

Załącznik nr 1
Do Uchwały nr XLIII/395/10
Rady Miasta Rypina
z dnia 27 kwietnia 2010 r.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA RYPINA

na lata 2009 – 2015

Rypin, 2010 rok

Spis treści

	Spis treści	2
	Wstęp	5
I.	OKREŚLENIE HORYZONTU CZASOWEGO OBOWIĄZYWANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	8
II.	NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU	8
2.1.	Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020	8
2.2.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	11
2.3.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	13
2.4.	Strategia Rozwoju Powiatu Rypińskiego	15
2.5.	Strategia Rozwoju Miasta Rypin na lata 2007 - 2018	16
2.6.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rypina (projekt)	16
2.7.	Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno-gospodarczych opracowanych dla powiatu rypińskiego oraz gminy i miasta Rypina	21
2.7.1.	<i>Program ochrony środowiska oraz plan gospodarki odpadami dla miasta Rypina na lata 2005 – 2008 z perspektywą na lata 2009 - 2014</i>	21
2.7.2.	<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie miasta Rypina w latach 2007-2013</i>	22
2.7.3.	<i>Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2009 rok</i>	23
2.7.4.	<i>Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2009 rok</i>	23
III.	ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	25
3.1.	Podział terytorialny miasta (wskazanie obszarów miasta)	25
3.2.	Dane statystyczne obszarów miasta Rypin	26
3.3.	Analiza obszarów miasta Rypina pod kątem spełnienia kryteriów rewitalizacyjnych	34
3.3.1.	<i>Analiza kryterium wysokiego poziomu ubóstwa dla miasta i wszystkich obszarów w mieście (kryterium A)</i>	35
3.3.2.	<i>Analiza kryterium wysokiego poziomu bezrobocia dla miasta i wszystkich obszarów w mieście (kryterium B)</i>	37
3.3.3.	<i>Analiza kryterium wysokiego poziomu przestępczości i naruszeń prawa dla miasta i wszystkich obszarów w mieście (kryterium C)</i>	38
3.3.4.	<i>Analiza kryterium niskiego poziomu aktywności gospodarczej dla miasta i wszystkich obszarów w mieście (kryterium D)</i>	40
3.3.5.	<i>Analiza kryterium porównywalnie niskiego poziomu wartości zasobu komunalnego (kryterium E)</i>	41
3.3.6.	<i>Podsumowanie analizy wybranych kryteriów w odniesieniu do miasta i wszystkich obszarów w mieście</i>	42
3.3.7.	<i>Wyznaczenie obszaru kwalifikującego się do rewitalizacji</i>	43
3.4.	Diagnoza obszaru wsparcia – odniesienie się do wskaźników bazowych	48
3.5.	Obszar wsparcia wraz z zadaniami inwestycyjnymi i społecznymi	57
3.6.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	60
IV.	PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2009-2015	62
4.1.	Planowane działania przestrzenne na obszarze rewitalizowanym	62
4.2.	Plan działań społecznych na obszarze rewitalizowanym	63
V.	PLAN FINANSOWY REALIZACJI REWITALIZACJI – ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI	64
VI.	SYSTEM WDRAŻANIA , MONITOROWANIA I OCENY REALIZACJI	68

	LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	
6.1	Wdrażanie	68
6.2	Zestaw wskaźników do oceny wdrożenia Programu	70
6.3	Zasady monitorowania i aktualizacji Programu	71
6.4	Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi	72
	Załącznik nr 1: Wykaz projektów realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji	74
	Załącznik nr 2: Wykaz pozostałych projektów planowanych do realizacji na rewitalizowanym obszarze	78
	Załącznik nr 3: Raport końcowy z konsultacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	79
	Załącznik nr 4: Informacja w sprawie konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko	104
	Załącznik nr 5: Opisy projektów	106
	Załącznik nr 6: Diagnoza stanu wyjściowego	122

Spis tabel

1.	Podział obszarów miasta według ulic	17
2.	Ludność miasta Rypina w podziale na mężczyzn i kobiety (według obszarów)	26
3.	Ruch naturalny ludności Rypina na tle miasta i obszarów	26
4.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Rypinie z uwzględnieniem postępowań eksmisyjnych (według obszarów)	27
5.	Bezrobotni w poszczególnych obszarach miasta Rypina wg czasu pozostawania bez pracy na tle bezrobotnych miasta	27
6.	Bezrobotni w poszczególnych obszarach miasta Rypina wg wykształcenia na tle miasta	28
7.	Bezrobotni w poszczególnych obszarach miasta Rypina wg wieku na tle bezrobotnych miasta	28
8.	Poziom przestępczości i naruszeń prawa w poszczególnych obszarach miasta Rypina w 2007 r.	29
9.	Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych obszarach miasta	29
10.	Liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno - sanitarne	32
11.	Liczba mieszkań bez instalacji techniczno - sanitarnej	33
12.	Liczba oddanych mieszkań w Rypinie w latach 2002 - 2008	33
13.	Stan budynków komunalnych z podziałem na obszary w mieście	34
14.	Zestawienie wskaźników, na podstawie których wyznaczono obszar do rewitalizacji	45
15.	Kryteria i wskaźniki wyznaczania obszarów wsparcia, na których realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa wraz z wartościami referencyjnymi – Obszar I (cały) oraz ul. Nowe Osiedle (z Obszaru II)	54
16.	Zestaw zadań do realizacji na rewitalizowanych obszarach	60
17.	Zestaw działań przestrzennych	62
18.	Zestaw działań społecznych	66

Spis zdjęć

1.	Nowy Rynek w Rypinie	31
2.	Nowy Rynek w Rypinie	31
3.	Nowy Rynek w Rypinie	32
4.	Nowy Rynek w Rypinie	51
5.	Nowy Rynek w Rypinie	52
6.	Nowy Rynek w Rypinie	52

7.	Nowy Rynek w Rypinie	53
8.	ul. Nowe Osiedle	56

Spis map

1.	Podział miasta na dzielnice (obszary)	25
2.	Obszar rewitalizowany (Obszar I)	43
3.	Obszar wsparcia z zakresu mieszkalnictwa – ul. Nowe Osiedle	56

WSTĘP

Rewitalizacja definiowana jest jako kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych oraz rewaloryzacji zabytków na wybranych obszarach, najczęściej dawnej dzielnicy miasta w powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Rewitalizacja to połączenie działań technicznych z programami ożywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązania problemów społecznych, występujących na tych obszarach.

Celem opracowania i wdrożenia programu rewitalizacji jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno - gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego w zagrożonych patologiami obszarach miast.

Misją programu rewitalizacji Rypina jest kompleksowa odnowa przestrzenna, gospodarcza i społeczna wyznaczonych do rewitalizacji obszarów miasta.

W okresie, gdy miasto do 1975 roku było stolicą powiatu, lokowano w nim ważne inwestycje, np. Fabrykę Akcesoriów Meblowych, Zespół Szkół Ekonomicznych, rozbudowano Szpital Powiatowy. Po likwidacji powiatów Rypin stracił na znaczeniu i w systemie centralnego planowania zmniejszył się napływ środków inwestycyjnych.

Przemiany ekonomiczne lat 90-tych doprowadziły do tego, iż część zakładów została sprywatyzowana. Wiąże się to z negatywnymi skutkami dla lokalnego rynku pracy. Stopa bezrobocia wynosi obecnie prawie 22,9%. Problem ten niesie za sobą trudności społeczne: znaczne osłabienie więzi społecznych, niski stopień aktywności mieszkańców i ich identyfikowania się z miastem, a także - naturalny w pewnym stopniu, odpływ najbardziej mobilnych i wykształconych mieszkańców do większych miast i za granicę.

Skala problemu - techniczna, finansowa i społeczna - jest na tyle duża, że konieczne jest opracowanie i wdrożenie zintegrowanego, społeczno – gospodarczo – przestrzennego programu rewitalizacji miasta.

Miasto Rypin podjęło współpracę z partnerami lokalnymi, celem stworzenia kompleksowego programu przekształceń stymulujących rozwój społeczno - gospodarczy miasta. Lokalny Program Rewitalizacji jest interdyscyplinarnym, kilkuletnim dokumentem

operacyjnym, stanowiącym formę zarządzania przekształceniami dawnych obszarów miejskich i przemysłowych.

Realizacja programu ma umożliwić tworzenie warunków infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i społecznej, w tym również zadań mających na celu podniesienie kwalifikacji mieszkańców zagrożonych długotrwałym bezrobociem i wykluczeniem społecznym.

Dla osiągnięcia rzeczywistego wpływu LPR na sytuację społeczno-gospodarczą obszarów wsparcia przedsięwzięciom infrastrukturalnym muszą towarzyszyć podejmowane inicjatywy społeczne, ukierunkowane na osiągnięcie celów wyznaczonych dla obszarów wsparcia w LPR.

Zaniechanie realizacji inicjatyw społecznych lub ograniczenie ich zakresu na obszarze wsparcia może skutkować ograniczeniem finansowania LPR ze środków działania 7.1 osi priorytetowej 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy RPO WK-P. Wskazane jest, by inicjatywy wpisywały się w realizację zasady empowerment, czyli udziału grup, których dotyczą problemy społeczne, w działaniach i decyzjach podejmowanych w ramach realizowanych na ich rzecz projektów. Zasada ta ma na celu zaangażowanie i podniesienie rzeczywistej zdolności tych grup do wpływania na sprawy, które ich dotyczą i zwiększenia w ten sposób efektywności projektów.

Wytyczeniu obszaru rewitalizacji przyświecały zróżnicowane cele. Wzięto pod uwagę kilka istotnych kryteriów, do których należały :

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- wysoki poziom długotrwałego bezrobocia,
- wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa,
- niski poziom aktywności gospodarczej,
- porównywalnie niższy poziom wartości zasobu komunalnego.

Powyższe czynniki zadecydowały, że Programem objęto dwa obszary: Obszar I (w tym Nowy Rynek) – teren najbardziej zdegradowany i niewykorzystany, znajdujący się w centrum miasta, charakteryzujący się słabą dynamiką rozwoju i niedostatecznym wyposażeniem w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej oraz Obszar II (ul. Nowe Osiedle) w zakresie mieszkalnictwa – remont i termomodernizacja starych i zniszczonych budynków mieszkalnych wielorodzinnych.

Definiując planowane na rewitalizowanych obszarach działania, wzięto pod uwagę cele sprowadzające się do :

- poprawy estetyki przestrzeni miejskich,
Wskaźnik bazowy – 0 m²
Wskaźnik docelowy - 23 084 m²
- porządkowania „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem, |
Wskaźnik bazowy – 0 m²
Wskaźnik docelowy - 23 084 m²
- poprawy stanu budynków mieszkalnych,
Wskaźnik bazowy – 0 budynków
Wskaźnik docelowy - 6 budynków
- poprawy funkcjonalności struktury ruchu kołowego i pieszego,
Wskaźnik bazowy – 0 m²
Wskaźnik docelowy – 6 808 m²
- rozwoju funkcji turystycznych, kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, połączonych z działalnością gospodarczą poprzez przebudowę i remonty infrastruktury publicznej.
Wskaźniki bazowe:
Wskaźnik powierzchni – 958 m²
Liczba budynków – 1
Wskaźniki docelowe:
Wskaźnik powierzchni - 7 192 m²
Liczba budynków – 2

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Rypina zostało poprzedzone konsultacjami społecznymi, dlatego też sądzić można, iż wybrane rozwiązania są akceptowane społecznie, optymalne i przysłużą się do szybszego rozwoju miasta.

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji zostało poprzedzone następującymi działaniami o charakterze przygotowawczym:

- Powołaniem w dniu 26 maja 2009 r. Zarządzeniem Nr 59/2009 przez Burmistrza Miasta Rypina Zespołu Zadaniowego oraz Pełnomocnika ds. rewitalizacji celem aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Rypina,
- Przygotowaniem przez zespół projektu założeń programu rewitalizacji,
- Sporządzeniem ankiety dla mieszkańców na temat obszaru i zakresu rewitalizacji,
- Dokonaniem analizy materiałów dotyczących zatwierdzonych założeń programu rewitalizacji i opracowaniem programu.

I. OKREŚLENIE HORYZONTU CZASOWEGO OBOWIĄZYWANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Lokalny Program Rewitalizacji został przygotowany na lata **2009-2015** w ujęciu szczegółowym i obejmuje on zarówno projekty już przygotowane pod względem technicznym i gotowe do wdrożenia, jak i takie, które wymagają jeszcze przygotowania odpowiedniej dokumentacji i opracowania. Plan skupia projekty, które w perspektywie zaplanowanego okresu programowania Gmina Miasta Rypina wraz z partnerami lokalnymi zamierza realizować na swoim terenie zgodnie z założeniami Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013, Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007 - 2013, Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego oraz Strategii Rozwoju Miasta.

II. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU

2.1. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020

Celem nadrzędnym Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego jest poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Rypina jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego w następujących priorytetach i działaniach:

Priorytetowy obszar działań 2 - Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej Regionu

Działanie 2.1. Wspieranie rozwoju sieci osadniczej

Dobrze rozwinięta sieć osadnicza wpływa na poziom jakości życia mieszkańców. W Strategii zakłada się rozwój wszystkich węzłów sieci osadniczej, w szczególności w zakresie rozwoju ich funkcji obsługi mieszkańców. Wysokie zużycie substancji materialnej i zaległości w remontach, zanik pierwotnych sposobów użytkowania niektórych terenów, wywołują potrzeby ich rewitalizacji urbanistyczno-architektonicznej, a nierzadko także ekonomiczno-społecznej. Zaległości te prowadzą do zaniżenia jakości warunków codziennej egzystencji ludności i są źródłem niepożądanych zjawisk społecznych. Wywołują one potrzebę działań zmieniających ten stan, adaptujących tereny, ich zabudowę i zamieszkujące je społeczności lokalne do współczesnych potrzeb.

Działanie 2.2. Rozwój infrastruktury technicznej

Stan infrastruktury technicznej, w szczególności komunikacyjnej, w istotnej mierze decyduje o konkurencyjności województwa. Jej niedorozwój to trudniejsze warunki życia mieszkańców, niekorzystne uwarunkowania aktywności gospodarczej, ale także niska atrakcyjność lokalizacyjna dla inwestycji gospodarczych. Istotnym aspektem rozwoju niektórych elementów infrastruktury technicznej jest ich korzystne oddziaływanie na poprawę jakości środowiska przyrodniczego regionu. Rozwój infrastruktury technicznej winien powodować m. in. poprawę dostępności komunikacyjnej regionu z zewnątrz, zwiększenie spójności układów transportowych wewnątrzregionalnych, unowocześnienie infrastruktury komunalnej, energetycznej, przemysłowej, obniżenia kosztów eksploatacji, redukcji niekorzystnych oddziaływań na środowisko, zwiększenia atrakcyjności lokalizacyjnej.

Działanie 2.3. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Pojęcie społeczeństwa informacyjnego jest ściśle związane z rozwojem komunikacji elektronicznej. Dzięki połączonym możliwościom mediów telekomunikacji i informatyki, użytkownicy mają dostęp do szerokiego zakresu usług ułatwiających funkcjonowanie we współczesnym społeczeństwie, w tym szeroki, bezpośredni dostęp do wiedzy, co w zasadniczy sposób zmienia ich warunki życia i pracy. Województwo kujawsko-pomorskie, będąc wiodącym w zakresie budowania społeczeństwa informacyjnego, już dziś zapewnia

sobie atrakcyjność i konkurencyjność pośród innych regionów w kraju w budowie podstaw nowoczesnej gospodarki.

Działanie 2.4. Rozwój infrastruktury społecznej

Niedostateczny poziom rozwoju infrastruktury społecznej, niezadawalający poziom świadczonych usług, ich ograniczona przestrzennie dostępność, obniża standard życia mieszkańców oraz wpływa na ogólną atrakcyjność województwa jako miejsca zamieszkania. W Strategii postuluje się przedsięwzięcia ukierunkowane na poprawę jakości i dostępności świadczonych usług publicznych, w szczególności takich jak: ochrona zdrowia, edukacja, kultura, sport, pomoc społeczna, i inne.

Działanie 2.5. Promocja dziedzictwa kulturowego

Dziedzictwo kulturowe jest znaczącym czynnikiem rozwoju w przyszłości. Aby dziedzictwo kulturowe mogło być efektywnym instrumentem promocji regionu, winno mieć odpowiednią, w pełni ukazującą jego walory prezencję. W odniesieniu do zabytków architektury i urbanistyki oznacza to dobry ich stan techniczny, w odniesieniu do zabytków ruchomych odpowiednio atrakcyjnie zaaranżowane ich kolekcje, zaś w odniesieniu do przejawów kultury duchowej, tradycji, odpowiednie ich atrakcyjne prezentacje.

Priorytetowy obszar działań 3 - Rozwój zasobów ludzkich

Działanie 3.2. Budowa kapitału społecznego

Poprawie konkurencyjności województwa kujawsko-pomorskiego służyć będą również działania aktywizujące jego społeczeństwo, wzmacniające jego cechy jako społeczeństwa obywatelskiego. Zachęcać one winny mieszkańców regionu do tworzenia i funkcjonowania w instytucjach życia obywatelskiego, samoorganizowania się w stowarzyszeniach, organizacjach, podejmowania inicjatyw obywatelskich i aktywności społecznej, do partnerskiego współdziałania organizacji społecznych z administracją publiczną w realizacji zadań publicznych, przy przestrzeganiu zasady pomocniczości (subsydiarności).

Działanie 3.5. Integracja społeczno-zawodowa i bezpieczeństwo ludności

Strategia zakłada, że podnoszenie poziomu życia w województwie dotyczyć będzie ogółu jego mieszkańców. Polaryzacja społeczeństwa według zamożności, szans zawodowych, a co za tym idzie szans życiowych, nakazuje podejmowanie działań ten proces

ograniczających, przeciwdziałanie poszerzaniu sfer ubóstwa, marginalizacji niektórych grup ludności, działania na rzecz integracji społecznej i zawodowej. Niezbędne jest przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. Wśród przedsięwzięć temu służących można wymienić: wsparcie instytucjonalne i środowiskowe na rzecz ludzi starych, samotnych, bezdomnych, długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, poradnictwo, kompleksową terapię rodzin bezradnych w sprawach życiowych, aktywizowanie społeczności lokalnych i wspieranie procesów wychodzenia z kręgu pomocy społecznej. Ważne jest także wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, któremu służyć mogą przedsięwzięcia zwiększające dostępność osób niepełnosprawnych do opieki i rehabilitacji leczniczej, do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

2.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013

Głównym celem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 jest tworzenie warunków dla poprawy konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej jego obszaru, to jest stanowienie w nim warunków dla dynamicznego rozwoju społeczno - gospodarczego, wzrostu potencjału i efektywności gospodarowania, kreowanie zdolności do skutecznej gospodarczej rywalizacji z otoczeniem przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Osiągnięcie tego celu jest możliwe poprzez realizację poszczególnych działań.

Lokalny Program Rewitalizacji zgodny jest z następującymi działaniami Regionalnego Programu Operacyjnego:

Oś priorytetowa 1. Rozwój infrastruktury technicznej

Oś priorytetowa realizuje cel szczegółowy RPO - „poprawa atrakcyjności regionu kujawsko-pomorskiego jako obszaru aktywności gospodarczej i społecznej”. Głównym celem priorytetu są inwestycje w infrastrukturę dla przyspieszenia społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, poprawy jego atrakcyjności, dla zwiększenia zdolności konkurencyjnych. W ramach priorytetu wspierane będą działania ukierunkowane na rozbudowę i unowocześnienie infrastruktury transportowej, zintegrowanie regionalnego układu komunikacyjnego i zespolenie go z krajowym systemem komunikacyjnym.

Oś priorytetowa 2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska

Walory przyrodnicze mają istotny wpływ na jakość życia mieszkańców, stanowią o atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej regionu. Zachowanie zasobów i walorów przyrodniczych dla przyszłych pokoleń wymaga nie tylko ochrony, ale i wzbogacania różnorodności biologicznej oraz szeroko rozumianej edukacji ekologicznej społeczeństwa. W ramach priorytetu będą wspierane między innymi działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, poprawy jakości powietrza atmosferycznego, a także ochrony i promocji zasobów przyrodniczych.

Oś priorytetowa 3. Rozwój infrastruktury społecznej

Głównym celem tego priorytetu jest poprawa jakości i dostępności usług społecznych jako wyznaczników atrakcyjności zamieszkania poprzez inwestycje w infrastrukturę społeczną. W ramach osi priorytetowej, dla poprawy jakości kształcenia, zakłada się wsparcie rozwoju i unowocześniania infrastruktury edukacyjno-wychowawczej, zdrowia oraz kultury.

Oś priorytetowa 4. Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

Głównymi celami osi priorytetowej są: zwiększenie dostępu do szerokopasmowej sieci informatycznej, a przy jej wykorzystaniu dostępu do światowych zasobów informacji, usług internetowych, usług multimedialnych oraz stosowanie w usługach publicznych i gospodarce technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Oś priorytetowa 5. Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw

Konkurencyjność województwa kujawsko-pomorskiego winna być bezpośrednią pochodną określonych cech jego gospodarki. Powinny ją charakteryzować: zróżnicowanie strukturalne i dynamizm rozwoju, szeroko rozumiana innowacyjność, wysoka efektywność ekonomiczna, powinna być gospodarką przyjazną dla środowiska przyrodniczego i absorbującą dyspozycyjne zasoby pracy.

Celem osi priorytetowej jest wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego, w tym wzrost ich potencjału ekonomicznego, innowacyjnego, wzrost przedsiębiorczości oraz zwiększenie zatrudnienia.

Oś priorytetowa 6. Wsparcie rozwoju turystyki

Celem osi priorytetowej jest wzrost znaczenia turystyki jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego województwa poprzez lepsze wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, wzbogacenie oferty usług turystycznych i poprawę ich jakości, rozwój nowych, zrównoważonych rodzajów turystyki. W ramach osi priorytetowej wspierany będzie rozwój infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej, usług turystycznych oraz promocja produktów turystycznych.

Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i innych obszarach wymagających odnowy

Priorytet obejmuje wspieranie odnowy zdegradowanych części miast i innych osiedli, w tym rewitalizację najczęściej starej, zdegradowanej zabudowy zabytkowej, humanizację osiedli z wielkiej płyty, działania przywracające do współczesnego użytkowania i zagospodarowania terenów poprzemysłowych i powojaskowych. Priorytet realizuje cel szczegółowy programu „wspieranie przemian w miastach”, w tym skierowanych na odbudowę urbanistyczną i ożywienie społeczno-gospodarcze”. Głównym celem priorytetu jest inicjowanie przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych częściach miast i na innych tego rodzaju terenach, przyczyniających się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego i do ożywienia społeczno-gospodarczego.

2.3. Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Celem głównym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

Program będzie koncentrował wsparcie na następujących obszarach: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także na zagadnieniach związanych z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli, wdrażaniem zasady dobrego rządzenia oraz promocją zdrowia zasobów pracy.

Wszelkie działania miękkie, planowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Rypina, będą realizowane w oparciu o założenia PO KL, z możliwością pokrycia kosztów tych zadań ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Planowane do realizacji działania miękkie będą wpisywały się przede wszystkim w założenia PO KL zawarte w czterech poniższych priorytetach:

Priorytet VI – Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Wsparcie w ramach Priorytetu VI będzie koncentrowało się przede wszystkim na wybranych grupach docelowych, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. Grupy te obejmują m.in. osoby młode, które nie posiadają doświadczeń zawodowych oraz kwalifikacji koniecznych do znalezienia zatrudnienia, kobiety, osoby starsze mające trudności z dostosowaniem się do wymogów modernizującej się gospodarki, a także osoby niepełnosprawne, poszukujące zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Ponadto, wsparcie w ramach Priorytetu będzie adresowane do osób długotrwale bezrobotnych, których reintegracja z rynkiem pracy jest z reguły najbardziej czasochłonna i wymaga zastosowania różnorodnych instrumentów aktywizacyjnych.

Priorytet VII – Promocja integracji społecznej

W ramach Priorytetu VII podejmowane będą przede wszystkim działania zmierzające do ułatwienia dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz rozwijania instytucji ekonomii społecznej, jako skutecznej formy integracji społeczno – zawodowej.

Priorytet VIII – Regionalne kadry Gospodarki

Procesy przemian gospodarczych zachodzące w poszczególnych regionach i sektorach gospodarki wymuszają potrzebę elastycznego reagowania kadr zarządzających przedsiębiorstw. Konieczność zakończenia procesów restrukturyzacyjnych oraz naturalne procesy zmiany profilu działalności przedsiębiorstw w regionach, wymagają akceptacji przez ich pracowników, partnerów społecznych i gospodarczych oraz przez samych pracodawców. Niezbędne jest zatem zapewnienie szerokiego wsparcia dla przedsiębiorstw i osób objętych tymi procesami poprzez odpowiednie i profesjonalne przeszkolenie. Dlatego też w ramach

Priorytetu VIII będą realizowane działania skierowane na ciągłe zwiększanie kompetencji pracowników i utrzymanie ich aktywności na rynku pracy.

Priorytet IX – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

W ramach Priorytetu realizowane będą działania obejmujące wsparcie kierowane do osób i placówek realizujących proces kształcenia, mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia poprzez świadczenie wysokiej jakości usług edukacyjnych. W szczególności wspierane będą te obszary i środowiska, które napotykają na najsilniejsze bariery w dostępie do wysokiej jakości usług edukacyjnych.

2.4. Strategia Rozwoju Powiatu Rypińskiego

Strategiczny cel zawarty w **Strategii Rozwoju Powiatu Rypińskiego** określony został jako „Powiat rypiński z dobrze rozwiniętym rolnictwem, infrastrukturą techniczną, instytucjami społecznymi, przedsiębiorczością oraz z wykorzystanymi walorami turystycznymi i przyrodniczymi”.

Strategiczny cel możliwy jest do osiągnięcia po zrealizowaniu celów operacyjnych. Poniżej przedstawione zostały cele operacyjne, które wpisują się w koncepcję Lokalnego Programu Rewitalizacji:

- kształtowanie modelu kultury (dbanie o wszechstronną ofertę kulturalną),
- integracja osób niepełnosprawnych z otoczeniem,
- wspieranie działań prorodzinnych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- opracowanie spójnej polityki socjalnej,
- wspieranie lokalnej przedsiębiorczości,
- promocja powiatu,
- działania na rzecz pozyskania inwestorów,
- rozwijanie systemu przekwalifikowań dla osób poszukujących pracy.

Realizacja celów operacyjnych w kontekście celu strategicznego spowoduje efekty w realizacji celów w pięciu wyodrębnionych grupach:

- poprawa infrastruktury technicznej w powiecie
- polepszenie infrastruktury społecznej
- poprawa stanu w zakresie przedsiębiorczości
- poprawa stanu bazy turystycznej
- poprawa warunków w sektorze rolnictwa.

2.5. Strategia Rozwoju Miasta Rypin na lata 2007 - 2018

Nadrzędny cel strategii został określony jako – „Rypin to miasto rozwinięte gospodarczo”. Strategia rozwoju ma charakter prorozwojowy i określa główne kierunki rozwoju miasta Rypina. Wyznacza działania mające na celu zniwelowanie wieloletnich opóźnień w rozwoju miasta.

W strategii zdefiniowane zostały następujące cele cząstkowe:

- nowoczesna infrastruktura techniczna,
- dobry stan infrastruktury drogowej,
- nowe inwestycje,
- aktywne społeczeństwo,
- estetyczne i bezpieczne miasto,
- atrakcyjna infrastruktura turystyczna, sportowo – rekreacyjna i kulturalna miasta.

Cel: estetyczne i bezpieczne miasto przewiduje następujące działania:

- likwidacja obszarów zdegradowanych
- realizacja programu rewitalizacji miasta
- budowa nowego centrum miasta przy ul. Nowy Rynek
- poprawa bezpieczeństwa.

Wskazane powyżej działania zrealizowane zostaną w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.

2.6. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rypina (projekt)

Studium jest opracowaniem o charakterze strategicznym, długookresowym, które określa politykę przestrzenną rozwoju miasta, rozumianą jako ustalenie celów rozwoju, ich hierarchii oraz kierunków i sposobu działań prowadzących do osiągnięcia ich na obszarze całego miasta.

Zadaniem niniejszego studium jest również wyznaczenie obszarów, które będą objęte planami miejscowymi, ze względu na przepisy szczególne lub istniejące uwarunkowania.

Niniejsze Studium uwzględni zapisy obowiązującej Strategii rozwoju miasta Rypina na lata 2007 - 2018”. Zawiera również zapisy uwzględniające nowe zadania w zakresie kształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej miasta wynikające z „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego”, uchwalonego

Uchwałą nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003r.

Zgodnie z wyznaczoną w Strategii Miasta misją – Rypin to „miasto rozwinięte gospodarczo”.

Rozwój przestrzenny miasta jest zdeterminowany warunkami naturalnymi oraz istniejącym zainwestowaniem. Istotne znaczenie ma również zainwestowanie poza granicami administracyjnymi, na obszarze gmin przyległych. Rozwój miasta polegać będzie z jednej strony na przekształcaniach funkcjonalnych i przestrzennych oraz wypełnieniu istniejących struktur w ramach terenów już zurbanizowanych, z zachowaniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, z drugiej strony na przygotowaniu technicznym i planistycznym nowych terenów.

Osiągnięcie trwałego, zrównoważonego rozwoju miasta oraz realizacja strategicznych celów przyjętych w strategii rozwoju miasta Rypina wymaga zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej.

Przyjmuje się podział miasta na dziewięć stref funkcjonalno – przestrzennych.

Tabela nr 1 – Podział obszarów miasta według ulic

1. Strefa I – śródmiejska (stare miasto)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ULIC Obszar I	Liczba mieszkańców ogółem
1.	ul. Garncarska	2
2.	ul. Gdańska	91
3.	ul. Jana Pawła II	92
4.	ul. Kilińskiego	47
5.	ul. Nadrzeczna	20
6.	ul. Orzeszkowej	0
7.	ul. Plac Sienkiewicza	98
8.	ul. Rynek	253
9.	ul. Tylna	11
10.	ul. Zduńska	47
11.	ul. Mławska (od 1 do 19)	222
12.	ul. Piłsudskiego (od 1 do 19)	99
13.	ul. Nowy Rynek	257
14.	ul. Warszawska (od 1 do 37)	338
15.	ul. Wodna	12
Razem:		1661

1. Strefa II – mieszkaniowo – usługowa

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ULIC Obszar II	Liczba mieszkańców ogółem
1.	Ul. Adama Asnyka	61
2.	Ul. Bukowa	172
3.	Ul. Jana Brzechwy	37
4.	Ul. Dr Władysława Cholewińskiego	493
5.	Ul. Dworcowa	403
6.	Ul. Dr Franciszka Dłutka	561
7.	Ul. Gałczyńskiego	42
8.	Ul. Koszarowa	388
9.	Ul. Kwiatowa	56
10.	Ul. Lipowa	30
11.	Ul. Leśmiana	87
12.	Ul.11 Listopada	184
13.	Ul. Malanowskiego	0
14.	Ul. Mławska (numery nieparzyste od 21 do 47)	714
15.	Ul. 1 Maja	234
16.	Ul. 3 Maja	496
17.	Ul. Adama Mickiewicza	98
18.	Ul. Nowe Osiedle	977
19.	Ul. Nowa	135
20.	Ul. Ks. Podlesia	3
21.	Ul. Piłsudskiego (numery parzyste od 20 do końca)	128
22.	Ul. Reja	0
23.	Ul. Reymonta	2
24.	Ul. Słoneczna	113
25.	Ul. Tuwima	89
26.	Ul. Wojska Polskiego	1080
27.	Ul. Willowa	266
28.	Ul. Zielona	170
29.	Ul. Żytnia	179
Razem:		7198

2. Strefa III – techniczno – produkcyjno – usługowa

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ULIC Obszar III	Liczba mieszkańców ogółem
1.	ul. Bielawki	5
2.	ul. Bohaterów Czerwca 1956 r.	10
3.	ul. Mławska (nieparzyste od 49 do końca)	38
Razem:		53

3. Strefa IV – mieszkaniowo – produkcyjno – usługowo – rolna

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ULIC Obszar IV	Liczba mieszkańców ogółem
1.	ul. Cicha (od numeru 35 do końca)	15
2.	ul. Dojazdowa	18
3.	ul. Tarczówka	1
4.	ul. Kostrzał	27
5.	ul. Mławska (numery parzyste od 44K do końca)	32
6.	ul. Polna	86
7.	ul. Sadowa	26
8.	ul. Wilcza Łapa (od numeru 6 do końca)	4
9.	ul. Wiejska	19
10.	ul. Strażacka	0
Razem:		228

4. Strefa V – mieszkaniowo – usługowa

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ULIC Obszar V	Liczba mieszkańców ogółem
1.	ul. Cicha (numery od 1 do 34)	155
2.	ul. Kolorowa	135
3.	ul. Konopnickiej	190
4.	ul. Lissowskiego	946
5.	ul. Mławska (numery parzyste od 22 do 44)	571
6.	ul. Młyńska	29
7.	ul. Zofii Nałkowskiej	82
8.	ul. Norwida	33
9.	ul. Ogrodowa	359
10.	ul. Prusa	221
11.	ul. Sommera	1270
12.	ul. Słowackiego	13
13.	ul. Warszawska (nieparzyste numery od 37 do końca)	495
14.	ul. Wilcza Łapa (numery od 1 do 5)	12
16.	ul. Żeromskiego	105
Razem:		4799

5. Strefa VI – mieszkaniowo – rekreacyjna

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ULIC Obszar VI	Liczba mieszkańców ogółem
1.	ul. Lisiny	77
2.	ul. Łączna	312
4.	ul. Spokojna	306
5.	ul. Warszawska (parzyste numery	175

	od 38 do końca)	
6.	ul. Zacisze	26
Razem:		896

6. Strefa VII – rekreacyjno – sportowo – produkcyjna

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ULIC Obszar VII	Liczba mieszkańców ogółem
1.	ul. Lipnowska (wszystkie nieparzyste numery)	99
2.	ul. Osiedle Sportowe	64
3.	ul. Sportowa	61
Razem:		224

7. Strefa VIII – mieszkaniowo – usługowa

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ULIC Obszar VIII	Liczba mieszkańców ogółem
1.	ul. Kościuszki (wszystkie numery nieparzyste)	333
2.	ul. Lipnowska (wszystkie numery parzyste)	35
3.	ul. Podgórna	30
4.	ul. Piaski (wszystkie numery nieparzyste)	163
5.	ul. Podmiejska	39
6.	ul. Pogodna	26
7.	ul. Toruńska	50
8.	ul. Miła	14
9.	ul. Brzozowa	19
Razem:		709

8. Strefa IX – rekreacyjno – mieszkaniowo – usługowo – produkcyjna

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE ULIC Obszar IX	Liczba mieszkańców ogółem
1.	ul. Kępa	109
2.	ul. Kościuszki (wszystkie numery parzyste)	233
3.	ul. Mleczarska	63
4.	ul. Piaski (wszystkie numery parzyste)	130
5.	ul. Piłsudskiego (numery nieparzyste od 21 do końca)	133
6.	ul. Rzeźnicza	12
7.	ul. Sikorskiego	89
8.	ul. Spacerowa	6
9.	ul. Wójtostwo	37
10.	ul. Garncarska	2
Razem:		814

Uwzględniając uwarunkowania rozwoju miasta oraz konieczność realizacji przez władze samorządowe polityki przestrzennej, nierozzerwalnie związanej z polityką społeczną, ekonomiczno - gospodarczą i ekologiczną, wyznaczono drogę rozwoju poprzez sprecyzowanie kierunków rozwoju przestrzennego miasta. Przyjęte kierunki rozwoju przestrzennego prowadzą do określenia potencjalnych możliwości wykorzystania przestrzeni oraz niezbędnych, z punktu widzenia realizacji celów, zmian w zagospodarowaniu.

Studium określa następujące kierunki rozwoju miasta:

- kierunki rozwoju przestrzennego miasta,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji,
- kierunki rozwoju infrastruktury technicznej,
- przyrodnicze kierunki rozwoju miasta,
- kierunki rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku,
- kierunki i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki i zasady gospodarowania na obszarach powodziowych,
- kierunki rozwoju i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- kierunki rozwoju i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

2.7. Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno-gospodarczych opracowanych dla powiatu rypińskiego oraz gminy i miasta Rypina

2.7.1. Program ochrony środowiska oraz plan gospodarki odpadami dla miasta Rypina na lata 2005 – 2008 z perspektywą na lata 2009 - 2014

Program jest długoterminowym dokumentem strategicznym określającym cele i programy działań na kilkanaście lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Miasta kończy, tylko pewien etap planowania. Ze względu na swój długookresowy charakter, planowanie ekorozwoju miasta jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia: stanu środowiska, zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych itp. i ich uwzględniania w dokumencie oraz przesuwania horyzontu planowania na kolejne lata. Program będzie poddawany przeglądowi w cyklu dwuletnim, choć monitorowanie postępów prac nad nim może odbywać się z większą częstotliwością.

Lokalny Program Rewitalizacji Rypina zgodny jest z zadaniami uwzględnionymi w Planie ochrony środowiska i planie gospodarki odpadami dla gminy Rypin w następujących kwestiach:

1. W sferze ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody:

- wzmożenie ochrony obiektów objętych już ochroną prawną;
- ograniczenie procesów urbanizacyjnych w pobliżu obszarów przyrodniczo cennych (ograniczenie zabudowywania terenu).

2. W sferze zrównoważonego wykorzystania surowców, materiałów, wody i energii:

- ograniczanie zużycia wody z ujęć podziemnych do celów przemysłowych;
- zmniejszenie strat energii, zwłaszcza ciepłej w systemach przesyłowych, poprawa parametrów energetycznych budynków oraz podnoszenie sprawności wytwarzania energii.

3. W sferze poprawy jakości środowiska:

- zapewnienie odpowiedniej jakości użytkowej wód powierzchniowych, ochrona wód podziemnych oraz zapewnienie wszystkim mieszkańcom województwa odpowiedniej jakości i ilości wody do picia. Mniejsze zanieczyszczenie wód powierzchniowych gruntowych;
- wdrażanie programów zaopatrzenia miast i gminy w wodę;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych: miejskich, przemysłowych i wiejskich, poprzez budowę systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni;
- porządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracjach o RLM poniżej 2 tys.;
- wspieranie i egzekwowanie programów racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w zakładach, w szczególności znaczących dla gminy.

2.7.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie miasta Rypina w latach 2007-2013

Celem programu jest zaspokojenie niezbędnych i uzasadnionych potrzeb życiowych mieszkańców gminy, które odpowiadają godności człowieka. Jednocześnie program ma przyczynić się do ograniczenia zjawiska marginalizacji społecznej i stwarzać warunki umacniania rodzin w wypełnianiu ich funkcji.

Program ten jest spójny z Lokalnym Programem Rewitalizacji w następujących działaniach:

Cel podstawowy nr 2 – Ograniczenie bezrobocia na terenie gminy oraz łagodzenie jego negatywnych skutków społecznych,

Cel podstawowy nr 3 – Działania na rzecz funkcjonowania rodzin patologicznych i zagrożonych patologiami.

2.7.3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2009 rok

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest dokumentem, który oprócz ustawy stanowi prawną podstawę podejmowanych działań w przedmiotowym zakresie. Opracowany jest zgodnie z nałożonymi na samorząd lokalny obowiązkami wynikającymi z ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz założeniami i priorytetami przyjętymi przez Radę Ministrów w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006-2010.

Powyższy program jest spójny z Programem Rewitalizacji poprzez Zadanie nr 3 - Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz zapobiegania nowym problemom alkoholowym i udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Celem programu jest również zwiększenie skuteczności i dostępności metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

2.7.4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2009 rok

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2009 opracowany został zgodnie z treścią ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, w oparciu o diagnozę sytuacji w gminie.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 10 ust. 1) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadania realizowane w tym programie pokrywają się z zadaniami z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Rypina, ponieważ finansowane są z tych samych środków oraz mają zbliżony cel tj. objęcie działaniami profilaktycznymi jak największej liczby dzieci i młodzieży.

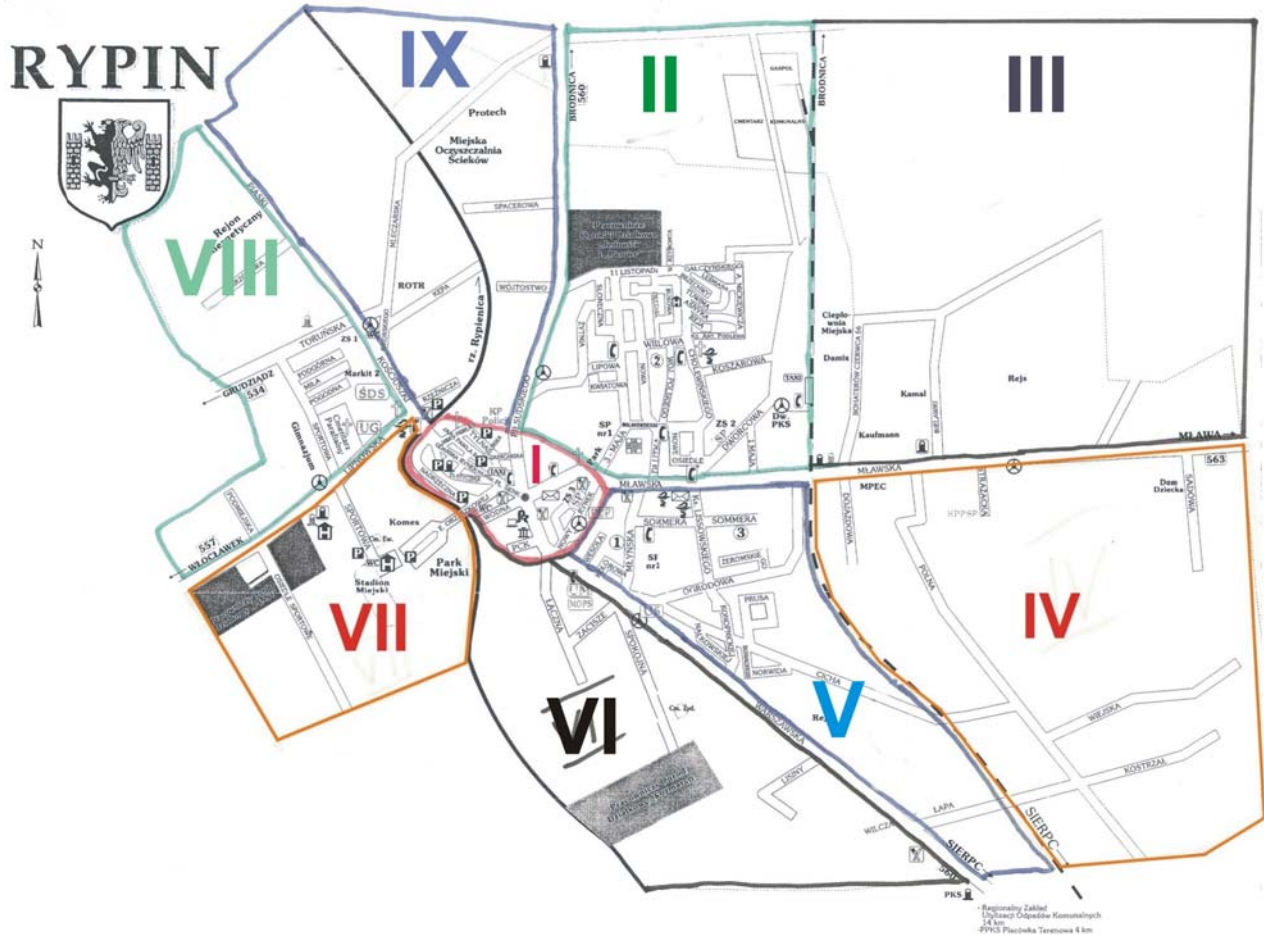
Program z 2009 roku ma na celu m.in. promocję zdrowego stylu życia, zmniejszenie ryzyka wystąpienia problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami, wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży. Realizatorami są: szkoły z terenu miasta Rypina, świetlice środowiskowe profilaktyczno - wychowawcze, Komenda Powiatowa Policji w Rypinie, RKS „Lech”, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Głównymi beneficjentami programu są dzieci i młodzież z terenu miasta Rypina oraz mieszkańcy miasta, a w szczególności osoby, które dotknął problem narkomanii.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

3.1. Podział terytorialny miasta (wskazanie obszarów miasta)

Mapa nr 1 – Podział miasta na dzielnice (obszary)

Z diagnozy stanu wyjściowego tj. raportu o sytuacji społeczno – gospodarczej miasta wynika, że Rypin dzieli się na dziewięć dzielnic (obszarów).

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rypina nie ma podziału miasta na obszary. W chwili obecnej trwają prace nad zmianą tego dokumentu. Na potrzeby LPR miasto zostało podzielone na 9 obszarów, a podstawę do dokonania podziału stanowiło istniejące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania, jak również jego zmiana, która jest w fazie projektowej. Obszar I wyznaczony został na podstawie znajdującej się w uwarunkowaniu zagospodarowania przestrzennego, planowanej strefy ochrony historycznej struktury przestrzennej i pokrywa się z historyczną zabudową miasta. Pozostałe 8 stref zostało wyznaczonych w oparciu o planowane (projektowane) kierunki

zagospodarowania przestrzennego. Są to tereny spójne pod względem istniejącego zagospodarowania oraz możliwości dalszego rozwoju, przeznaczone pod różne funkcje według lokalnego zapotrzebowania.

3.2. Dane statystyczne obszarów miasta Rypin

Tabela nr 2 – Ludność miasta Rypina w podziale na mężczyzn i kobiety (według obszarów)

Stan na 31.12.2007r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Rypin	16 582	7 878	8 704
Obszar I	1 661	789	872
Obszar II	7 198	3 426	3 772
Obszar III	53	25	28
Obszar IV	228	121	107
Obszar V	4 799	2 299	2 500
Obszar VI	896	430	466
Obszar VII	224	105	119
Obszar VIII	709	353	356
Obszar IX	814	382	432

Źródło: GUS, 2007r., Urząd Miejski w Rypinie

Ważny aspekt w charakterystyce demograficznej społeczeństwa stanowią ruchy naturalne ludności. Analizy dotyczące tej tematyki zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela nr 3 - Ruch naturalny ludności Rypina na tle miasta i obszarów

Stan na 31.12.2007r.

Wyszczególnienie	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
Rypin	172	158	14
Obszar I	25	34	-9
Obszar II	78	66	12
Obszar III	0	0	0
Obszar IV	3	1	2
Obszar V	34	23	11
Obszar VI	13	10	3
Obszar VII	2	2	0
Obszar VIII	5	13	-8
Obszar IX	12	9	3

Źródło: Ewidencja Ludności, Urząd Miejski w Rypinie, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Miasto Rypin według danych z grudnia 2007 r. zamieszkiwało 16 582 mieszkańców. Przyrost naturalny w Rypinie jest dodatni i wynosi 14.

W Rypinie występuje wiele niekorzystnych zjawisk powodujących konieczność udzielania wsparcia socjalnego. Poniższa tabela obrazuje poziom ubóstwa w mieście i jego poszczególnych dzielnicach.

Tabela nr 4 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Rypinie z uwzględnieniem postępowań eksmisyjnych (według obszarów)

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba postępowań eksmisyjnych i eksmisyji z lokali mieszkalnych
Rypin	2032	11
Obszar I	660	7
Obszar II	568	0
Obszar III	2	0
Obszar IV	38	0
Obszar V	272	4
Obszar VI	160	0
Obszar VII	64	0
Obszar VIII	93	0
Obszar IX	175	0
OGÓLEM:	2032	11

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2007r.

Obszar rewitalizowany (w tym Nowy Rynek) zamieszkuje 1 661 osób. Spośród tych osób aż 660 mieszkańców korzysta z pomocy społecznej. Wynika z tego, że ponad 660 osób zamieszkujących Obszar rewitalizowany jest w **ciężkiej sytuacji finansowej**.

Poniżej przedstawiono tabele obrazujące zagadnienia związane z bezrobociem w Rypinie i jego dzielnicach.

Tabela nr 5 - Bezrobotni w poszczególnych obszarach miasta Rypina wg czasu pozostawania bez pracy na tle bezrobotnych miasta

Stan na 30.06.2009 r.

Wyszczególnienie	1-3	3-6	6-12	12-24	Powyżej 24 miesięcy
Rypin	363	284	304	121	118
Obszar I	35	25	30	12	13
Obszar II	152	123	128	50	52

Obszar III	0	1	0	0	0
Obszar IV	5	3	6	2	1
Obszar V	109	82	73	32	32
Obszar VI	23	18	25	12	9
Obszar VII	4	5	5	2	1
Obszar VIII	14	7	14	4	4
Obszar IX	21	20	23	7	6

Źródło: PUP w Rypinie

Tabela nr 6 - Bezrobotni w poszczególnych obszarach miasta Rypina wg wykształcenia na tle miasta

Stan na 30.06.2009r.

Wyszczególnienie	Wykształcenie				
	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Ogólno-kształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Rypin	72	280	183	235	420
Obszar I	3	20	10	24	48
Obszar II	27	121	85	100	169
Obszar III	0	0	0	0	2
Obszar IV	1	5	5	0	5
Obszar V	28	85	61	67	100
Obszar VI	6	18	7	16	24
Obszar VII	0	3	3	6	8
Obszar VIII	5	12	2	11	21
Obszar IX	2	16	10	11	43

Źródło: PUP w Rypinie

Tabela nr 7 - Bezrobotni w poszczególnych obszarach miasta Rypina wg wieku na tle bezrobotnych miasta

Stan na 30.06.2009r.

Wyszczególnienie	Wiek				
	18-24	25-34	35-44	45-54	55 i powyżej
Rypin	344	325	202	244	75
Obszar I	25	32	24	16	17
Obszar II	131	138	87	112	35
Obszar III	2	0	0	0	0
Obszar IV	5	4	3	0	0

Obszar V	114	87	51	85	15
Obszar VI	21	24	13	15	4
Obszar VII	3	4	5	4	1
Obszar VIII	17	10	4	6	3
Obszar IX	26	26	15	6	0

Źródło: PUP w Rypinie

Kolejny problem społeczny nękający nie tylko mieszkańców Rypina, związany jest z **poziomem przestępczości.**

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące popełnionych wykroczeń i wniosków skierowanych do Sądu Grodzkiego w 2007 r.

Tabela nr 8 – Poziom przestępczości i naruszeń prawa w poszczególnych obszarach miasta Rypina w 2007 r.

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone, poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi	w tym czyny karalne nieletnich
Rypin	492	12
Obszar I	56	2
Obszar II	158	6
Obszar III	21	-
Obszar IV	19	-
Obszar V	117	-
Obszar VI	32	1
Obszar VII	33	2
Obszar VIII	27	1
Obszar IX	29	-

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Rypinie

Poniższa tabela obrazują aktywność gospodarczą mieszkańców w mieście i w poszczególnych obszarach miasta.

Tabela nr 9 - Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych obszarach miasta

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów gospodarczych
Rypin	886
Obszar I	53
Obszar II	307

Obszar III	10
Obszar IV	44
Obszar V	281
Obszar VI	69
Obszar VII	18
Obszar VIII	39
Obszar IX	65

Źródło: Dane do obszarów Urząd Miejski w Rypinie – Ewidencja Działalności Gospodarczej

Różnica między danymi z GUS a danymi z Ewidencji Działalności gospodarczej Urzędu Miejskiego w Rypinie wynika z faktu, że w danych z GUS istnieją podmioty już wykreślone z Ewidencji Urzędu. Przedsiębiorcy powinni sami zgłaszać do Urzędu Statystycznego wyrejestrowanie swojej działalności lecz tego nie czynili i stąd ta duża różnica. Dopiero nowe przepisy zwalniają przedsiębiorców z przychodzenia do Urzędu Statystycznego i posługiwania się numerem REGON a informacje statystyczne będzie podawał Urząd Miasta.

Liczba podmiotów działalności gospodarczej według Ewidencji Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Rypinie jest liczbą podmiotów rzeczywiście prowadzących działalność na terenie miasta w danym okresie.

Na omawianych obszarach, w tym na obszarach rewitalizowanych (**Obszar I i Obszar II**) oprócz problemów społecznych występują również trudności związane ze złym stanem infrastruktury technicznej. Zły stan dróg, chodników etc. dotyczy wszystkich obszarów, zaś dodatkowo w obszarze I, II, V, VI, VIII i IX występują zdegradowane budynki mieszkalne o znaczeniu historycznym. W wielu przypadkach zwłaszcza na obszarach I, II, VIII i IX w tych budynkach brakuje podstawowej infrastruktury sanitarnej.

Nawet na ulicach reprezentatywnych położonych w centrum miasta, jak ul. Rynek, ul. Plac Sienkiewicza, ul. 21 Stycznia, ul. Mławska, ul. Warszawska, ul. Nowy Rynek niektóre elewacje budynków odstrasza swoim wyglądem a budynki wymagają gruntownych remontów. Opisywana sytuacja jest najbardziej widoczna na ul. Nowy Rynek. Na małej przestrzeni jest kilka kamienic, budynków o złym stanie technicznym i braku instalacji sanitarnej. Poniżej zamieszczone zostały fotografie ilustrujące zły stan infrastruktury technicznej na rewitalizowanym obszarze:

Fot. 1. Nowy Rynek w Rypinie

Fot. 2. Nowy Rynek w Rypinie

Fot. 3. Nowy Rynek w Rypinie

Liczba mieszkań sprzed 1989 r. w stosunku do ogółu mieszkań.

W 2002 roku Główny Urząd Statystyczny przeprowadził Narodowy Spis Powszechny, według tych danych stwierdzono występowanie w Rypinie 5 323 mieszkań z czego po roku 1989 wybudowano zaledwie 903. Największa liczba budynków powstała w latach 1979 – 1988 kiedy to powstało 1265 mieszkań. Na terenie obszaru I przeznaczonego do rewitalizacji ponad 90% zabudowy to obiekty wzniesione przed 1989 r. a nawet i dużo wcześniej.

Procentowy udział mieszkań bez instalacji techniczno – sanitarnej w ogólnej liczbie mieszkań.

Dzięki danym z GUS z 2007 r. można zilustrować procentowy udział mieszkań bez instalacji techniczno – sanitarnej. W 2007 r. na terenie Rypina odnotowano 5 684 mieszkań a liczba mieszkań wyposażonych w instalację wyglądała następująco:

Tabela nr 10 – Liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno - sanitarne

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno – sanitarne			
wodociąg	ustęp splukiwany	łazienka	centralne ogrzewanie
5617	5374	5050	4656

Z tych danych można łatwo wyliczyć mieszkania bez instalacji techniczno sanitarnej i ich procent w stosunku do ogółu liczby mieszkań.

Największa liczba mieszkań bo aż 1 028 nie posiada centralnego ogrzewania co stanowi 50% mieszkań bez instalacji techniczno – sanitarnej. Kolejnym problemem jest brak łazienek w 634 mieszkaniach i ustępu spłukiwanego w 310 mieszkaniach. Bez bieżącej wody pozostają 64 mieszkania.

Z tych danych można wyliczyć, że 2 039 mieszkań nie posiada pełnej instalacji techniczno - sanitarnej co stanowi 35,9% wszystkich mieszkań.

Tabela nr 11 – Liczba mieszkań bez instalacji techniczno - sanitarnej

Mieszkania bez instalacji techniczno – sanitarnej				
wodociąg	ustęp splukiwany	łazienka	centralne ogrzewanie	Razem
67	310	634	1028	2039
Procentowy udział mieszkań bez instalacji techniczno – sanitarnej w ogólnej liczbie mieszkań				
1,2%	5,5%	11,2%	18,0%	35,9%

Problem braku instalacji techniczno – sanitarnej jest widoczny na całym obszarze miasta. Na każdym z 9 obszarów miasta są kamienice, budynki o złym stanie technicznym nie posiadające podstawowych instalacji. Z przedstawionych danych widać, że problem jest poważny i wymaga natychmiastowej interwencji.

Żeby przedstawić liczbę nowych mieszkań, wyposażonych we wszystkie instalacje techniczno – sanitarne można posłużyć się również danymi z Narodowego Spis Powszechnego.

Tabela nr 12 – Liczba oddanych mieszkań w Rypinie w latach 2002 - 2008

Liczba mieszkań w 2002	oddanych mieszkań w 2003	oddanych mieszkań w 2004	oddanych mieszkań w 2005	oddanych mieszkań w 2006	oddanych mieszkań w 2007	oddanych mieszkań w 2008
5323	62	19	56	67	63	55

W latach 2003 – 2008 oddano do użytku 322 mieszkania.

Tabela nr 13 - Stan budynków komunalnych z podziałem na obszary w mieście

Wyszczególnienie	Budynki komunalne zagrożone zawaleniem	Liczba mieszkań komunalnych	Liczba budynków komunalnych sprzed lat 40-tych	Liczba budynków komunalnych
Obszar I	2	11	17	25
Obszar II	1	1	1	26
Obszar III	0	0	0	0
Obszar IV	0	0	0	0
Obszar V	0	6	2	7
Obszar VI	2	9	1	3
Obszar VII	1	4	1	5
Obszar VIII	0	0	3	6
Obszar IX	0	0	3	5

Źródło: Rypińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

3.3. Analiza obszarów miasta Rypina pod kątem spełnienia kryteriów rewitalizacyjnych

Wybór obszaru wsparcia określono na podstawie analizy pięciu poniższych kryteriów:

- A - Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia
- B - Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia
- C - Wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa
- D - Niski poziom aktywności gospodarczej
- E – Porównywalnie niższy poziom wartości zasobu komunalnego

Zgodnie z Wytycznymi, wyznaczenie obszaru wsparcia następuje na podstawie mierzalnych wskaźników, które dla rewitalizowanego obszaru odbiegają negatywnie od średniej dla miasta.

W związku z powyższym, dokonano analizy wszystkich obszarów miasta w celu określenia wartości wybranych wskaźników dla poszczególnych obszarów i odniesienia ich do wartości wskaźników dla miasta.

Przeanalizowano najważniejsze wskaźniki: wysokiego poziomu ubóstwa i wykluczenia, wysokiego poziomu długotrwałego bezrobocia, wysokiego poziomu

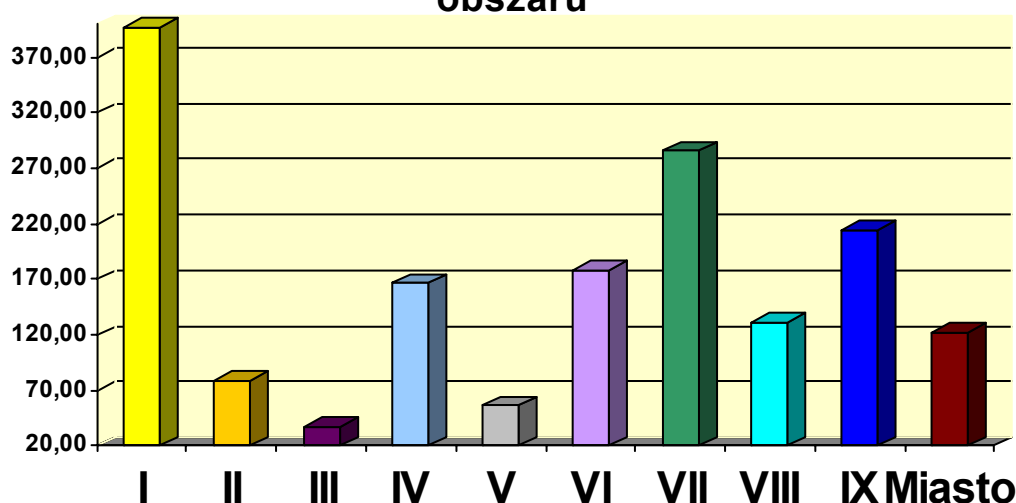
przestępczości i naruszeń prawa oraz niskiego poziomu aktywności gospodarczej, porównywalnie niskiego poziomu wartości zasobu komunalnego.

Poniżej przedstawiono zestawienie w formie wykresów dla wybranych wskaźników. Każdy wykres zawiera dane dla dziewięciu obszarów miasta oraz wartość wskaźnika dla miasta. Dane z wykresów będą miały swoje odzwierciedlenie w tabeli nr 60.

3.3.1. Analiza kryterium wysokiego poziomu ubóstwa dla miasta i wszystkich obszarów w mieście (kryterium A)

Obszar I	397,4
Obszar II	78,9
Obszar III	37,7
Obszar IV	166,7
Obszar V	56,7
Obszar VI	178,6
Obszar VII	285,7
Obszar VIII	131,2
Obszar IX	215
Miasto	122,5

Wskaźnik - liczba osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru

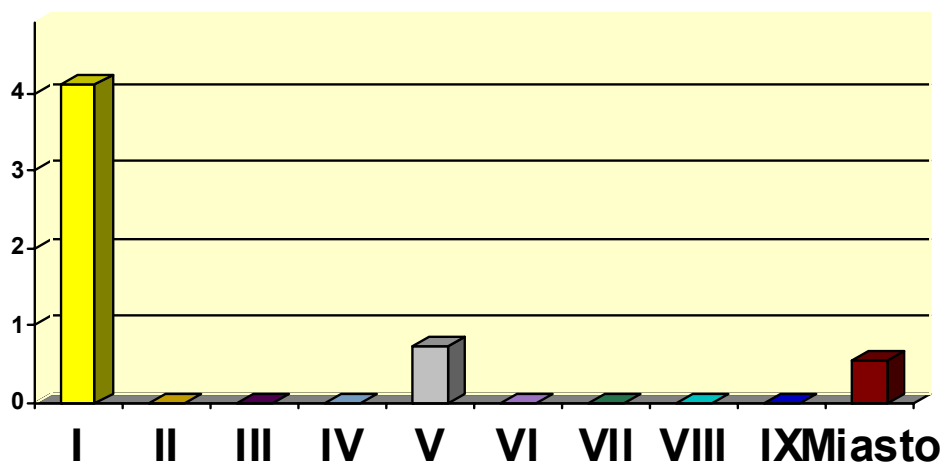
Z powyższego wykresu wynika, że najliczniejsza grupa osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej zamieszkuje Obszar I. Na 1661 mieszkańców Obszaru I, aż 660 osób

korzysta z zasiłków pomocy społecznej. Wartość wskaźnika dla tego obszaru wynosi 397,4. W trudnej sytuacji finansowej znajdują się również mieszkańcy obszarów VII (wartość wskaźnika: 285,7), IX (wartość wskaźnika: 215,0), VI (wartość wskaźnika: 178,6) i IV (wartość wskaźnika: 166,7). Wszystkie te obszary posiadają wskaźnik wyższy niż dla miasta, który wynosi 122,5.

Drugim aspektem brany pod uwagę w kryterium wysokiego ubóstwa jest ilość postępowań eksmisyjnych i eksmisji z lokali mieszkalnych. Dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Obszar I	4,21
Obszar II	0
Obszar III	0
Obszar IV	0
Obszar V	0,83
Obszar VI	0
Obszar VII	0
Obszar VIII	0
Obszar IX	0
Miasto	0,66

Wskaźnik - liczba postępowań eksmisyjnych i eksmisji z lokali mieszkalnych na 1000 mieszkańców

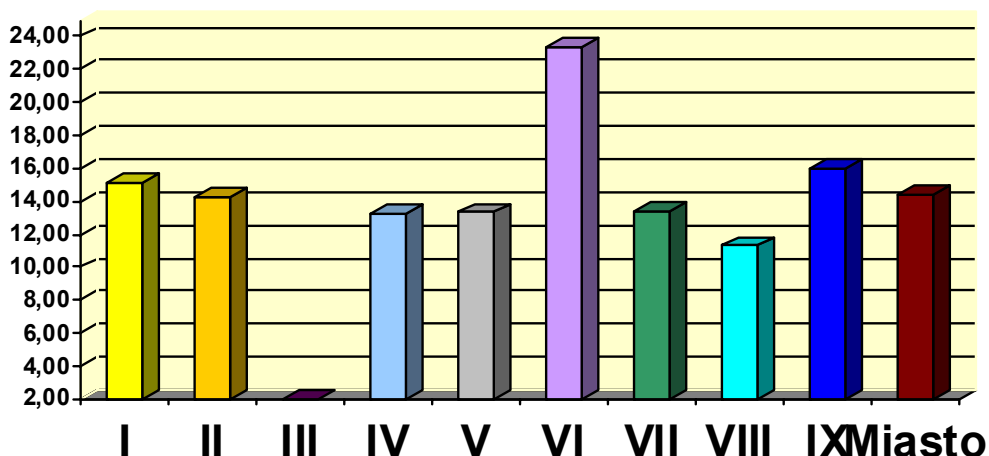

Największa liczba postępowań eksmisyjnych występuje na Obszarze I i wynosi – 7 (63,64% wszystkich postępowań eksmisyjnych na terenie Rypina). Do postępowań eksmisyjnych dochodzi również na Obszarze V – 4 eksmisje (36,36%) z lokali mieszkalnych. Oba obszary spełniają więc wskaźnik dla rewitalizowanego obszaru. Na pozostałych obszarach nie zanotowano postępowań eksmisyjnych i eksmisji z lokali mieszkalnych. Łącznie więc na terenie miasta odnotowano 11 takich przypadków.

3.3.2. Analiza kryterium wysokiego poziomu bezrobocia dla miasta i wszystkich obszarów w mieście (kryterium B)

Obszar I	15,1
Obszar II	14,2
Obszar III	0,00
Obszar IV	13,2
Obszar V	13,3
Obszar VI	23,4
Obszar VII	13,4
Obszar VIII	11,3
Obszar IX	16,0
Miasto	14,4

Wskaźnik - liczba bezrobotnych poszukujących pracy 13 m-cy i dłużej na 1000 mieszkańców

Z największą liczbę bezrobotnych poszukujących pracy 13 m-cy i dłużej (na 1000 mieszkańców) mamy do czynienia na Obszarze VI (23,4). Wartości wskaźnika dla miasta (14,4) przekroczona jest również na Obszarze IX (16,0) i Obszarze I (15,1).

Z powyższego wykresu wynika więc, że jedynie trzy obszary posiadają wartość wskaźnika wyższą w stosunku do wskaźnika dla miasta (obszary: VI, IX i I).

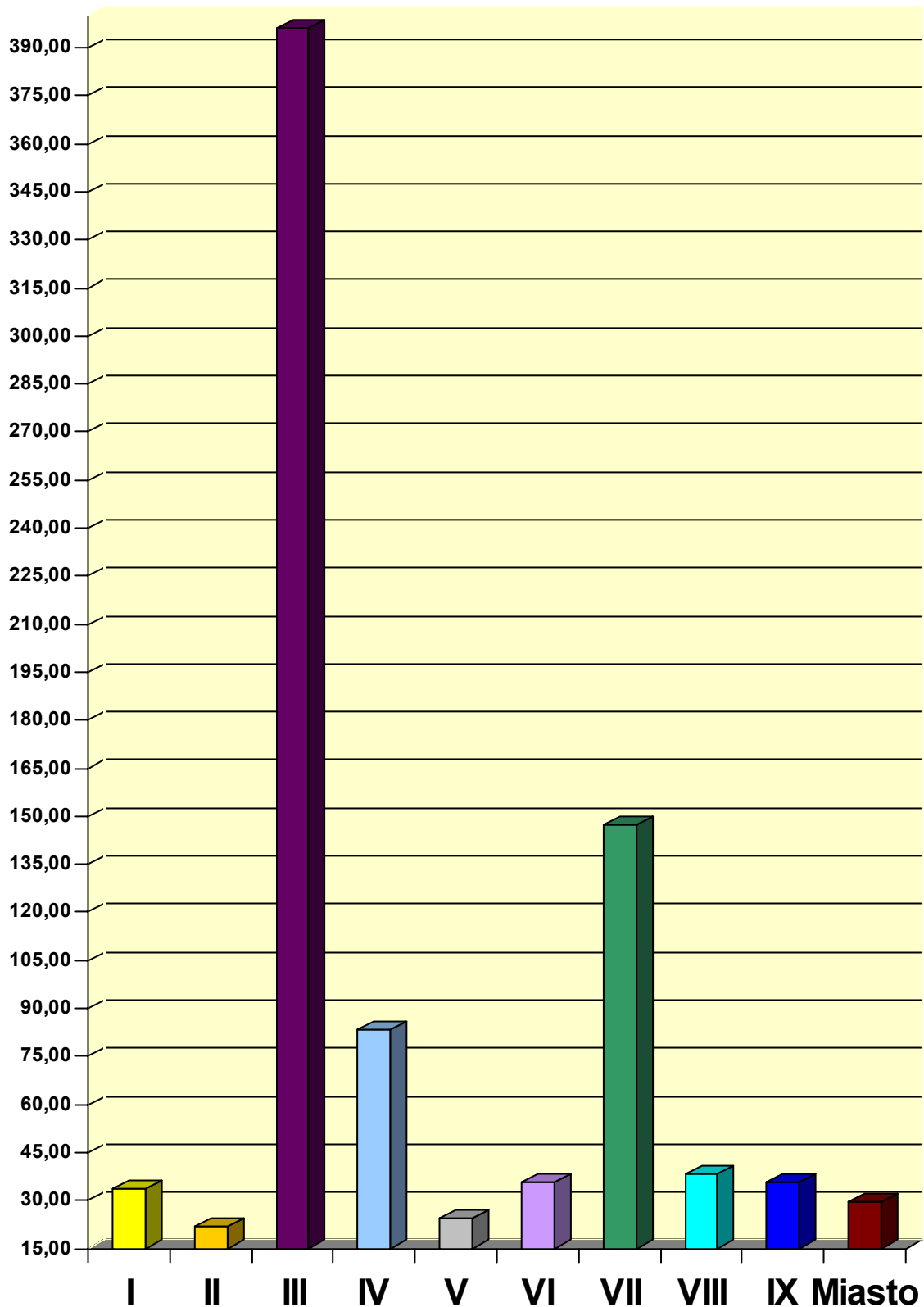
3.3.3. Analiza kryterium wysokiego poziomu przestępczości i naruszeń prawa dla miasta i wszystkich obszarów w mieście (kryterium C)

Z wykresu poniżej wynika, że na Obszarze III dochodzi do nieproporcjonalnie dużej ilości przestępstw i wykroczeń (na 1000 mieszkańców obszaru), w stosunku do pozostałych obszarów na terenie miasta. W 2007 r. doszło do 21 przestępstw, co w odniesieniu do liczby 53 mieszkańców obszaru daje wskaźnik 396,2.

Na terenie całego miasta, w 2007 r., doszło do 492 przestępstw i wykroczeń na 16 582 mieszkańców, wskaźnik 29,7. Wyższe wskaźniki w stosunku do miasta, w tym zakresie, posiadają obszary VII (147,3), IV (83,3), VIII (38,1), VI (35,7), IX (35,6) oraz Obszar I (33,7). Jedynie na dwóch obszarach wartość wskaźnika jest niższa niż w przypadku wartości wskaźnika dla miasta (Obszar V – 24,4 i Obszar II – 22,0).

Obszar I	33,7
Obszar II	22,0
Obszar III	396,2
Obszar IV	83,3
Obszar V	24,4
Obszar VI	35,7
Obszar VII	147,3
Obszar VIII	38,1
Obszar IX	35,6
Miasto	29,7

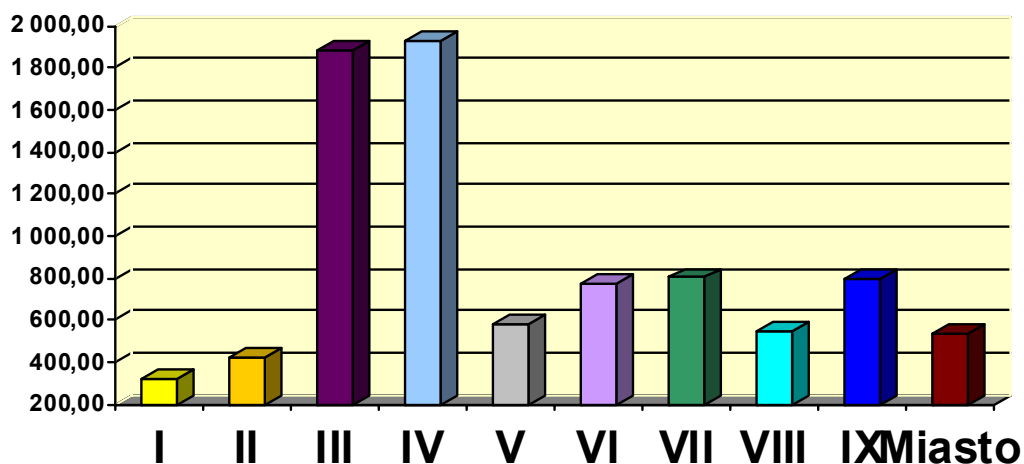
**Wskaźnik - liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych
(poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami
gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000
mieszkańców obszaru**

3.3.4. Analiza kryterium niskiego poziomu aktywności gospodarczej dla miasta i wszystkich obszarów w mieście (kryterium D)

Obszar I	319,1
Obszar II	426,5
Obszar III	1886,8
Obszar IV	1929,8
Obszar V	585,5
Obszar VI	770,1
Obszar VII	803,6
Obszar VIII	550,1
Obszar IX	798,5
Miasto	534,3

Wskaźnik - liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

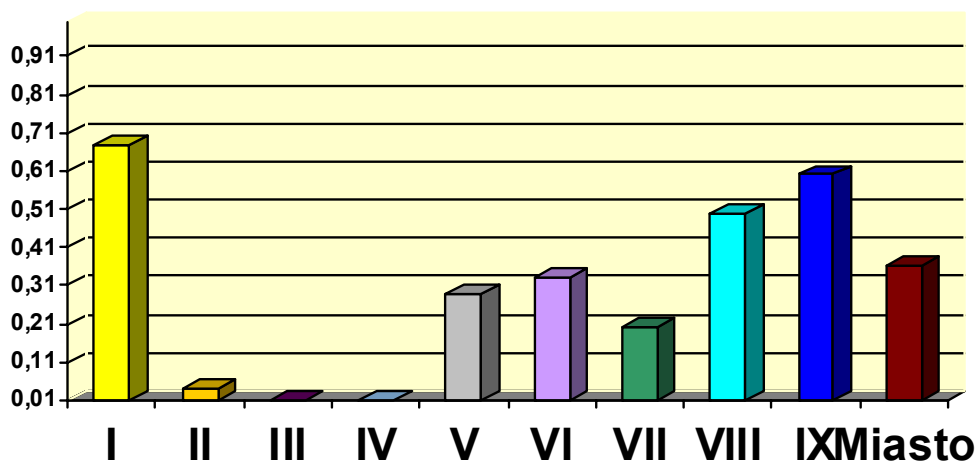
Na terenie miasta Rypina działa 886 podmiotów gospodarczych. Liczba ta przypada na 16 582 mieszkańców miasta, co daje wskaźnik 534,3. Najwyższa aktywność gospodarcza obserwowana jest na obszarach IV i III oraz w mniejszym stopniu na obszarach IX, VII, VI i V. Najniższa natomiast obszarach I i II - wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych jest niższy niż dla miasta. Zdecydowanie najniższy wskaźnik aktywności gospodarczej przypada na Obszar I. Na 1 661 mieszkańców obszaru przypadają 53 zarejestrowane podmioty gospodarcze, co daje wskaźnik 319,1.

3.3.5. Analiza kryterium porównywalnie niskiego poziomu wartości zasobu komunalnego (kryterium E)

Obszar I	0,68
Obszar II	0,04
Obszar III	0
Obszar IV	0
Obszar V	0,29
Obszar VI	0,33
Obszar VII	0,2
Obszar VIII	0,5
Obszar IX	0,6
Miasto	0,36

Wskaźnik - liczba budynków komunalnych sprzed 1940 r. w stosunku do ogółu budynków komunalnych

Najwyższy wskaźnik liczby budynków komunalnych sprzed 1940 r. w stosunku do ogółu budynków komunalnych występuje na Obszarze I. Na tym obszarze jest 25 budynków komunalnych z czego 17 pochodzi sprzed 1940 r. (wskaźnik 0,68). Natomiast na terenie całego miasta zlokalizowanych jest 77 budynków komunalnych, z czego 28 pochodzi sprzed 1940 r. (wskaźnik 0,36). Obszary VIII i IX również spełniają powyższe kryterium.

3.3.6. Podsumowanie analizy wybranych kryteriów w odniesieniu do miasta i wszystkich obszarów w mieście

Z przedstawionej powyżej analizy obszarów wynika, że w najmniej korzystnym położeniu znajduje się Obszar I. Posiada najslabsze wartości wskaźników w stosunku do miasta i do pozostałych ośmiu obszarów. Najgorsza sytuacja dla Obszaru I ma miejsce w zakresie wysokiego poziomu ubóstwa (zarówno w odniesieniu do liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej, jak i w odniesieniu do postępowań eksmisyjnych i eksmisji z lokali mieszkalnych) oraz w zakresie niskiego poziomu aktywności gospodarczej. W odniesieniu do obu tych kryteriów Obszar I posiada najniższe dla wszystkich obszarów miasta wartości wskaźników.

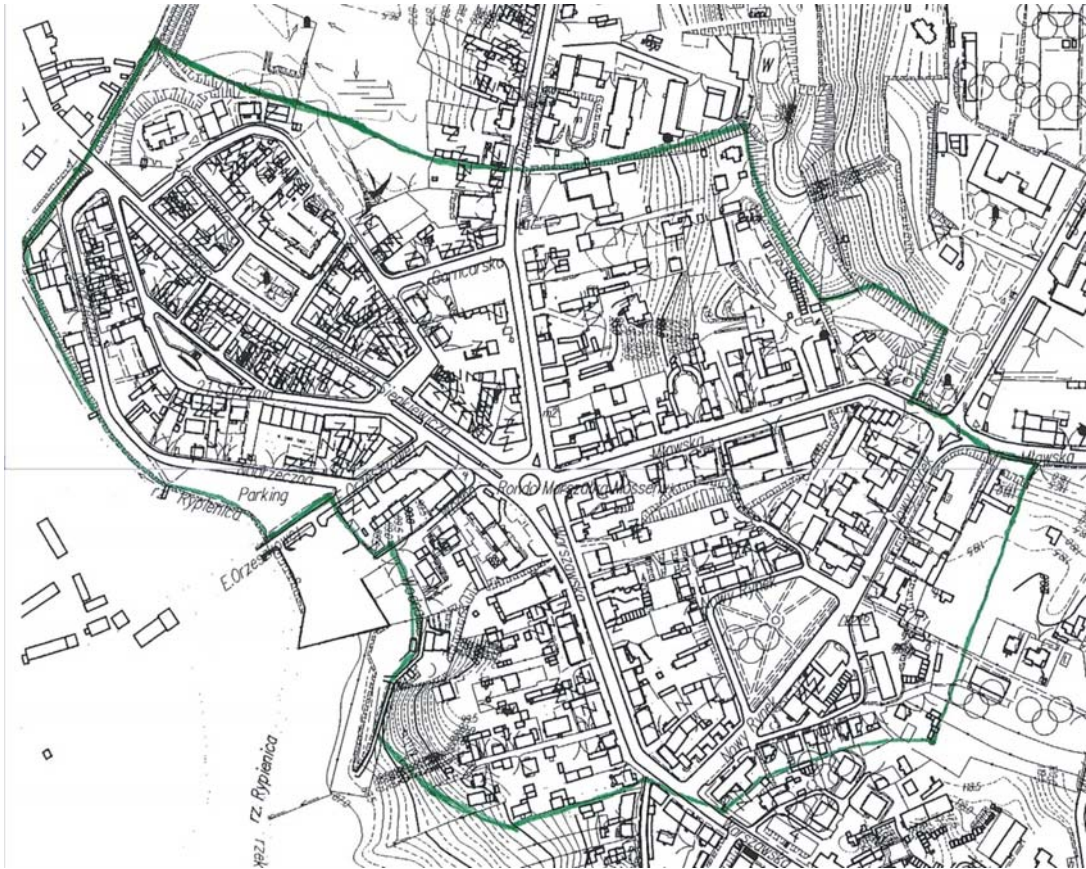
Wskaźnik ze sfery infrastrukturalnej również najgorzej wypada w Obszarze I. Stosunek liczby budynków komunalnych sprzed 1940 roku do ogółu budynków komunalnych zbadany we wszystkich dziewięciu obszarach najwyższy jest w Obszarze I. Obszary VIII i IX również spełniają powyższe kryterium, jednak ich wskaźniki są nieznacznie lepsze od wskaźnika z Obszaru I.

Niewiele lepiej przedstawia się sytuacja obszaru w kwestii wysokiego poziomu długotrwałego bezrobocia. W tym kryterium obszar sytuuje się na trzecim miejscu, co oznacza, że jedynie obszary VI i IX są w nieco gorszym położeniu.

Jedynie w zakresie wysokiego poziomu przestępczości i naruszeń prawa Obszar I posiada korzystniejsze wskaźniki od sześciu innych obszarów miasta. Tym niemniej wartość wskaźnika dla tego obszaru jest wyższa niż dla miasta, co oznacza, że obszar spełnia kryterium wysokiego poziomu przestępczości i naruszeń prawa.

Na tle wszystkich obszarów miasta, po Obszarze I, niekorzystnie kształtuje się również sytuacja na Obszarze IX. Mamy tam do czynienia z wysokim ubóstwem i długotrwałym bezrobociem. Jednak w żadnym z przeanalizowanych czterech kryteriów obszar IX nie sytuuje się na najniższym miejscu.

3.3.7. Wyznaczenie obszaru kwalifikującego się do rewitalizacji

Mapa nr 2 – Obszar rewitalizowany (Obszar I)

Obszar I został wyznaczony jako obszar kwalifikujący się do rewitalizacji ze względu na spełnienie kryteriów ze sfery społeczno – gospodarczej: wysokiego poziomu ubóstwa, wysokiego poziomu długotrwałego bezrobocia, wysokiego poziomu przestępczości i naruszeń prawa oraz niskiego poziomu aktywności gospodarczej i ze sfery infrastrukturalnej: porównywalnie niższego poziomu wartości zasobu komunalnego.

Dokonanie dokładnej analizy wszystkich dziesięciu kryteriów nie jest w chwili obecnej możliwe z powodu braku danych. Problem ten odnosi się do kryterium: niestabilnych trendów demograficznych, szczególnie zniszczonego otoczenia, poziomu wartości zasobu mieszkaniowego i niskiej wydajności energetycznej budynków (w chwili obecnej brak audytu energetycznego dla miasta i jego obszarów).

Kryterium – wysoki udział imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych oraz uchodźców nie mogło być przeanalizowane ze względu na brak wskazanych grup na terenie miasta.

Kryterium - niski poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach i wysoki odsetek osób porzucających pracę został rozpatrzony jedynie w kontekście liczby bezrobotnych z wykształceniem podstawowym, (niepełnym) lub gimnazjalnym i poniżej.

Nie ma jednak danych dotyczących młodzieży niekontynuującej nauki. Tym samym to kryterium nie mogło zostać w pełni przeanalizowane.

Poniższa tabela zawiera zestawienie wskaźników wynikających z diagnozy, na podstawie analizy których określono zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru.

Tabela nr 14 - Zestawienie wskaźników, na podstawie których wyznaczono obszar do rewitalizacji

	Kryterium	Wskaźnik	Definicja	Źródło	Wartość wskaźnika dla miasta	Wartość wskaźnika dla Obszaru I	Uwagi
Sfera społeczno – gospodarcza							
A	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	1. Liczba osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru	Osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej są uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	122,5	397,4	Wskaźniki dla rewitalizowanego obszaru są wyższe niż dla miasta – obszar spełnia kryterium wysokiego poziomu ubóstwa i wykluczenia
		2. Liczba postępowań eksmisyjnych i eksmisja z lokali mieszkalnych na 1000 mieszkańców obszaru	Ilość postępowań eksmisyjnych i eksmisji z lokali mieszkalnych tj. łącznie toczące się w sądzie postępowania eksmisyjne, orzeczone przez sąd eksmisje wykonane	Urząd Miasta Rypin	0,66	4,21	
B	Wysoki poziom długotrwałego	Liczba bezrobotnych	Liczba osób	Powiatowy	14,4	15,1	Wskaźnik dla rewitalizowanego obszaru jest

	bezrobocia	poszukujących pracy 13 m-cy i dłużej na 1000 mieszkańców	bezrobotnych poszukujących pracy 13 m-cy i dłużej	Urząd Pracy			wyższy niż dla miasta – obszar spełnia kryterium wysokiego poziomu długotrwałego bezrobocia
C	Wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa	Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców obszaru	Ilość przestępstw i wykroczeń stwierdzonych, nie obejmujących zdarzeń drogowych oraz przestępstw gospodarczych, z uwzględnieniem czynów karalnych osób nieletnich tj. do 17-tego roku życia	Komenda Powiatowa Policji w Rypinie	29,7	33,7	Wskaźnik dla rewitalizowanego obszaru jest wyższy niż dla miasta – obszar spełnia kryterium wysokiego poziomu przestępczości i naruszeń prawa
D	Niski poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	GUS z rejestru REGON Urząd Miasta Rypin	534,3	319,1	Wskaźnik dla rewitalizowanego obszaru jest znacznie niższy niż dla miasta – obszar spełnia kryterium niskiego poziomu aktywności gospodarczej
Sfera infrastrukturalna							

E	Porównywalnie niższy poziom wartości zasobu komunalnego	Liczba budynków komunalnych sprzed 1940 r. w stosunku do ogółu budynków komunalnych		Rypińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	0,36	0,68	Wskaźnik dla rewitalizowanego obszaru jest powyżej średniej dla miasta – obszar spełnia kryterium niskiego poziomu wartości zasobu komunalnego.
---	--	---	--	---	------	------	--

3.4. Diagnoza obszaru wsparcia – odniesienie się do wskaźników bazowych

Jako obszary do rewitalizacji wskazano Obszar I oraz Obszar II w zakresie mieszkalnictwa.

Szczegółowa charakterystyka Obszaru I i ul. Nowy Rynek – obszaru wsparcia została zawarta w diagnozie opisanej we wcześniejszych rozdziałach, dlatego w tym miejscu przedstawiono jedynie skrót najważniejszych informacji, odnoszących się do wskaźników bazowych oraz przedstawiono charakterystykę obszaru.

Obszar rewitalizowany ma położenie centralne w stosunku do innych obszarów i obejmuje tereny tzw. centrum miasta. W części północno - zachodniej zlokalizowany jest **Nowy Rynek**.

Graniczy on z następującymi terenami II, V, VI, VII, IX. Jest to najstarsza część miasta w której znajduje się największa ilość obiektów wartości kulturowej i zabytkowej, przeważnie są to kamienice z przełomu XIX i XX wieku murowane dwukondygnacyjne, kalenicowe o cechach architektury eklektycznej. Północne tereny obszaru zaliczana są do strefy historycznego założenia urbanistycznego miasta Na tym obszarze znajdują się:

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Kaplica pod wezwaniem św. Barbary - 1780 r.,
- Kościół pod wezwaniem Świętej Trójcy - 1335 r.,
- Budynek „Zgody - 1917” r.,
- Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej,
- elementy Historycznego Założenia Urbanistycznego Miasta.

Obiekty planowane do wpisanie do rejestru zabytków:

- ulica Jana Pawła II – 1,
- ulica Piłsudskiego – 2,
- ulica Warszawska – 1.

Obiekty o wartościach kulturowych:

- ulica Gdańska – 3,
- ulica Kilińskiego – 3,
- ulica Mławska – 6,
- Nowy Rynek – 1,
- ulica PCK – 3,
- ulica Jana Pawła II – 3,
- ulica Piłsudskiego – 4,

- ulica 21 Stycznia – 3,
- ulica Tylina – 1,
- ulica Warszawska – 8,
- ulica Rynek – 11,
- Plac Sienkiewicza – 2,
- ulica Zduńska – 2.

Na obszarze tym występują również pomniki przyrody:

- Nowy Rynek – 1,
- Plac Sienkiewicza – 1,
- Tylina - 1.

Niestety wiele z tych zabytków (zwłaszcza mieszkalne budynki komunalne) jest w złym stanie technicznym (np.: kamienice przy ulicy Nowy Rynek nie posiadają infrastruktury sanitarnej) i potrzebują odnowy.

Na obszarze tym usytuowana są instytucje społeczne kluczowe dla rozwoju miasta: Powiatowy Urząd Pracy, Zespół Szkół Nr 3 im Bogdana Chelmskiego, Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej, Miejsko - Powiatowa Biblioteka Publiczna, Rypińskie Centrum Promocji i Kultury, kino „Bałtyk”, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Poczta.

Przez Obszar I przebiega główny szlak tranzytowy szczególnie w rejonie placu Sienkiewicza w i skrzyżowania ulic Warszawska, Mławska i Piłsudskiego (rondo Masseny). Przejeżdżające ciężkie ciężarówki niszczą infrastrukturę drogową a przenoszone drgania powodują uszkodzenia kamienic znajdujących się w ich pobliżu. W obszarze I są to kamienice przy ul. Gdańska, Rynek, 21 Stycznia, Plac Sienkiewicza, Mławska, Warszawska.

Celem projektu „Budowa Nowego Centrum Rypina” jest utworzenia na bazie istniejącego placu nieutwardzonego przy ulicy Nowy Rynek nowego centrum miasta - otwartej przestrzeni z nowymi elementami małej architektury, rozbudowanymi funkcjami parkingowymi, usługowymi i rekreacyjno - widowiskowymi. Dotychczasowa, w dużej mierze zaniedbana, zabudowa pełni w większości funkcję mieszkalną, zlokalizowana jest tu również siedziba Zespołu Szkół nr 3 im. Bogdana Chelmskiego, Zakładu Doskonalenia Zawodowego i PZU.

Obecnie obszar ten nie odgrywa w mieście żadnej znaczącej roli, jest enklawą wieczornych spotkań dla tzw. „elementu”, miejscem częstych interwencji policji i zgłoszeń okolicznych mieszkańców.

Projekt przewiduje:

- wykonanie nawierzchni placu z dobrej jakości materiałów budowlanych (płyty i kostka granitowa, kamień, polbruk wielkowymiarowy) z przeznaczeniem na imprezy kulturalne, festyny i okazjonalne targi handlowe, przy zachowaniu wartościowego drzewostanu i wprowadzeniu elementów małej architektury i oświetlenia,
- pozyskanie terenów inwestycyjnych pod zabudowę usługowo - handlową (min. 2 obiekty trzykondygnacyjne o pow. zabudowy 700 m²). Przewidujemy realizację tych obiektów ze środków prywatnych, co spowoduje poprawę wskaźników ekonomicznych przedsięwzięcia, wygeneruje nowe miejsca pracy oraz wpłynie na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej pozostałych wolnych terenów prywatnych,
- przebudowę i remont okalającej plac ulic ze znaczącym zwiększeniem ilości miejsc parkingowych, służących zarówno mieszkańcom i instytucjom zlokalizowanym wokół obszaru objętego zadaniem jak i cierpiącym na dramatyczny brak miejsc parkingowych instytucjom mieszczącym się przy ul. Mławskiej - Poczta Polska, ZUS oraz przy ul. Nowy Rynek Powiatowy Urząd Pracy i Zespół Szkół Nr 3 - remont i przebudowa istniejących zaniedbanych ciągów pieszych do ulic Mławskiej i Warszawskiej.

Nasz projekt doskonale wpisuje się w będący w fazie realizacji projekt rewitalizacji istniejącego „Ryneczku” handlowego przy ul. Mławskiej, wykonywanego ze środków własnych przy wsparciu finansowym lokalnych kupców. Atrakcyjny (oświetlenie parkowe, ławki, duża różnica poziomów terenu) ciąg pieszy do ulicy Warszawskiej pozwoli na połączenie z Miejskim Ośrodkiem Kultury, który w ramach pomocy finansowej UE planujemy gruntownie zmodernizować, rozszerzyć zakres działania (przekształcić w Rypińskie Centrum Promocji i Kultury) i przywrócić dawną świetność ciekawego architektonicznie obiektu. „Nowe Centrum Rypina” znajduje się w bezpośredniej bliskości terenów zarezerwowanych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego pod zabudowę usługowo - mieszkalną z pasażami handlowymi oraz planowanym do realizacji przedmiot prywatny kompleksem hotelowo - gastronomicznym na bazie zabytkowego młyna przy ulicy Mławskiej.

Projekt będzie przeciwdziałał niekorzystnym tendencjom pojawiającym się w rozpatrywanym obszarze miasta, jak:

- postępujące niszczenie obiektów prywatnych, spowodowane brakiem środków i inwestorów,
- brak zainteresowania inwestorów zaniedbanymi obszarami miasta,
- postępująca degradacja społeczna,

- migracja jednostek aktywnych do innych części miasta.

Charakter prowadzonych prac pozwoli na realizację części robót poprzez pracowników z funduszu robót publicznych i prac interwencyjnych oraz możliwość konkurowania o realizację projektu przez niewielkie firmy miejscowe.

Projekt sfinansowany ze środków miasta i funduszy UE stworzy korzystny impuls generujący środki prywatne na rozwój obszaru. Imprezy odbywające się na zrewitalizowanych obszarach przyczynią się do rozwoju turystyki, uatrakcyjnią miasto dla mieszkańców, odwiedzających i potencjalnych inwestorów.

Rewitalizacja istniejącego placu przy ul. Nowy Rynek obejmuje wykonanie:

- nowej nawierzchni, terenów zielonych i małej architektury o pow. 3400 m²
  - przebudowę okalającej plac ulicy miejskiej z wykonaniem z parkingami – 1200 m²
  - modernizację ul. Nowy Rynek (wyrównanie nawierzchni, wymiana dywanika, przebudowa chodników, wymiana studzienek, miejsca parkingowe) - 4066 m²
  - przygotowanie terenów inwestycyjnych pod zabudowę 1550 m²
  - przebudowa ciągów pieszych do ul. Mławskiej i Warszawskiej około 1500 m²
- Łączny obszar realizowanej inwestycji obejmie około 11 760 tys. m².

Fot. 4. Nowy Rynek w Rypinie

Fot. 5. Nowy Rynek w Rypinie

Fot. 6. Nowy Rynek w Rypinie

Fot. 7. Nowy Rynek w Rypinie

Drugi obszar wsparcia wskazany do rewitalizacji stanowi ul. Nowe Osiedle, znajdująca się na Obszarze II.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla tej ulicy zaplanowana została **interwencja w sferze mieszkalnictwa**. Tematykę tę reguluje art. 47 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8.12.2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa. Wytyczne Ministra określają szczegółowe zasady udzielania wsparcia w zakresie mieszkalnictwa.

Na Obszarze II w ramach działania 7.1. zaplanowano realizację projektu „Rewitalizacja obszaru przy ul. Nowe Osiedle – I etap”. Projekt zaliczany jest do działań z zakresu mieszkalnictwa, ponieważ budynki tam się znajdujące użytkowane są jako budynki mieszkalne. Przewiduje m.in. termomodernizację tych budynków oraz wymianę pokryć dachowych z azbestu.

Termomodernizacja ma na celu zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej w danych budynkach. Zakres termomodernizacji, podobnie jak jej parametry techniczne i ekonomiczne, określane powinny być poprzez przeprowadzenie audytu energetycznego. Jednakże audyt energetyczny jest niezbędny na dzień składania wniosku o dofinansowanie, natomiast na etapie przygotowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji

skupiono się na niskiej efektywności energetycznej budynków i zdiagnozowano zaniedbania w tej dziedzinie.

Analizując stan budynków mieszkalnych, można zauważyć zaniedbania remontowe. Stare, zniszczone pokrycie dachowe, pęknięcia i szczeliny powodują straty ciepłe budynków i wzrastające zużycie energii.

Obniżenie energochłonności poprzez planowaną termomodernizację jest absolutną koniecznością także ze względu na wzrastające ceny energii. W wyniku przeprowadzonych rozmów i analizy skarg mieszkańców obiektów zauważyć można niezadowolenie wynikające z konieczności wysokich opłat za energię, które nie przekłada się na ciepło w mieszkaniach. Szczególnie okres zimowy jest dla mieszkańców trudny, a zwłaszcza dla tych, którzy mają małe dzieci i obawiają się o ich zdrowie.

Dlatego tak niezbędna jest dobrze przeprowadzona termomodernizacja, która zniweluje wszystkie kategorie strat ciepłych budynków.

Jak wynika z Wytycznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji, obszar, na którym planowane są działania związane z mieszkalnictwem, musi wypełniać 3 dowolne wskaźniki przedstawione przez Ministra Rozwoju Regionalnego. Poniżej przedstawiono te wskaźniki zarówno dla Obszaru I jak i dla ul. Nowe Osiedle.

Tabela nr 15 - Kryteria i wskaźniki wyznaczania obszarów wsparcia, na których realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa wraz z wartościami referencyjnymi – Obszar I (cały) oraz ul. Nowe Osiedle (z Obszaru II).

Lp.	Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Kujawsko-pomorskie	Obszar Wsparcia 1	Obszar Wsparcia 2 ul. Nowe Osiedle	Odchylenie od wartości referencyjnej
1.	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie	107	397,35	209,83	Powyżej wartości referencyjnej
2.	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Komenda Powiatowa Policji w Rypinie	32,7	33,7	49,13	
3.	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Ewidencja Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Rypinie	9,0	3,19	3,58	

Z powyższej tabeli wynika, że wskazane obszary kwalifikują się do obszaru, na którym będą realizowane projekty z zakresu mieszkalnictwa, ponieważ spełnione są 3 wskaźniki:

- **liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej**, obrazująca wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- **liczba przestępstw na 1 tys. ludności**, która świadczy o wysokim poziomie przestępczości i wykroczeń;
- **liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób**, która obrazuje niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej.

Projekt realizowany na ul. Nowe Osiedle dotyczy działań związanych z mieszkalnictwem i odnosi się do renowacji (remonty i termomodernizacja) budynków mieszkalnych wielorodzinnych.

Obszar o takim zasięgu został wytyczony ze względu na to, że są to najbardziej zdegradowane tereny mieszkaniowe w mieście. Budynki wymagające odnowy to przede wszystkim bloki poniemieckie, pochodzące z 1942 roku. Większość mieszkań na tym osiedlu to mieszkania komunalne. Obszar znajduje się w pobliżu dworca PKS, Zespołu Szkół Nr 2 im. Unii Europejskiej. Ponadto obszar ten charakteryzuje się występowaniem wielu problemów społecznych – wysokim bezrobociem wśród mieszkańców, znacznym ubóstwem społeczeństwa, rosnącą przestępczością i niskim wskaźnikiem prowadzenia działalności gospodarczej.

Zadaniem, mającym na celu rewitalizację powyższego terytorium jest kapitalny remont budynków na Nowym Osiedlu. Przeprowadzenie powyższego zadania poprawi znacznie standard życia mieszkańców niniejszego osiedla. Ponadto dobry stan odnowionych budynków zwiększy ruch na rynku nieruchomości w tym obszarze miasta, a także może przyczynić się do pozostawania miejscowej ludności w Rypinie, a nie szukania miejsca zamieszkania poza tym miastem.

Poniższa mapka ilustruje położenie ul. Nowe Osiedle na tle miasta Rypina.

Mapa nr 3 – Obszar wsparcia z zakresu mieszkalnictwa – ul. Nowe Osiedle (z obszaru II)

Fot. 8. ul. Nowe Osiedle w Rypinie

Wybór ul. Nowy Rynek (Obszaru I) i ul. Nowe Osiedle (Obszar II), jako priorytetowych obszarów wsparcia wskazanych do rewitalizacji ma także **poparcie społeczne**, co wynika między innymi z przeprowadzonych ankiet w ramach konsultacji społecznych.

3.5. Obszar wsparcia wraz z zadaniami inwestycyjnymi i społecznymi

Priorytetowym obszarem wsparcia wybranym w ramach niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji jest ul. Nowy Rynek z Obszaru I oraz ul. Nowe Osiedle z Obszaru II. Najważniejszymi zadaniami wskazanym do rewitalizacji **w ramach Osi Priorytetowej „Wspieranie przemian w miastach i na obszarach wymagających odnowy”**, działanie

7.1. RPO WK-P są:

1. „Budowa Nowego Centrum Rypina” wraz z wykonaniem nawierzchni placu, przebudową i remontem okalającej plac ulicy (budowa parkingów) oraz remontem i przebudową istniejących zaniedbanych ciągów pieszych do ulic Mławskiej i Warszawskiej.

Zadanie to, w wyniku dokonanej diagnozy i analizy wskaźników dla obszaru, potraktowano priorytetowo.

2. Rewitalizacja obszaru przy ul. Nowe Osiedle – etap I (projekt z zakresu mieszkalnictwa) – polegająca na termomodernizacji budynków oraz wymianie pokryć dachowych z azbestu. Projekt z zakresu mieszkalnictwa dotyczy najbardziej zdegradowanych terenów mieszkaniowych w mieście. Budynki wymagające odnowy to przede wszystkim bloki poniemieckie, pochodzące z 1942 roku. Większość mieszkań na tym osiedlu to mieszkania komunalne.

Zadaniem, mającym na celu rewitalizację powyższego terytorium jest kapitalny remont budynków na Nowym Osiedlu. Przeprowadzenie powyższego zadania poprawi znacznie standard życia mieszkańców niniejszego osiedla. Ponadto dobry stan odnowionych budynków zwiększy ruch na rynku nieruchomości w tym obszarze miasta, a także może przyczynić się do pozostawania miejscowej ludności w Rypinie, a nie szukania miejsca zamieszkania poza tym miastem.

Wybór projektów oraz ich realizacja przeprowadzona jest zgodnie z zasadą empowerment, czyli udziału grup, których dotyczą problemy społeczne w działaniach i decyzjach w ramach realizowanych na ich rzecz projektów. Projekty te bowiem konsultowane były szeroko z mieszkańcami, przedsiębiorcami i innymi podmiotami, których mają dotyczyć.

W ich tworzeniu udział brali mieszkańcy i to oni także będą brali aktywny udział w realizacji tych projektów. Planowane jest że część mieszkańców w ramach prac interwencyjnych zaangażowania zostanie na etapie przygotowawczym wykonania inwestycji (np.: sprzątanie terenu, usuwanie krzaków, przygotowanie terenu do realizacji zadania). Mieszkańcy wypełniając ankiety najczęściej wskazali na konieczność realizacji trzech projektów: Budowa Nowego Centrum Rypina, Rewitalizacja obszaru przy ul. Nowy Rynek, Rewitalizacja budynku Zgody, które zostały umieszczone LPR (Budowa Nowego Centrum Rypina, Rewitalizacja obszaru przy ul. Nowe Osiedle będą realizowane w pierwszej kolejności).

Na obszarze rewitalizowanym czyli na obszarach wskazanych do rewitalizacji realizowany będzie szereg innych zadań, zarówno o charakterze gospodarczym, inwestycyjnym, jak i społecznym.

Zadania te podzielono na:

1. **zadania przewidziane do wsparcia w ramach RPO WK-P;** zadania te to:
  - a) **Rewitalizacja „dawnego” Miejskiego Domu Kultury** polegająca na odnowie budynku dawnego Miejskiego Domu Kultury przy ul. Kościuszki,
2. **zadania przewidziane do wsparcia w ramach RPO WK-P - mieszkalnictwo;** zadania te to:
  - a) **Rewitalizacja budynku Zgody** - w ramach projektu odnowiona zostanie zabytkowa kamienica przy Placu Sienkiewicza.
  - b) **Rewitalizacja kamienic przy ul. Jana Pawła II i ul. Ks. Cz. Chojeckiego,** polegająca na odnowie zabytkowych kamienic znajdujących się przy ul. Jana Pawła II i ul. Ks. Cz. Chojeckiego.
  - c) **Rewitalizacja kamienicy przy ul. Warszawskiej 28** - rewitalizacja kamienicy z początku XX w, znajdującej się w centrum miasta przy ul. Warszawskiej. W ramach projektu. Projekt obejmie termomodernizację budynku, odnowienie elewacji zewnętrznej, odnowienie klatki schodowej.
3. **zadania przewidziane do wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;** zadania te to:
  - a) **”Z Nauka Ścisłą za Pan Brat”** - podnoszenie u uczniów poziomu umiejętności oraz kompetencji o kluczowym znaczeniu dla zdolności do zatrudnienia oraz kontynuowania edukacji, ze szczególnym uwzględnieniem nauk matematyczno - przyrodniczych,

- b) **„Nie jesteś sam - program aktywizacji społecznej w Rypinie - II edycja”** - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji rodzin dysfunkcyjnych i członków ich rodzin poprzez stworzenie systemu umożliwiającego osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych oraz dążenie do ich usamodzielnienia gospodarczego, społecznego i zawodowego,
  - c) **„Wesoła ulica”** – organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży bezpośrednio w ich środowisku,
  - d) **„Nowe szanse edukacyjne dla mieszkańców Rypina”** - podniesienie poziomu wiedzy i rozwój umiejętności posługiwania się nowoczesnymi ICT przez kadry dydaktyczne i zarządczo - administracyjne instytucji oświatowych,
  - e) **„Profesjonalna kadra”** - zwiększenie dostępności usług w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego oraz podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
  - f) **„Razem po etat”** - podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom zarejestrowanym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rypinie jako bezrobotne, w tym w szczególności osobom znajdującym się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
4. **zadania przewidziane do wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Gospodarka:**
- a) **Szklane okno na świat** - umożliwienie 40 rodzinom zagrożonym wykluczeniem (w tym osobom niepełnosprawnym) umożliwienia dostępu do Internetu (koszt dostępu do Internetu, koszt sprzętu komputerowego, szkoleń użytkowników)

Szczegółowe zestawienie zadań planowanych do realizacji na rewitalizowanym obszarze, zawierające wskazanie beneficjenta, wartość całkowitą projektu, wartość dofinansowania, okres realizacji oraz planowane do osiągnięcia wskaźniki, stanowią załączniki nr 1 i 2 do niniejszego Programu.

3.6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć

Realizacja każdego z planowanych projektów wiąże się z założeniem osiągnięcia planowanych wskaźników.

Poniżej przedstawiono zestaw planowanych wskaźników osiągnięć dla każdego z zadań planowanych do realizacji na rewitalizowanych obszarach. Część wskazanych wskaźników jest planowana ze względu na fakt, iż projekty są w fazie przygotowywania i mogą one jeszcze ulec zmianie.

Tabela nr 16 - Zestaw zadań do realizacji na rewitalizowanych obszarach

Zadania planowane do realizacji ze wsparciem w ramach działania 7.1. RPO WK-P	
Zadanie	Planowane wskaźniki osiągnięć
„Budowa Nowego Centrum Rypina”	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru - 257 osób, - Liczba zmodernizowanych obiektów - 1 szt. - Długość zmodernizowanych dróg - 4066m² - Długość wyremontowanych chodników - 1500m²
Zadania planowane do realizacji ze wsparciem w ramach działania 7.1. RPO WK-P - mieszkalnictwo	
Zadanie	Planowane wskaźniki osiągnięć
Rewitalizacja obszaru przy ul. Nowe Osiedle – I etap (projekt zlokalizowany na Obszarze II)	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru - 76 osób - Liczba zmodernizowanych obiektów - 4 szt.
Zadania planowane do realizacji ze wsparciem w ramach RPO WK-P	
Zadanie	Planowane wskaźniki osiągnięć
Rewitalizacja „dawnego” Miejskiego Domu Kultury	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zmodernizowanych obiektów - 1 szt - Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru - 100 osób
Zadania planowane do realizacji ze wsparciem w ramach RPO WK-P - mieszkalnictwo	
Zadanie	Planowane wskaźniki osiągnięć
Rewitalizacja budynku Zgody	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zmodernizowanych obiektów - 1 szt., - Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru - 57 osób
Zadanie	Planowane wskaźniki osiągnięć
Rewitalizacja kamienicy przy ul. Warszawskiej 28	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zmodernizowanych obiektów - 1 szt., - Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru - 25 osób
Zadanie	Planowane wskaźniki osiągnięć

Rewitalizacja kamienic przy ul. Jana Pawła II i ul. ks. Cz. Chojeckiego	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zmodernizowanych obiektów - 2 szt. - Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru - 55 osoby
Zadania planowane do realizacji ze wsparciem w ramach POIiG	
Zadanie	Planowane wskaźniki osiągnięć
Szklane okno na świat	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób, które wzięły udział w kursach - 40 osób - Liczba szkoleń - 4 szt. - Liczba zakupionych zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem - 40 szt.
Zadania planowane do realizacji ze wsparciem w ramach PO KL	
Zadanie	Planowane wskaźniki osiągnięć
Z Nauką Ścisłą za Pan Brat	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba uczniów objętych projektem - 4680 osób - Liczba uczniów uczestników warsztatów kształtujących umiejętności - 4680 osób - Liczba uczestników obozów letnich - 250 osób - Liczba zakupionych tablic interaktywnych - 101 szt. - Liczba zestawów scenariuszy zajęć z wykorzystaniem tablicy interaktywnej - 10 zestawów
Nie jesteś sam - program aktywizacji społecznej w Rypinie -II edycja	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób objętych projektem - 15 osób - Liczba kontraktów socjalnych - 5 sztuk - Liczba osób objętych pracami społecznie użytecznymi - 5 osób - Liczba osób objęta poradnictwem zawodowym - 15 osób.
Wesoła ulica	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba unowocześnionych ofert edukacyjnych - 5 szt. - Liczba uczniów, którzy uczestniczyli w projekcie -25 osób
Nowe szanse edukacyjne dla mieszkańców Rypina	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba edycji szkoleń - 5 szt. - Liczba osób, które uczestniczyły w projekcie - 20 osób
Profesjonalna kadra	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób objętych projektem – 4 osoby - Liczba dofinansowanych stanowisk pośredników pracy – 3 szt. - Liczba dofinansowanych stanowisk doradców zawodowych – 1 szt.
Razem po etat	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób objętych wsparciem 450, w tym: - poradnictwem zawodowym 450 osób, - pośrednictwem pracy 371 osób, - stażem 230 osób, - szkoleniami 210 osób, - środkami na rozpoczęcie działalności gospodarczej 15 osób

IV. PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2009-2015

Niniejszy rozdział został poświęcony charakterystyce zadań planowanych do realizacji na rewitalizowanym obszarze. W kolejnych podpunktach zawarto zestawienie planowanych zadań przestrzennych, gospodarczych i społecznych ze wskazaniem czasu ich realizacji, podmiotów uczestniczących we wdrażaniu oraz nakładów do poniesienia.

4.1. Planowane działania przestrzenne na obszarach rewitalizowanych

Tabela nr 17 - Zestaw działań przestrzennych

Lp.	Nazwa planowanego działania	Czas realizacji	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia
1.	„Budowa Nowego Centrum Rypina”	2010	Urząd Miejski w Rypinie	4.000.000,00
2.	Rewitalizacja obszaru przy ul. Nowe Osiedle – I etap	2010	Urząd Miejski w Rypinie	1.430.000,00
3.	Rewitalizacja budynku Zgody	2012	Urząd Miejski w Rypinie	900.000,00
4.	Rewitalizacja kamienic przy ul. Jana Pawła II i ul. Ks. Cz. Chojeckiego	2013 - 2014	Urząd Miejski w Rypinie	300.000,00
5.	Rewitalizacja „dawnego” Miejskiego Domu Kultury	2011	Urząd Miejski w Rypinie	2.000.000,00
6.	Rewitalizacja kamienicy przy ul. Warszawskiej 28	2011	Urząd Miejski w Rypinie	120.000,00

4.2. Plan działań społecznych na obszarach rewitalizowanych**Tabela nr 18 - Zestaw działań społecznych**

Lp.	Nazwa planowanego działania	Czas realizacji	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Nakłady do poniesienia ogółem
1.	Z Nauką Ścisłą za Pan Brat	2009-2012	Urząd Miejski w Rypinie	15.069.741,36
2.	Nie jesteś sam - program aktywizacji społecznej w Rypinie -II edycja	2009	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	191.614,00
3.	Wesoła ulica	2011-2012	Urząd Miejski w Rypinie	50.000,00
4.	Nowe szanse edukacyjne dla mieszkańców Rypina	2009	Urząd Miejski w Rypinie	43.800,00
5.	Profesjonalna kadra	2009-2012	Powiatowy Urząd Pracy	81.100,00
6.	Razem po etat	2008-2013	Powiatowy Urząd Pracy	1.936.200,00
7.	Szklane okno na świat	2011-2012	Urząd Miejski w Rypinie	800.000,00

V. PLAN FINANSOWY REALIZACJI REWITALIZACJI – ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Nazwa projektu	Wartość całkowita	Wartość w poszczególnych latach								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
„Budowa Nowego Centrum Rypina”	4.000.000,00				4.000.000,00					
Budżet JST	800.000,00				800.000,00					
Budżet Państwa										
Środki UE (RPO WK-P)	3.200.000,00				3.200.000,00					
Środki prywatne										
Inne										
Rewitalizacja obszaru przy ul. Nowe Osiedle – I etap	1.430.000,00				1.430.000,00					
Budżet JST	286.000,00				286.000,00					
Budżet Państwa										
Środki UE (RPO WK-P)	1.144.000,00				1.144.000,00					
Środki prywatne										
Inne										
Rewitalizacja budynku Zgody	900.000,00						900.000,00			
Budżet JST	180.000,00						180.000,00			
Budżet Państwa										
Środki UE (RPO WK-P)	720.000,00						720.000,00			
Środki prywatne										
Inne										
Budżet JST	20.000,00				10.000,00	10.000,00				

Rewitalizacja kamienic przy ul. Jana Pawła II i ul. Ks. Cz. Chojeckiego	300.000,00							50.000,00	250.000,00	
Budżet JST	60.000,00							10.000,00	50.000,00	
Budżet Państwa										
Środki UE (RPO WK-P)	240.000,00							40.000,00	200.000,00	
Środki prywatne										
Inne										
Rewitalizacja „dawnego” Miejskiego Domu Kultury	2.000.000,00					2.000.000,00				
Budżet JST	400.000,00					400.000,00				
Budżet Państwa										
Środki UE (RPO WK-P)	1.600.000,00					1.600.000,00				
Środki prywatne										
Inne										
Rewitalizacja kamienicy przy ul. Warszawskiej 28	120.000,00					120.000,00				
Budżet JST	24.000,00					24.000,00				
Budżet Państwa										
Środki UE (RPO WK-P)	96.000,00					96.000,00				
Środki prywatne										
Inne										
Szklane okno na świat	800.000,00					400.000,00	400.000,00			
Budżet JST	120.000,00					60.000,00	60.000,00			
Budżet Państwa										
Środki UE (POIiG)	680.000,00					340.000,00	340.000,00			
Środki prywatne										
Inne										
Z Nauką Ścisłą za Pan Brat	15.069.741,36			5.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00	69.741,36			

Budżet JST										
Budżet Państwa										
Środki UE – EFS (w ramach PO KL)	15.069.741,36			5.000.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00	69.741,36			
Środki prywatne										
Inne										
Nie jesteś sam - program aktywizacji społecznej w Rypinie -II edycja	191.614,00			191.614,00						
Budżet JST	20.108,97			20.108,97						
Budżet Państwa										
Środki UE – EFS (w ramach PO KL)	171.505,03			171.505,03						
Środki prywatne										
Inne										
Wesoła ulica	50.000,00					25.000,00	25.000,00			
Budżet JST										
Budżet Państwa										
Środki UE – EFS (w ramach PO KL)	50.000,00					25.000,00	25.000,00			
Środki prywatne										
Inne										
Nowe szanse edukacyjne dla mieszkańców Rypina	43.800,00			43.800,00						
Budżet JST										
Budżet Państwa										
Środki UE – EFS (w ramach PO KL)	43.800,00			43.800,00						
Środki prywatne										
Inne										

Profesjonalna kadra	81.100,00			20.275,00	20.275,00	20.275,00	20.275,00			
Budżet JST	12.165,00			3.041,25	3.041,25	3.041,25	3.041,25			
Budżet Państwa										
Środki UE – EFS (w ramach PO KL)	68.935,00			17.233,75	17.233,75	17.233,75	17.233,75			
Środki prywatne										
Inne										
Razem po etat	1.936.200,00		322.700,00	322.700,00	322.700,00	322.700,00	322.700,00	322.700,00		
Budżet JST										
Budżet Państwa										
Środki UE	1.936.200,00		322.700,00	322.700,00	322.700,00	322.700,00	322.700,00	322.700,00		
Środki prywatne										
Inne										

VI. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA I OCENY REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

6.1 Wdrażanie

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Rypina będzie realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Gmina, korzystając z funduszy strukturalnych, jest zobowiązana przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w Rozporządzeniu z dnia 21 czerwca 1999 r. Nr 1260/1999, wprowadzającym ogólne przepisy odnośnie funduszy strukturalnych oraz rozporządzeniach odnoszących się do poszczególnych funduszy strukturalnych.

Funkcję instytucji Wdrażającej Lokalny Program Rewitalizacji będzie pełnił Burmistrz Miasta Rypina przy pomocy powołanego Zarządzeniem 59/2009 Pełnomocnika ds. rewitalizacji wpieranego bezpośrednio przez Wydział Projektów Unijnych, Rozwoju i Sportu Urzędu Miejskiego oraz we współpracy z pozostałymi wydziałami oraz jednostkami podległymi. Zadaniem Pełnomocnika będzie:

- zapewnienie zgodności realizacji LPR z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska,
- zbieranie danych rzeczowych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach LPR niezbędnych do sporządzenia rocznych raportów z realizacji LPR (zgodnie z wytycznymi dot. opracowania LPR)
- dokonanie oceny osiągnięć celów, wskaźników programu- w układzie co trzy lata oraz przekładanie Radzie Miasta w Rypinie projektu uchwały w sprawie bądź zmiany LPR (nie osiągnięcie zakładanych celów, zmiany w harmonogramie rzeczowo- finansowym projektów) bądź potwierdzenie jego aktualności
- koordynowanie działań związanych z opracowaniem i przygotowaniem wniosków o dofinansowanie (z załącznikami) dla projektów samorządowych ujętych w LPR
- dbanie o promocję LPR w społeczeństwie,
- promowanie i informowanie społeczeństwa o projektach realizowanych w ramach LPR i ich współfinansowaniu przez UE.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia (krajowych i unijnych).

Wdrażanie projektów rozpoczyna się od przygotowania kompletnych wniosków projektów umieszczonych w zatwierdzonym przez Radę Miejską Programie. Skompletowany wniosek składany jest do instytucji odpowiedzialnej za wybór projektów w danym programie.

Następnym etapem jest realizacja projektów zatwierdzonych do współfinansowania z funduszy strukturalnych, zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym oraz pozostałych projektów. Kończącym etapem wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie ocena zamierzonych rezultatów poszczególnych projektów.

Projekty zgłoszone do Lokalnego Programu Rewitalizacji będą wdrażane według kolejności ustalonej w rankingu hierarchii zadań. Kolejność ta może zostać zmieniona uwarunkowaniami budżetowymi lub terminami narzucanymi przez komitety sterujące programem RPO, itp. Zasadą jest maksymalizacja wykorzystania dotacji. Liczba projektów z Lokalnego Programu Rewitalizacji prowadzonych jednocześnie przez gminę uwarunkowana jest aktualną płynnością finansową. Z tego też warunku wynika, że nie jest możliwa jednoczesna realizacja kilku dużych przedsięwzięć. Planując wdrożenie całego Lokalnego Programu Rewitalizacji, należy uwzględnić wąskie gardła procesu, związane z nadmiernym obciążeniem wybranych zasobów przy skoncentrowanych w czasie działaniach, a organizacją terminarza składania wniosków o finansowanie jednocześnie kilku projektów. W przeciwnym razie może to skutkować przeciążeniem zasobów gminy i w konsekwencji blokadą czasową wdrożenia.

Wdrażanie projektów będzie realizowane w następujący sposób:

Projekty inwestycyjne:

Przygotowanie dokumentacji projektowej- Wydział Projektów Unijnych, Rozwoju i Sportu

Przetargi- Inspektor ds. Zamówień Publicznych

Realizacja inwestycji- Wydział Infrastruktury i Inwestycji

Finansowanie- Wydział Finansowy

Promocja i Monitoring- Wydział Projektów Unijnych, Rozwoju i Sportu

Projekty społeczne:

Oświatowe

Za przygotowanie dokumentacji i realizację odpowiedzialny będzie Zespół powołany z pracowników Miejskiego Zespołu Obsługi Oświaty, Wydziału Finansowego i Wydziału Projektów Unijnych, Rozwoju i Sportu

Pomoc społeczna

Za realizację projektów odpowiedzialny będzie Zespół powołany z pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wydziału Projektów Unijnych, Rozwoju i Sportu

Przeciwdziałanie Wykluczeniu Informatycznemu

Za przygotowanie dokumentacji i realizację odpowiedzialny będzie Zespół składający się z Informatyka, pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wydziału Finansowego i Wydziału Projektów Unijnych, Rozwoju i Sportu

Rynek Pracy

Za realizację projektów odpowiedzialni będą pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie

6.2. Zestaw wskaźników do oceny wdrożenia Programu

Realizacja projektów zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji będzie poddawana okresowej weryfikacji, dokonywanej na podstawie oceny uzyskiwanych wskaźników produktu i rezultatu.

Poprzez powyższe wskaźniki rozumie się:

Produkt – bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia, mierzony konkretnymi wielkościami (np. długość wybudowanej drogi, zwiększona nośność mostu, przepustowość stacji uzdatniania wody, długość gazociągu, oddana do użytku powierzchnia).

W zakresie rewitalizacji Miasta Rypina wyznacza się następujące wskaźniki produktu:

Produkt	<i>szt.</i>	Liczba projektów w zakresie rewitalizacji i mieszkalnictwa
Produkt	<i>szt.</i>	Liczba zbudowanych/przebudowanych/doposażonych obiektów
Produkt	<i>szt.</i>	Liczba nowopowstałych/wyremontowanych obiektów małej architektury
Produkt	<i>ha</i>	Powierzchnia terenów przeznaczonych na tereny parkingowe

Rezultat – bezpośredni wpływ zrealizowanego projektu na otoczenie społeczno – ekonomiczne, uzyskany natychmiast po zakończeniu realizacji danej inwestycji (np. skrócenie czasu dojazdu, zapewnienie dojazdu do określonej liczby firm, zmniejszenie emisji lub zrzutu zanieczyszczeń, stworzenie określonej liczby nowych miejsc pracy).

W zakresie rewitalizacji Miasta Rypina wyznacza się następujące wskaźniki rezultatu:

Rezultat	<i>szt.</i>	Liczba osób mieszkających na terenach objętych procesem rewitalizacji
Rezultat	<i>szt.</i>	Liczba zrewitalizowanych obszarów
Rezultat	<i>szt.</i>	Liczba imprez kulturalno-oświatowych organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem
Rezultat	<i>osoby</i>	Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem

6.3. Zasady monitorowania i aktualizacji Programu

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania projektów, którego celem będzie zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami do jego realizacji. Polegał on będzie na obserwacji procesów rozwoju Rypina w celu możliwie szybkiego podejmowania działań, stanowiących reakcję na rozwój powyższych zjawisk. System monitoringu musi opierać się na efektywnej sprawozdawczości. W ramach monitoringu rzeczowego zbierane będą informacje o postępie wdrażania programu rewitalizacji, przez co możliwe będzie ocena jego wykonania w odniesieniu do założonych celów. Monitoring finansowy umożliwi zbierania informacji o finansowych aspektach programu, co będzie stanowiło podstawę do oceny przebiegu wydatkowania środków.

W oparciu o zaproponowane wskaźniki przygotowywane były roczne sprawozdania dotyczące stopnia realizacji celów oraz podstawowych zadań Lokalnego Programu Rewitalizacji. Materiał ten byłby dla władz miasta podstawą do okresowej oceny i ewentualnej aktualizacji priorytetów i celów rewitalizacji. Ponadto zachodzić będzie obowiązek sporządzania raz do roku raportu z realizacji założeń przewidzianych w Lokalnym Planie Rewitalizacji do Instytucji Zarządzającej w przypadku zadań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w terminie do końca marca za poprzedni rok kalendarzowy. Za realizację tego zadania odpowiedzialny będzie Pełnomocnik ds. rewitalizacji wraz z Wydziałem Projektów Unijnych, Rozwoju i Sportu Urzędu Miejskiego w Rypinie. Głównym zadaniem monitoringu będzie: analiza realizacji celów LPR, analiza postępów w realizacji założeń LPR, monitoring harmonogramów projektów wpisanych do LPR,.

Raz w roku (koniec marca) raport będzie przedstawiany do analizy Radzie Miasta, która będzie miała możliwość proponowania modyfikacji zapisów LPR w tym poszerzania lub usuwania projektów. Zmiany w LPR będą przyjmowane w formie uchwał.

Monitoring Lokalnego Planu Rewitalizacji jest elementem koniecznym w celu aktywnej realizacji zapisów dokumentu. Umożliwia on stwierdzenie, czy program jest prawidłowo realizowany oraz czy założenia, na których go oparto, nie uległy zmianie. Pozwala poza tym na sprawne i elastyczne reagowanie na zmiany, ograniczając przy tym podejmowanie kroków intuicyjnych. Monitoring bieżącej realizacji Planu umożliwi porównywanie - w określonym przedziale czasu – rzeczywistych efektów z planami, co pozwoli stwierdzić, czy procesy realizacji zmierzają w sposób optymalny do osiągnięcia założonych celów. Bazą będą tutaj podstawowe informacje o każdym aktualnie realizowanym przedsięwzięciu, takie jak: stopień zaawansowania inwestycji, liczba wyremontowanych obiektów, liczba nowych podmiotów gospodarczych, turystów, wydarzeń kulturalnych itp. Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem otwartym, tzn. będzie poddawany okresowej aktualizacji w miarę wdrażania kolejnych zadań i realizacji celów. Jednocześnie stworzona będzie możliwość ujmowania nowych zadań, w odpowiedzi na zmieniającą się sytuację społeczno – gospodarczą i przestrzenną miasta.

6.4. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Ważnym, pozytywnym efektem opracowywania Lokalnego Planu Rewitalizacji było zainicjowanie współpracy pomiędzy lokalnymi władzami a mieszkańcami miasta. Założono bowiem, że Plan ma wypracować formy i środki współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz rozwoju miasta Rypina oraz stymulować spójność między działaniami tych podmiotów. Współpraca opierała się na konsultacjach władz ze społecznością lokalną, w skład której wchodziłi przedstawiciele sektora publicznego, prywatnego oraz organizacji pozarządowych. Zainicjowana współpraca władz miasta⁴ ze społecznością lokalną będzie kontynuowana poprzez organizację systematycznych spotkań, na których prezentowana będzie ocena wdrażania Lokalnego Planu Rewitalizacji.

Technicznymi sposobami inicjowania komunikacji pomiędzy wszystkimi sektorami zaangażowanymi w realizację LPR będą:

- środki komunikacji społecznej bezpośredniej:
  - spotkania mieszkańców z urzędnikami,
  - spotkania burmistrza z mieszkańcami,

- przesyłki pocztowe,
- poczta elektroniczna,
- rozmowy telefoniczne.
- środki komunikacji społecznej pośredniej:
  - relacje za pośrednictwem prasy i telewizji lokalnej,
  - ulotki,
  - biuletyny,
  - informatory,
  - strona internetowa.

Załącznik nr 1

Wykaz projektów realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA RYPIN									
OBSZAR REWITALIZOWANY									
Działania rewitalizacyjne podstawowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego									
Lp.	Obszar wsparcia	Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość całkowita projektu	źródła finansowania			Okres realizacji projektu	Wskaźniki na jakie projekt oddziałowuje
					własne	EFRR	inne		
1.	Obszar I ul. Nowy Rynek	Utworzenie Nowego Centrum Rypina	Gmina Miasta Rypina	4.000.000,00	800.000,00	3.200.000,00	...	2010-2010	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru Liczba zmodernizowanych obiektów Długość zmodernizowanych dróg Długość wyremontowanych chodników
2.	Obszar I	Rewitalizacja „dawnego” Miejskiego Domu Kultury	Gmina Miasta Rypina	2.000.000,00	400.000,00	1.600.000,00	...	2011-2011	Liczba zmodernizowanych obiektów Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru
			Suma 1	6.000.000,00	1.200.000,00	4.800.000,00	...		
Działania rewitalizacyjne podstawowe w zakresie mieszkalnictwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego									
Lp.	Obszar wsparcia	Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość całkowita projektu	źródła finansowania			Okres realizacji projektu	Wskaźniki na jakie projekt oddziałowuje
					własne	EFRR	inne		
3.	Obszar II, ul. Nowe	Rewitalizacja obszaru przy ul. Nowe Osiedle –	Gmina Miasta	1.430.000,00	286.000,00	1.144.000,00	...	2010-2010	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru

	Osiedle	I etap	Rypina						Liczba zmodernizowanych obiektów
4.	Obszar I	Rewitalizacja budynku Zgody	Gmina Miasta Rypina	900.000,00	180.000,00	720.000,00	...	2012-2012	Liczba zmodernizowanych obiektów Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru
			Suma 2	2.330.000,00	466.000,00	1.864.000,00	...		
Działania rewitalizacyjne rezerwowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego									
Lp.	Obszar wsparcia	Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość całkowita projektu	źródła finansowania			Okres realizacji projektu	Wskaźniki na jakie projekt oddziałowuje
					własne	EFRR	inne		
5.	Obszar I	Rewitalizacja kamienic przy ul. Jana Pawła II i ul. Ks. Cz. Chojeckiego	Gmina Miasta Rypina	300.000,00	60 000,00	240.000,00	...	2014-2014	Liczba zmodernizowanych obiektów. Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru
6.	Obszar I	Rewitalizacja kamienicy przy ul. Warszawskiej 28	Gmina Miasta Rypina	120.000,00	24.000,00	96.000,00	...	2011-2011	Liczba zmodernizowanych obiektów Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanego obszaru
			Suma 3	420.000,00	84.000,00	336.000,00			
Działania rewitalizacyjne społeczne w ramach POKL									
Lp.	Obszar wsparcia	Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość całkowita projektu	źródła finansowania			Okres realizacji projektu	Wskaźniki na jakie projekt oddziałowuje
					własne	EFS	inne		
7.	Obszar całego miasta	Z Nauką Ścisłą za Pan Brat	Gmina Miasta Rypina	15.069.741,36	...	15.069.741,36	...	2009-2012	Liczba uczniów objętych projektem Liczba uczniów uczestników warsztatów kształtujących

									umiejętności Liczba uczestników obozów letnich Liczba zakupionych tablic interaktywnych. Liczba zestawów scenariuszy zajęć z wykorzystaniem tablicy interaktywnej
8.	Obszar całego miasta	Nie jesteś sam – program aktywizacji społecznej w Rypinie II edycja	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie	191.514,00	20.108,97	171.405,03	...	2009-2009	Liczba osób objętych projektem Liczba kontraktów socjalnych Liczba osób objętych pracami społecznie użytecznymi Liczba osób objęta poradnictwem zawodowym
9.	Obszar całego miasta	Nowe szanse edukacyjne dla mieszkańców Rypina	Gmina Miasta Rypina	43.800,00	...	43.800,00	...	2009-2009	Liczba edycji szkoleń Liczba osób, które uczestniczyły w projekcie
10.	Obszar całego miasta	Wesoła ulica	Gmina Miasta Rypina	50.000,00	...	50.000,00	...	2011-2012	Liczba unowocześnionych ofert edukacyjnych . Liczba uczniów, którzy uczestniczyli w projekcie
11.	Obszar całego miasta	Profesjonalna kadra	Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie	81.100,00	12.165,00	68.935,00	...	2009-2012	Liczba osób objętych projektem Liczba dofinansowanych stanowisk pośredników pracy Liczba dofinansowanych stanowisk doradców zawodowych
12.	Obszar całego miasta	Razem po etat	Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie	1.936.200,00	...	1.936.200,00	...	2008-2013	Liczba osób objętych wsparciem w tym: – poradnictwem zawodowym – pośrednictwem pracy – stażem

									<ul style="list-style-type: none"> - szkoleniami - środkami na rozpoczęcie działalności gospodarczej
			Suma 4	17.372.355,36	32.273,97	17.340.081,39	...		
			Suma 1+2+3+4	26.122.355,36	1.782.273,97	24.340.081,39	...		

Załącznik nr 2

Wykaz pozostałych projektów planowanych do realizacji na rewitalizowanym obszarze

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA RYPINA							
OBSZAR REWITALIZOWANY							
Działania rewitalizacyjne planowane w ramach innych środków np. POIG czy własnych							
Lp.	Obszar wsparcia	Nazwa Projektu	Beneficjent	Wartość całkowita projektu	Wartość dofinansowania	Okres realizacji projektu	Wskaźniki na jakie projekt oddziałowuje
1.	Obszar całego miasta	Szklane okno na świat	Urząd Miejski w Rypinie	800.000,00	W sytuacji pozyskania dotacji - do 85% kosztów kwalifikowanych	2011-2012	Liczba osób, które wzięły udział w kursach Liczba szkoleń Liczba zakupionych zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem.

Załącznik nr 3

Raport końcowy z konsultacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne są jednym z kluczowych elementów tworzenia bądź aktualizacji strategicznych dokumentów jednostek samorządowych. Ich celem jest zapoznanie społeczności lokalnej na terenie objętym danym opracowaniem z planowanymi zamierzeniami i przedsięwzięciami. Dzięki konsultacjom wszyscy zainteresowani mogą zgłosić swoje uwagi i wnioski dotyczące dokumentu strategicznego oraz wypowiedzieć się na temat celowości i zasadności przeprowadzenia konkretnych zadań i obszaru, na którym mają one być realizowane. Wynikiem przeprowadzonych konsultacji jest pozyskanie dodatkowej wiedzy na temat potrzeb społeczności lokalnej, która może stanowić podstawę decyzji organów gminy, co do uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych gminy oraz co do kolejności realizacji poszczególnych zadań. Uczestnictwo w procesie konsultacji społecznych powoduje także większe zaangażowanie już na etapie realizacji inwestycji wchodzących w zakres danego opracowania.

W związku z pracami nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Rypina, Wydział Projektów Unijnych, Rozwoju i Sportu w Rypinie zorganizował szeroko zakrojone konsultacje na każdym etapie tworzenia Programu. Przeprowadzone zostały one w oparciu o dwa narzędzia. Pierwszym były badania kwestionariuszowe w formie ankiet. Lokalny Program Rewitalizacji dwukrotnie był poddawany konsultacjom społecznym (w formie ankiet). Pierwszy raz 3 maja 2009 r. w trakcie Majówki Europejskiej – „Jesteśmy w Europie” w Rypinie. Impreza promująca Unię Europejską a przede wszystkim fundusze UE została zorganizowana przy współfinansowaniu z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna, na którą Gmina Miasta Rypina pozyskała dofinansowanie w wysokości 19 000,00 zł.

W trakcie imprezy w namiocie informacyjno - promocyjnym Urzędu Miejskiego w Rypinie mieszkańcy Rypina mogli pobrać ankietę rewitalizacyjną i na miejscu ją wypełnić.

Kolejne konsultacje społeczne ogłoszone przez Burmistrza Rypina trwały od 19.06.2009 r. do 24.07.2009 r. Mieszkańcy mogli wypowiedzieć się na temat potrzeb rewitalizacyjnych miasta. Informacja o rewitalizacji umieszczona została na stronie internetowej urzędu, w prasie lokalnej: Kronika Rypińska, Czas Rypina, dodatek lokalny do Gazety Pomorskiej, dodatek lokalny Nowości. Puls Regionu. Ankietę można było pobrać ze strony internetowej oraz z Punktu Informacyjnego Urzędu. Roznoszona była bezpośrednio do mieszkańców przez gońców z urzędu. Ankiety można było przesłać e - mailem na adres

Wydziału Projektów Unijnych, Rozwoju i Sportu, zostawić w Punkcie Informacyjnym Urzędu w specjalnie oznakowanej skrzynce, bądź przesłać listownie na adres Urzędu.

Szczegółowe wyniki ankiety zostały dokładnie opisane poniżej.

Drugim narzędziem były spotkania konsultacyjne z przedstawicielami wszystkich większych instytucji i urzędów z terenu miasta, reprezentantami organizacji pozarządowych, jak i przedsiębiorców. Przedstawiciele wszystkich większych instytucji i urzędów z terenu miasta, reprezentanci organizacji pozarządowych, jak i przedsiębiorcy mogli zgłaszać swoje uwagi i propozycje do LPR. Przedmiotem opinii wyrażanych przez przedstawicieli społeczności lokalnej, jak i mieszkańców miasta, były następujące kwestie:

- ocena właściwości wyznaczenia obszarów rewitalizacji,
- analiza silnych i słabych stron obszarów przeznaczonych do rewitalizacji oraz ich szans i zagrożeń,
- określenie celów, jakim powinien służyć program rewitalizacji,
- wyznaczenie zadań gospodarczych, przestrzennych i społecznych koniecznych do zrealizowania.

Na podstawie zebranych informacji, zgłoszonych uwag i sugestii opracowano wstępną wersję tego dokumentu.

Kolejnym etapem będzie przeprowadzenie konsultacji końcowych. Na stronach urzędu zostanie opublikowany LPR, w Urzędzie będzie on wyłożony do wglądu. Zostanie zorganizowane spotkanie podsumowujące prace nad dokumentem, informacje ponownie zostaną umieszczone w prasie i w telewizji kablowej. Projekt zostanie umieszczony na stronie internetowej gminy www.rypin.eu oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.rypin.pl w zakładce „Aktualności” wraz z informacją o możliwości wnoszenia uwag i sugestii. Ponadto wszyscy przedstawiciele środowisk lokalnych, organizacji, instytucji oraz podmiotów umieszczonych w Programie, jako potencjalnych beneficjentów środków zewnętrznych na realizację swoich zadań, zostaną poinformowani o zakończeniu prac i możliwości zapoznania się z dokumentem. Wszystkie zgłoszone uwagi zostaną przeanalizowane i uwzględnione w ostatecznej wersji dokumentu.

Podsumowanie ankiet przeprowadzonych w ramach konsultacji społecznych Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Ankieta została opracowana na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Rypina i rozprowadzona wśród mieszkańców.

Pierwszą grupę ankietowanych stanowili uczestnicy Festynu Majówka Europejska w dniu 3 Maja 2009 r. Ankietę wypełniło 41 osób.

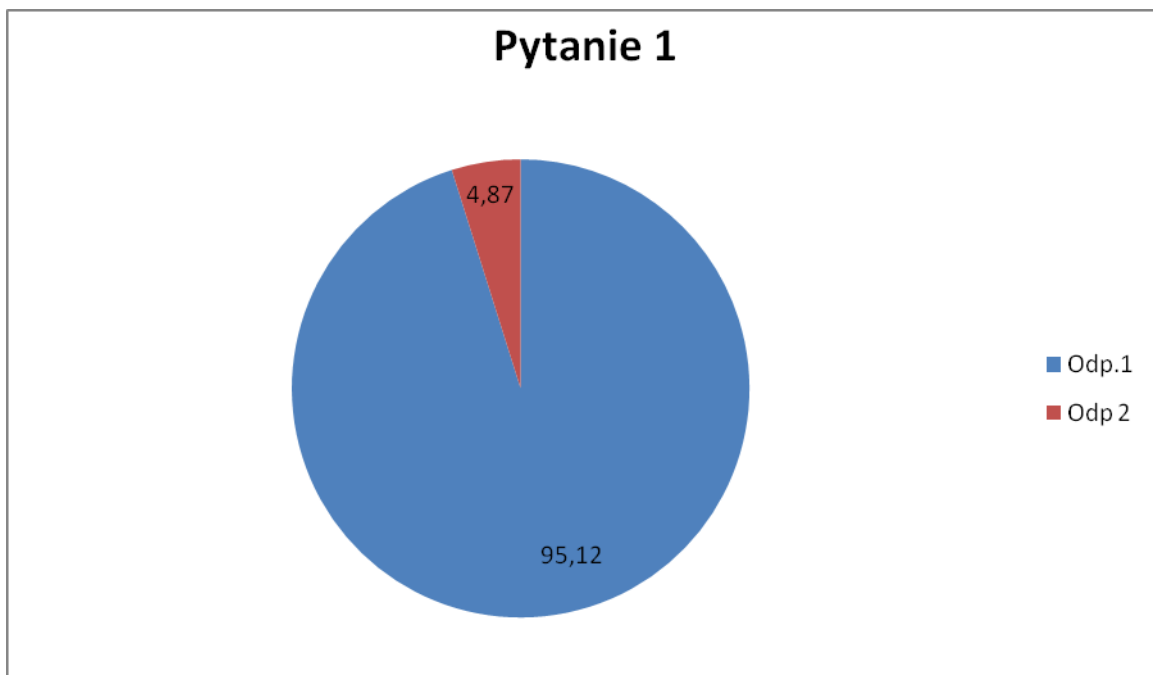
Poniżej podsumowanie ankiety:

Pytanie 1

Czy Pan(i) zdaniem naszemu miastu potrzebny jest program ożywienia gospodarczego społecznego i przestrzenno środowiskowego w postaci Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Odpowiedź TAK udzieliło 39 osób

Odpowiedź NIE 2 osoby

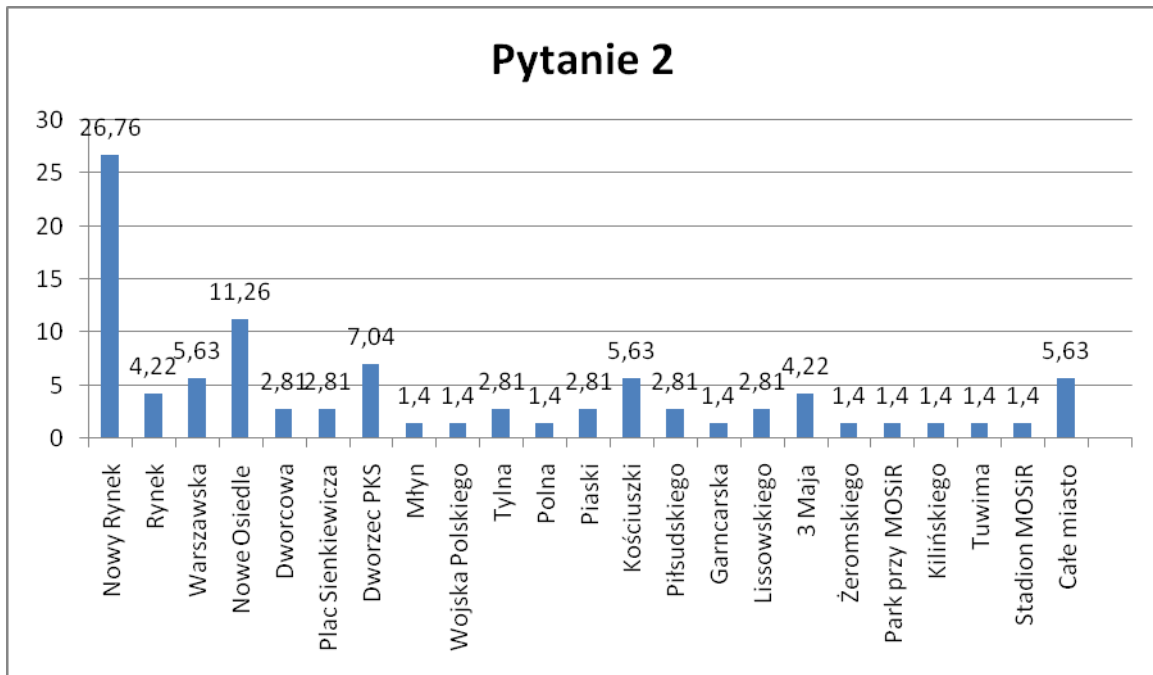

Pytanie 2

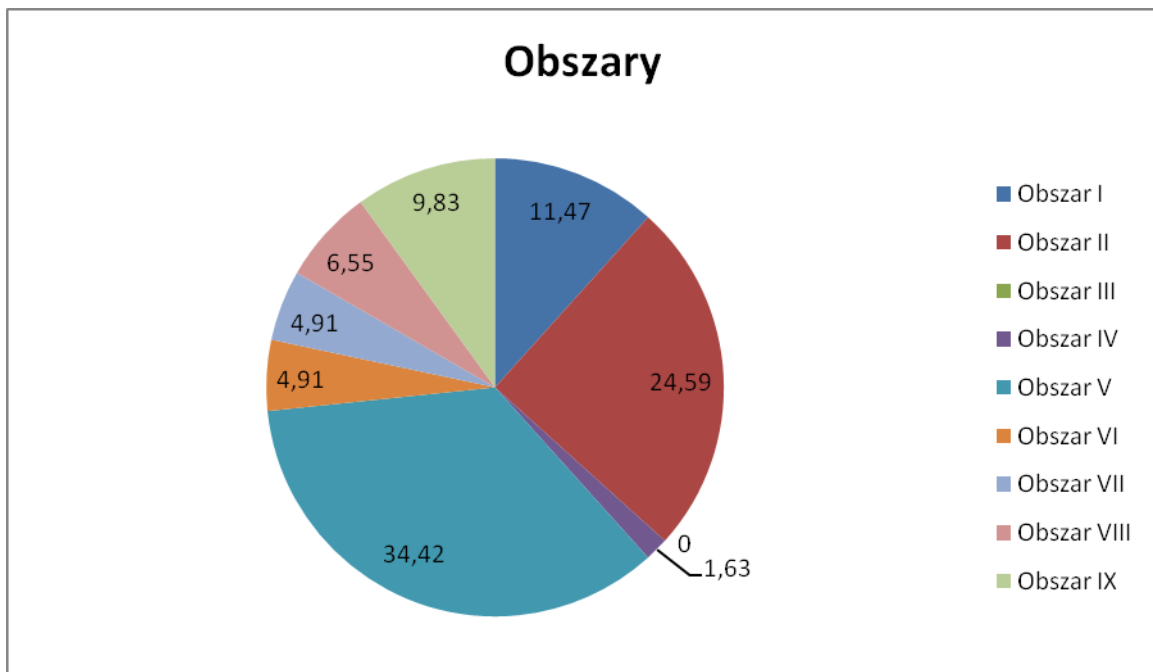
Proszę wskazać, który obszar Pana(i) zdaniem powinien zostać poddany procesowi rewitalizacji (dopuszczane było kilka wskazań)

Ul. Nowy Rynek - 19, ul. Rynek - 3, ul. Warszawska - 4, Nowe Osiedle - 8, ul. Dworcowa – 2, Plac Sienkiewicza - 2, Dworzec PKS - 5, Młyn -1, ul. Wojska Polskiego -1, ul. Tylna - 2, ul. Polna - 1, ul. Piaski - 2, ul. Kościuszki - 4, ul. Piłsudskiego - 2, ul. Garncarska - 1, ul.

Lissowskiego - 2, ul. 3 Maja - 3, Żeromskiego - 1, Park przy MOSiR - 1, Kilińskiego - 1
 Tuwima - 1, Stadion MOSiR - 1, Całe miasto – 4.

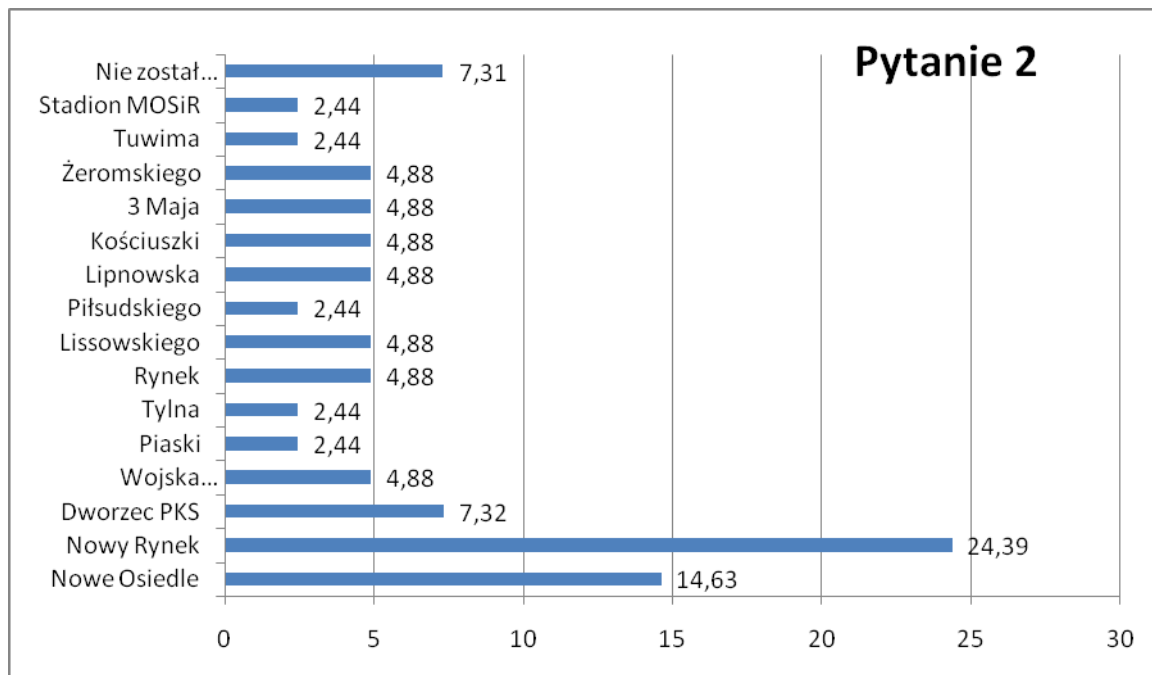
Odpowiedzi przypisano do 9 stref (obszarów) na które miasto zostało podzielone zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Rypina.

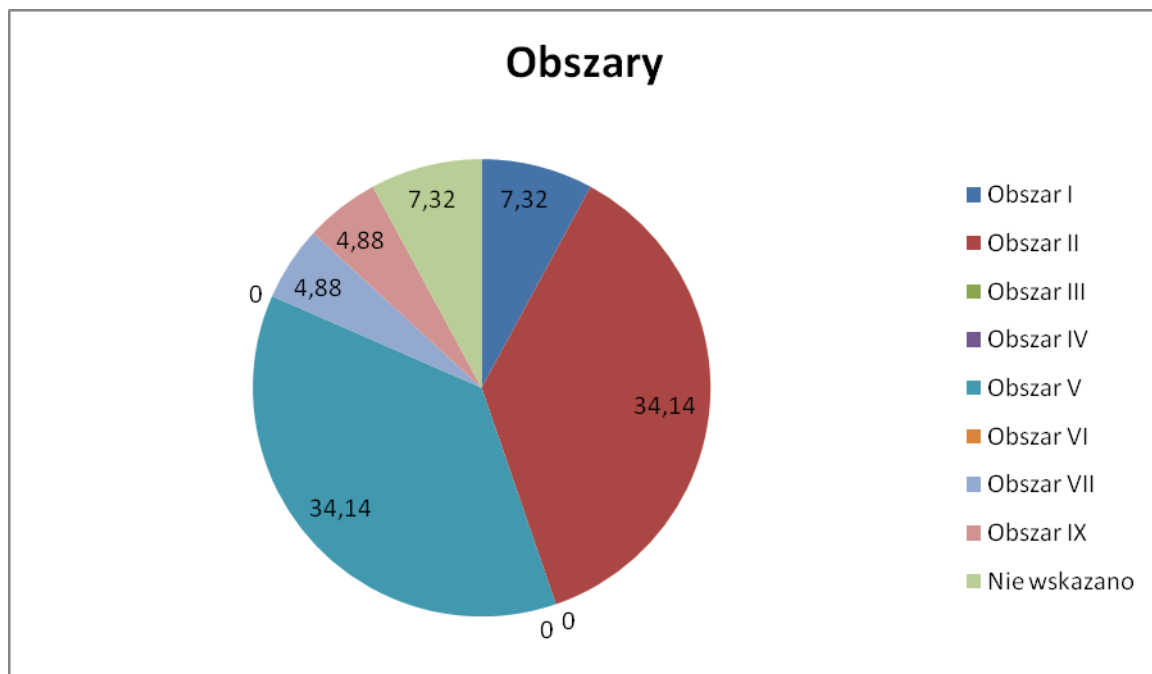
Pytanie 3

Proszę podać Pana (i) proszę podać jeden teren, który Pana (i) zdaniem powinien być poddany rewitalizacji w pierwszej kolejności.

Ul. Nowe Osiedle - 6, Nowy Rynek - 10, Dworzec PKS - 3, Wojska Polskiego - 2, Piaski - 1, Tylna - 1, Rynek - 2, Lissowskiego - 2, Piłsudskiego - 1, Lipnowska - 2, Kościuszki - 2, 3 Maja - 2, Żeromskiego - 2, Tuwima - 1, Stadion MOSiR - 1, Nie wskazały – 3.

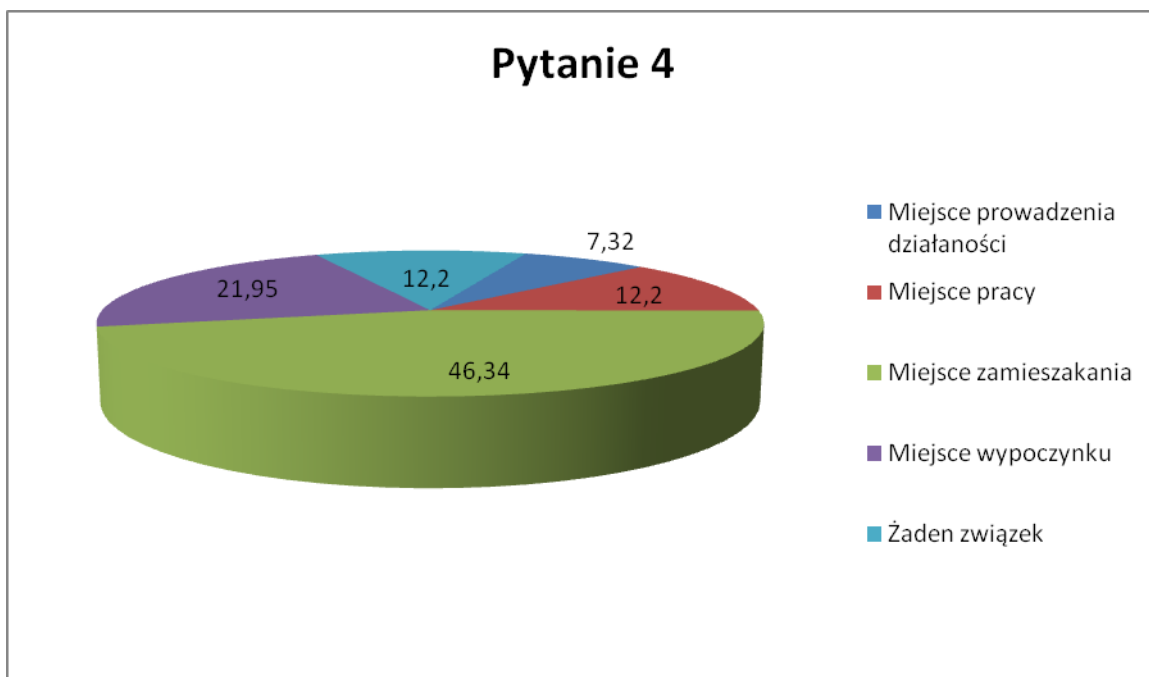

Podobnie jak w przypadku pytania 2 odpowiedzi zostały przydzielone do Obszarów

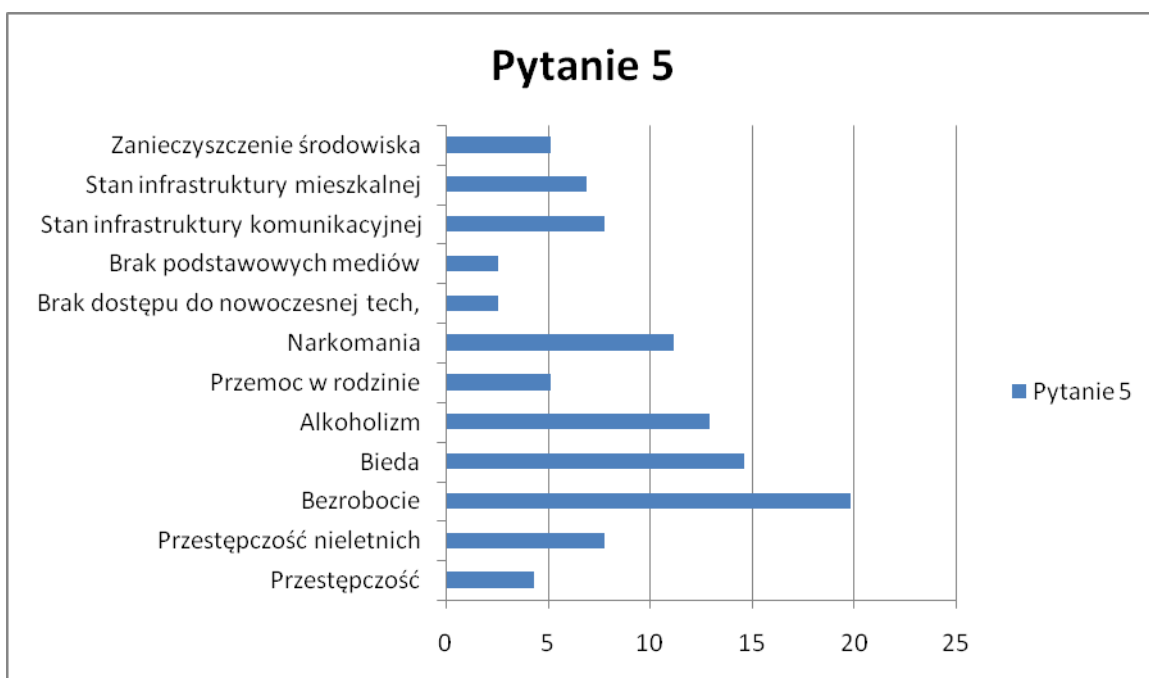
Pytanie 4

Proszę podać Pana (i) związek z tym terenem (można wskazać kilka odpowiedzi).

Pytanie 5

Jakie problemy Pana (i) zdaniem występują na wybranym przez Pana (ią) obszarze? (można wskazać kilka odpowiedzi).

W dniach od 19.06.2009 r. do dnia 24.06.2009 r. poproszono mieszkańców Rypina o wyrażenie swojej opinii na temat Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Rypina. Zawiadomienie o konsultacjach zostało podane w *Czasie Rypina*, dodatku lokalnym do *Nowości i Gazety Pomorskiej*, *Pulsie Regionu*, a także na stronie internetowej Urzędu

Miejskiego i Telewizji Kablowej. W Urzędzie Miasta wyłożono ankiety i przygotowano miejsce do ich wrzucania. Dodatkowo gońcy miejscy roznosili ankiety bezpośrednio do mieszkańców. Łącznie rozdano ponad 200 ankiet.

Wypełnionych ankiet wróciło 27. Chcąc poznać zdanie mieszkańców na temat potrzeby opracowania planu rewitalizacji obszaru, który miałby on obejmować, jak i działań na wskazanych terenach, poproszono w ankiecie wypełniające ją osoby o udzielenie odpowiedzi na poniższe zapytania. Jej wyniki zostały przedstawione poniżej.

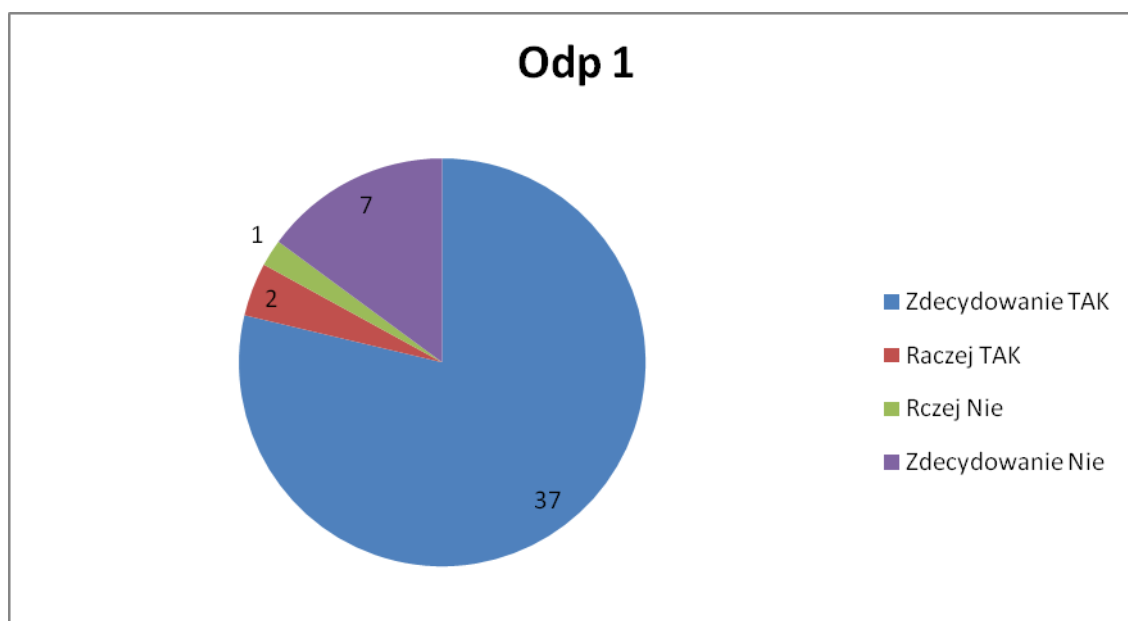
1) Czy Pana(i) zdaniem Miastu Rypin potrzebne jest stworzenie Lokalnego Programu Rewitalizacji mającego na celu ożywienie gospodarcze i społeczne

Zdecydowanie Tak - 32

Raczej Tak - 1

Raczej NIE - 1

Zdecydowanie Nie - 7

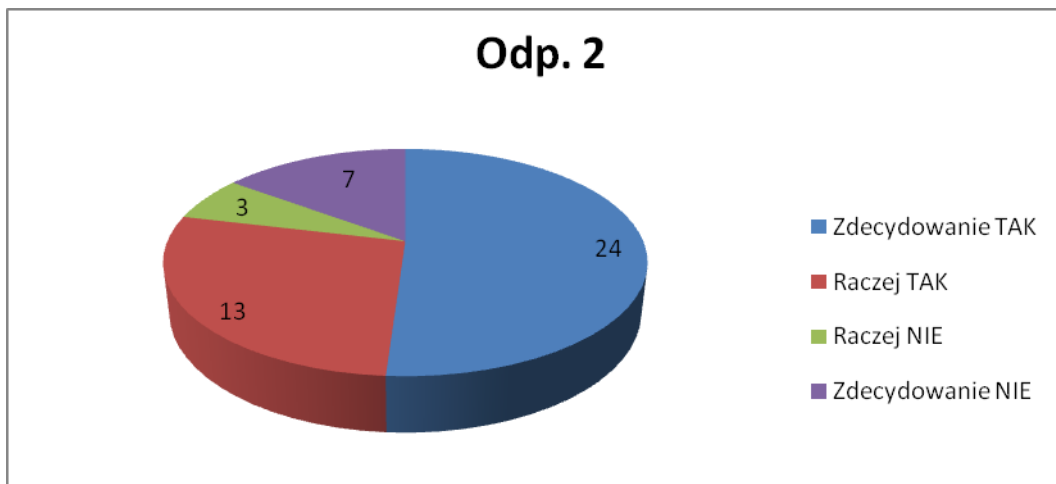
2) Czy według Pana(i) obszar Nowego Rynku wymaga rewitalizacji?

Zdecydowanie TAK - 24

Raczej TAK - 13

Raczej NIE - 8

Zdecydowanie NIE - 7

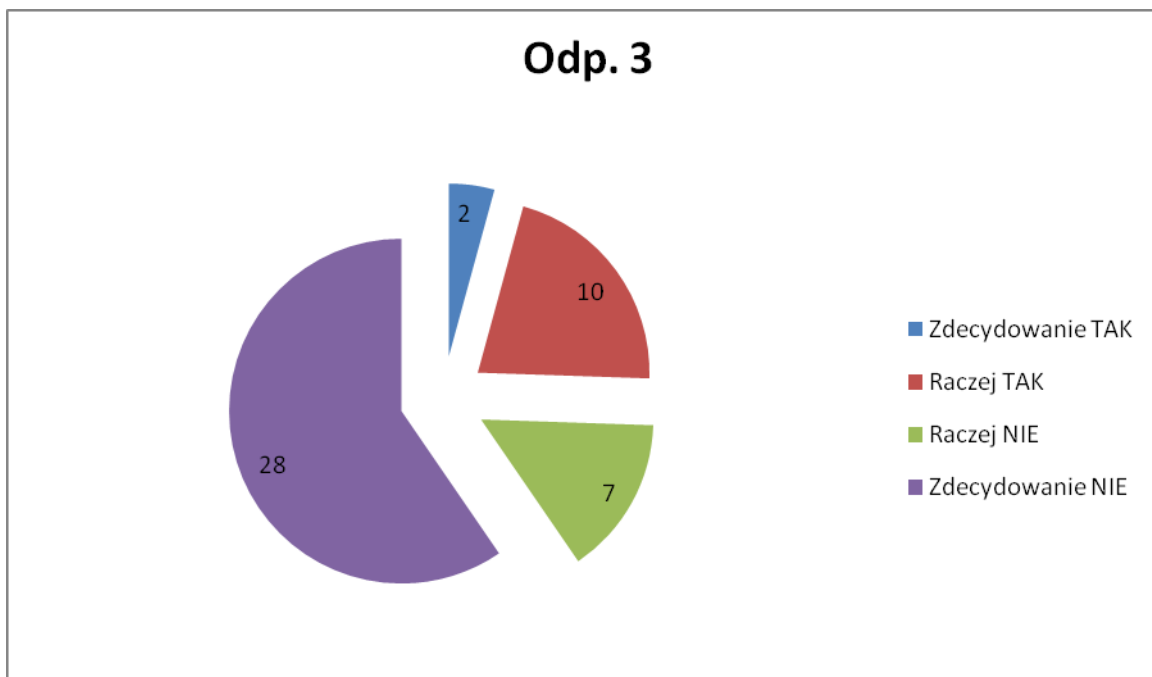
3) Czy podoba się Panu(i) obecny wygląd Nowego Rynku?

Zdecydowanie TAK - 2

Raczej TAK - 10

Raczej NIE - 7

Zdecydowanie NIE - 28

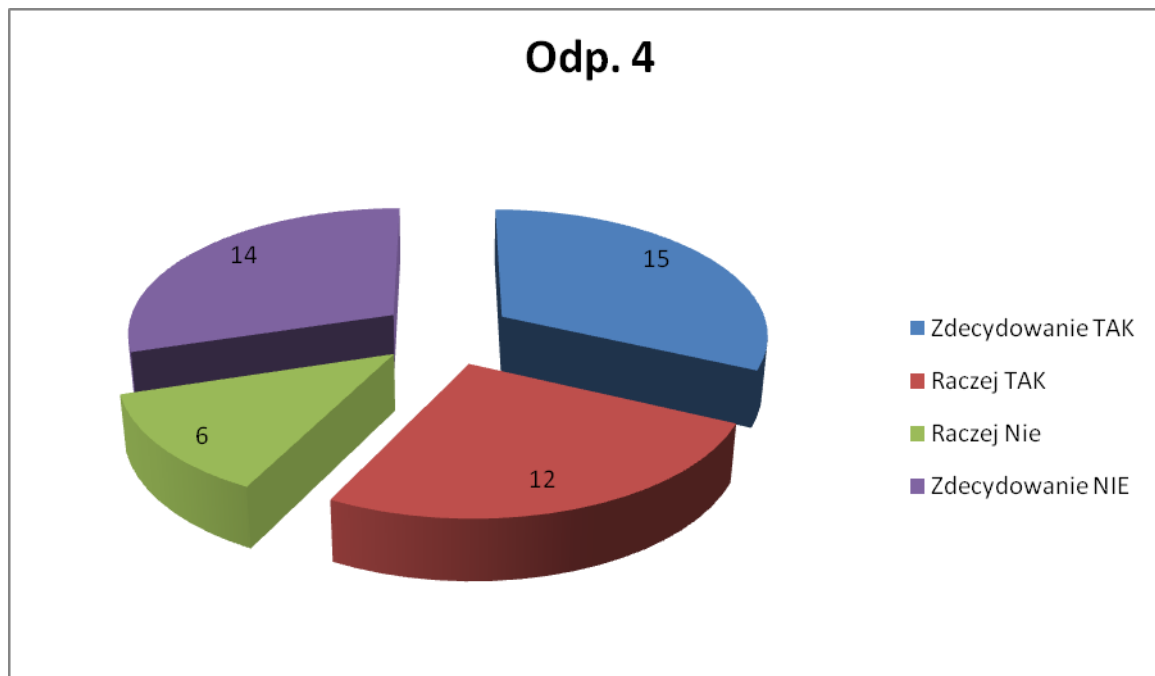
4) Czy uważa Pan(i) że na Nowym Rynku powinny odbywać się imprezy społeczno – kulturalne? Jeżeli tak to jakie?

Zdecydowanie TAK - 15

Raczej TAK - 12

Raczej NIE – 6

Zdecydowanie NIE – 14

Wśród osób które pozytywnie wypowiedziały się na temat imprez na terenie Nowego Rynku w odpowiedzi jakie najczęściej podawano: streetworkerskie z dziećmi i młodzieżą, koncerty, pikniki, festiwale zespołów szkolnych i przedszkolnych.

5) Proszę określić problemy społeczne i związane z jakością życia w mieście Rypin

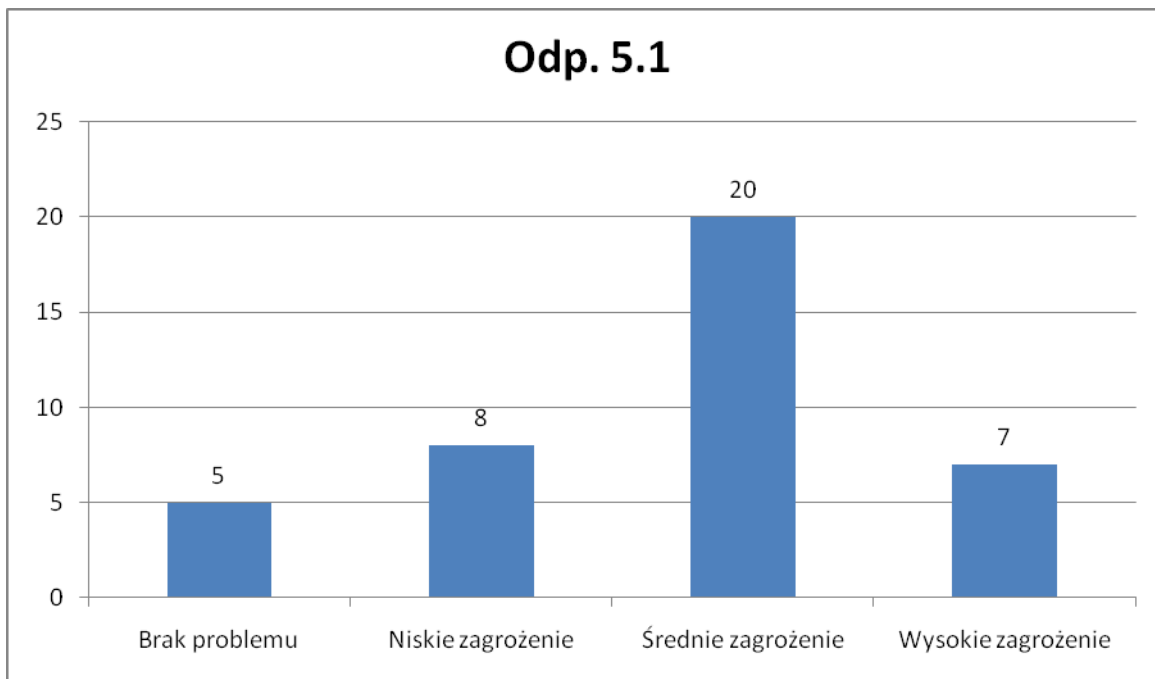
5.1 Utrudnienia komunikacyjne i bezpieczeństwo ruchu pieszego

Brak problemu -5

Niskie zagrożenie problemem - 8

Średnie zagrożenie problemem - 20

Wysokie zagrożenie problemem - 14

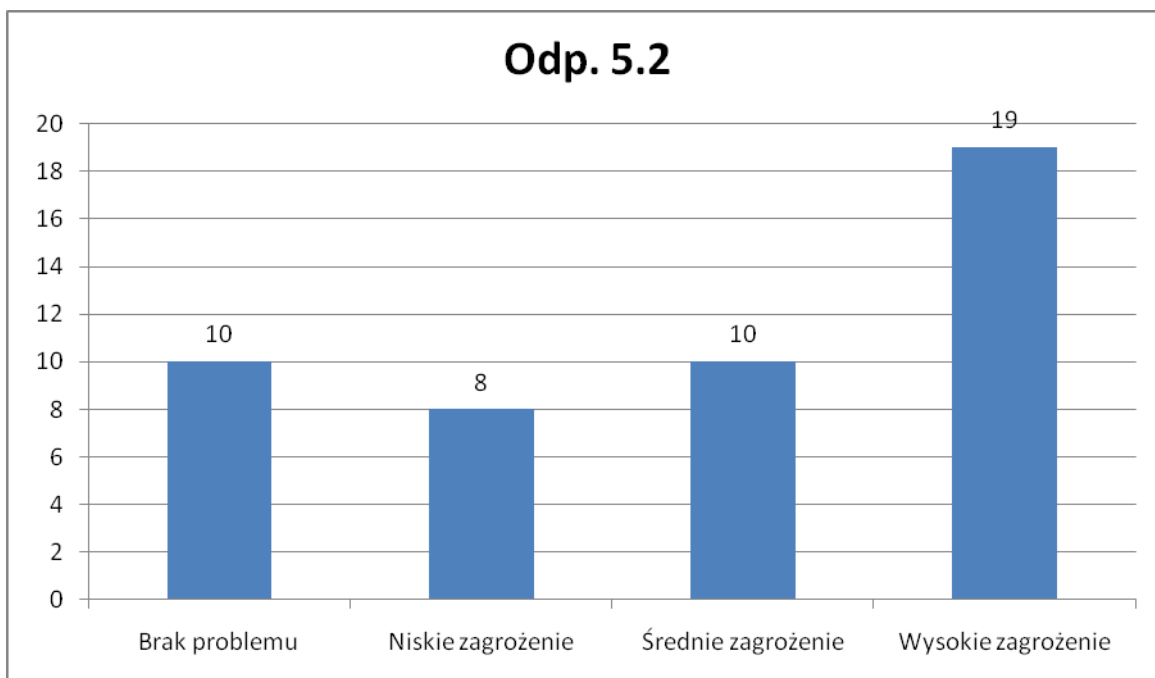
5.2 Brak terenów wypoczynkowo - rekreacyjnych i placów zabaw dla małych dzieci

Brak problemu - 10

Niskie zagrożenie - 8

Średnie zagrożenie - 10

Wysokie zagrożenie - 19

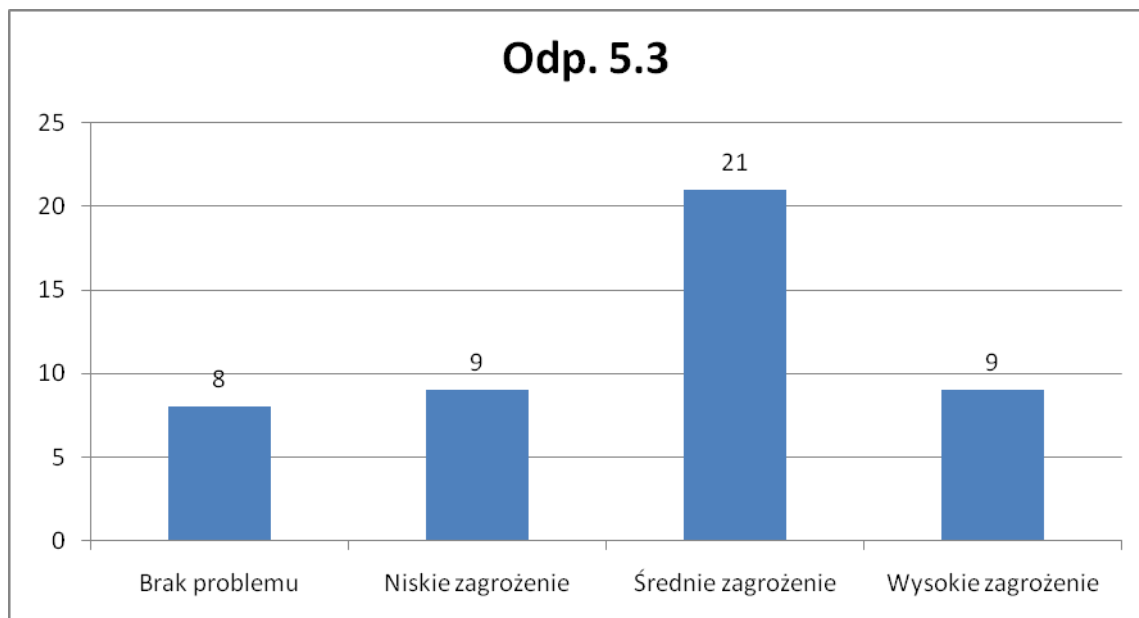
5.3 Niezagospodarowane miejsca na terenie miasta

Brak problemu - 8

Niskie zagrożenie problemem - 9

Średnie zagrożenie problemem - 21

Wysokie zagrożenie problemem - 9

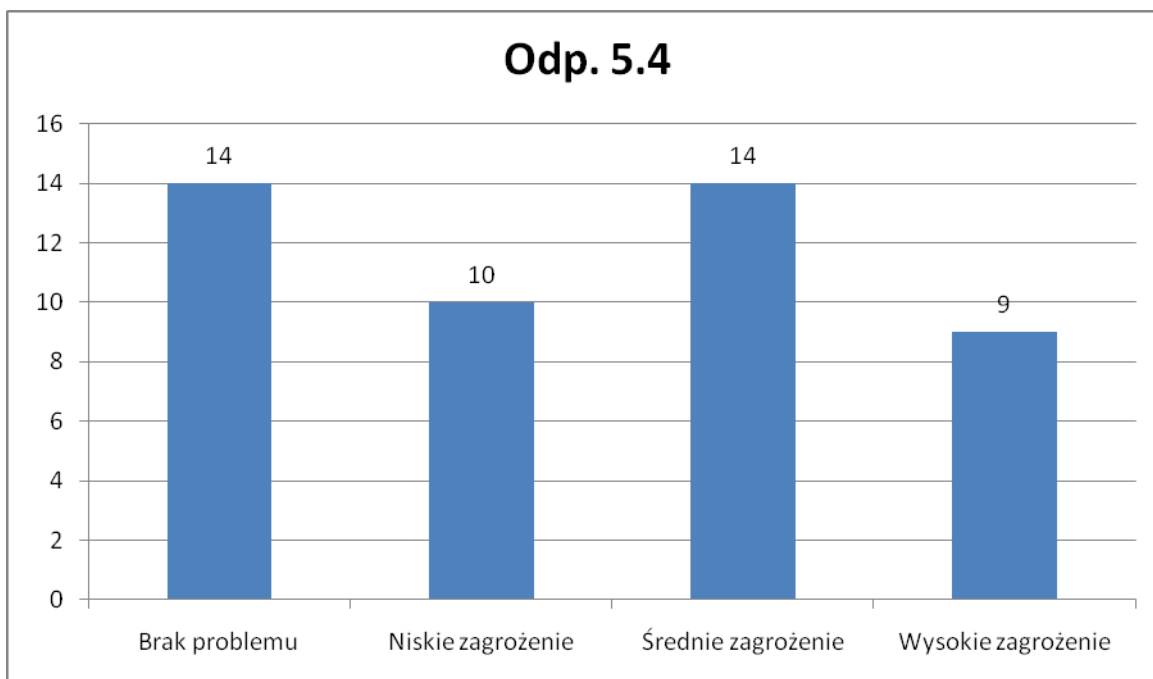
5.4 Działania z zakresu zapobiegania przestępczości (m.in. monitoring)

Brak problemu - 14

Niskie zagrożenie problemem - 10

Średnie zagrożenie problemem - 14

Wysokie zagrożenie problemem - 9

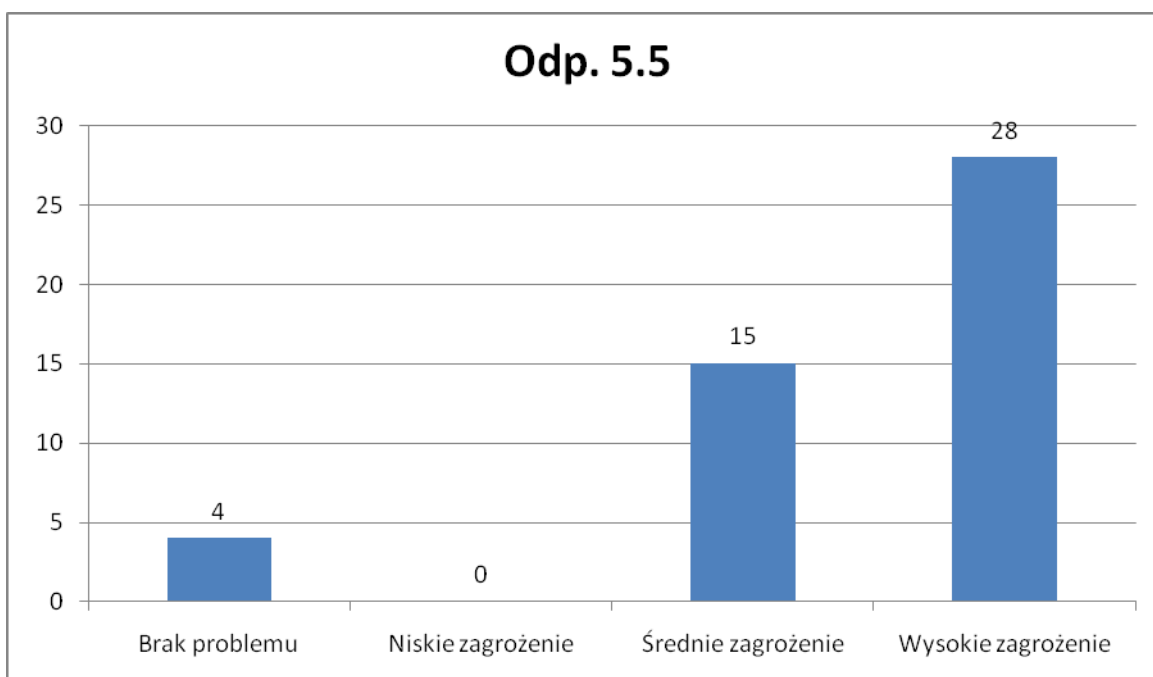
5.5 Niedostateczny poziom infrastruktury drogowej

Brak problemu - 4

Niskie zagrożenie problemem - 0

Średnie zagrożenie problemem - 15

Wysokie zagrożenie problemem - 28

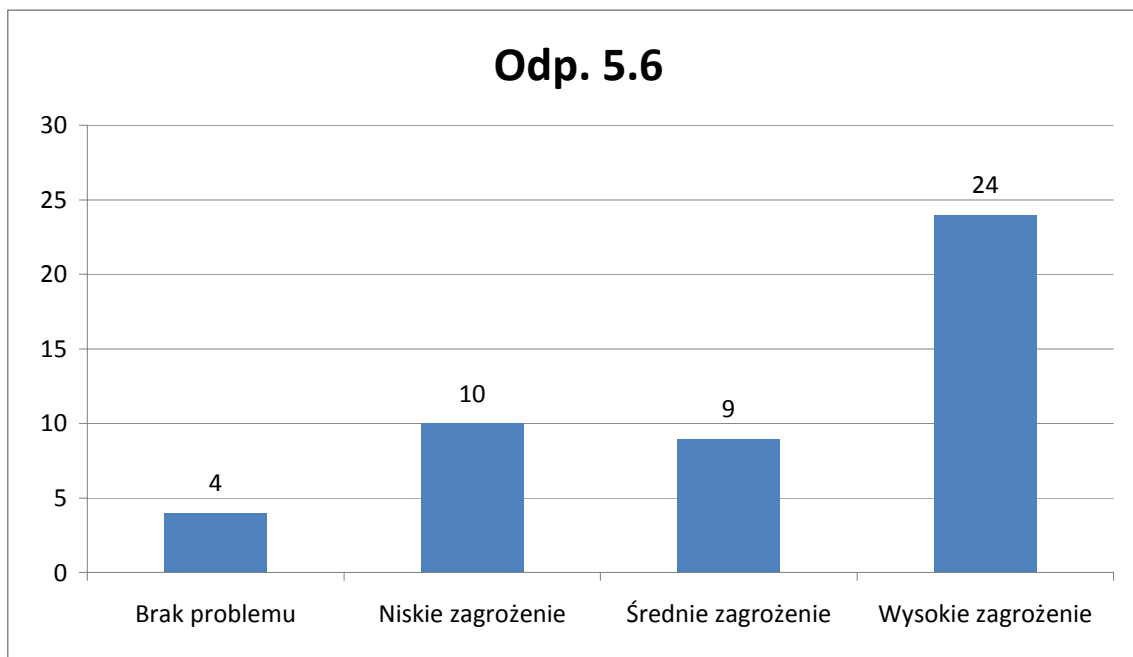
5.6 Słaby rozwój infrastruktury – handlowo - usługowej

Brak problemu - 4

Niskie zagrożenie problemem - 10

Średnie zagrożenie problemem - 9

Wysokie zagrożenie problemem - 24

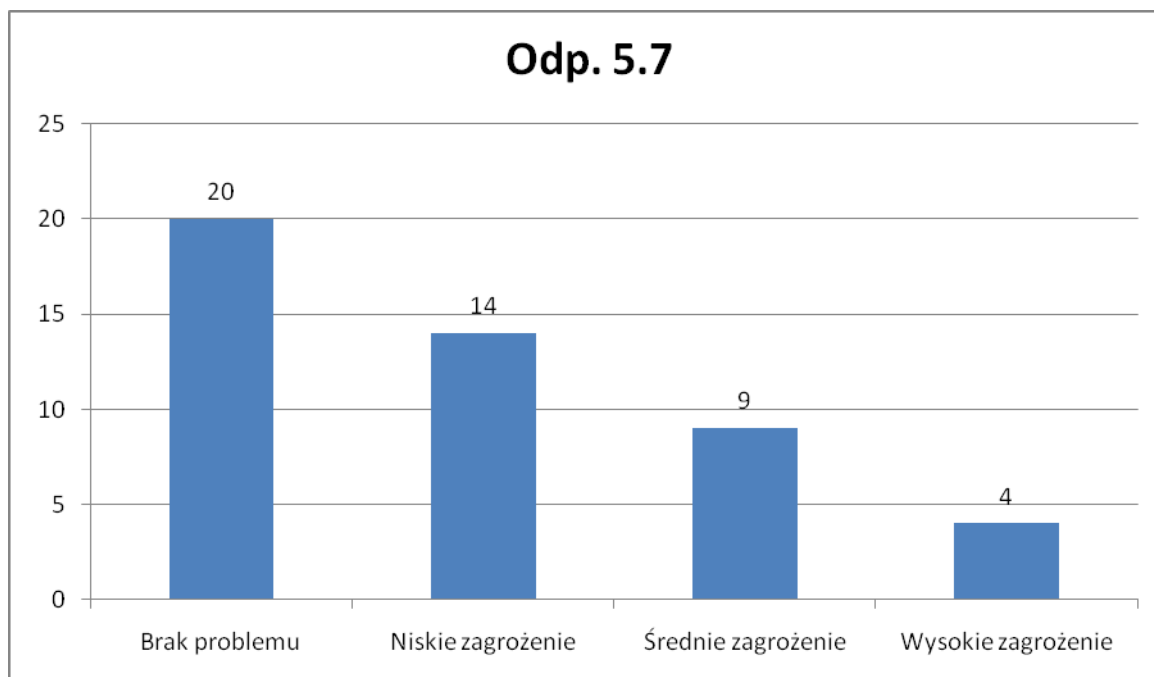
5.7 Dostępność do instytucji ochrony zdrowia

Brak problemu - 20

Niskie zagrożenie - 14

Średnie zagrożenie - 9

Wysokie zagrożenie problemem - 4

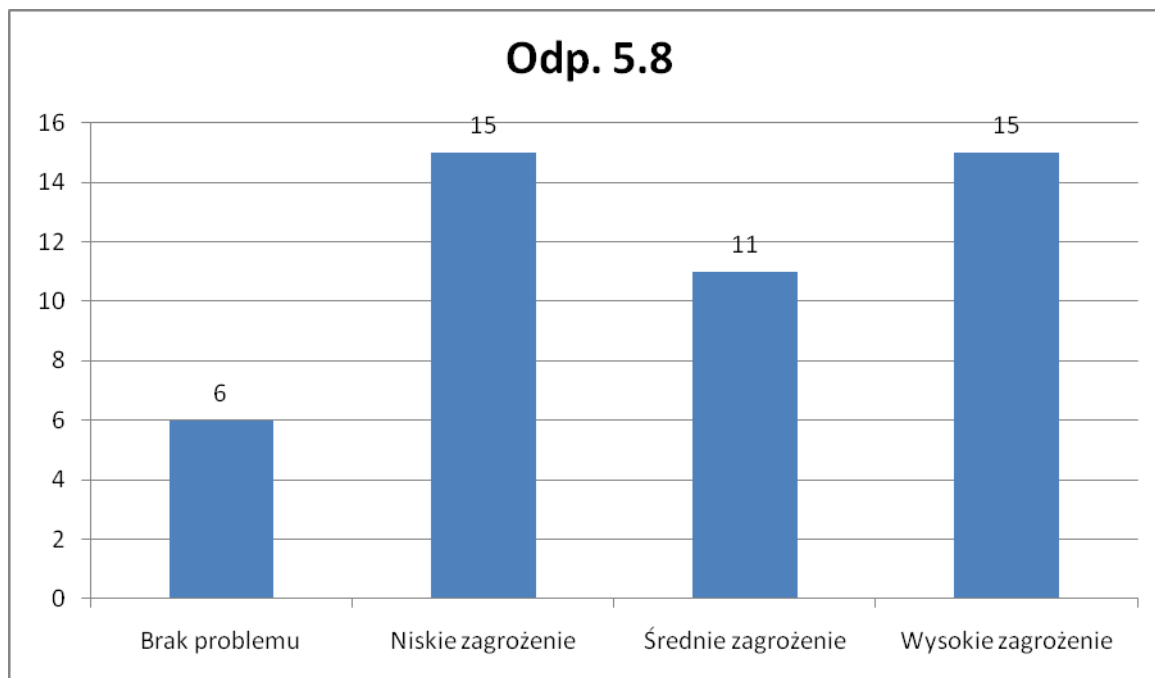
5.8 Dostępność do instytucji kulturalno - oświatowych

Brak problemu - 6

Niskie zagrożenie problemem - 15

Średnie zagrożenie problemem - 11

Wysokie zagrożenie problemem - 15

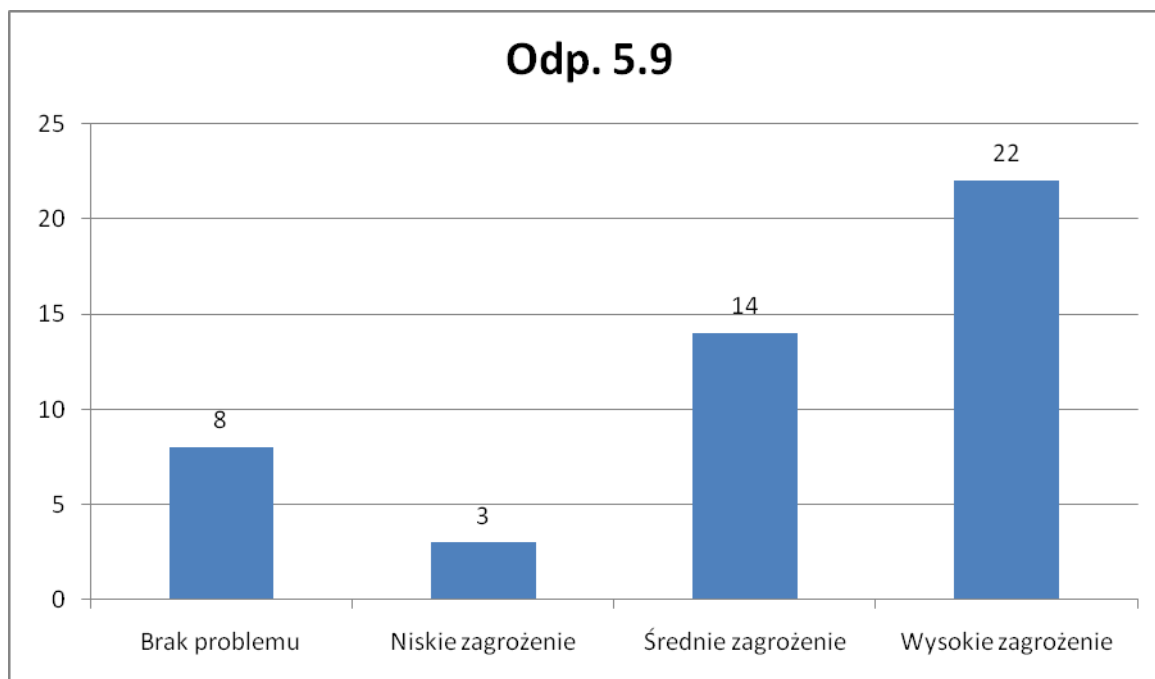
5.9 Ułatwienia w poruszaniu się w przestrzeni publicznej osób niepełnosprawnych

Brak problemu - 8

Niskie zagrożenie problemem - 3

Średnie zagrożenie problemem - 14

Wysokie zagrożenie problemem - 22

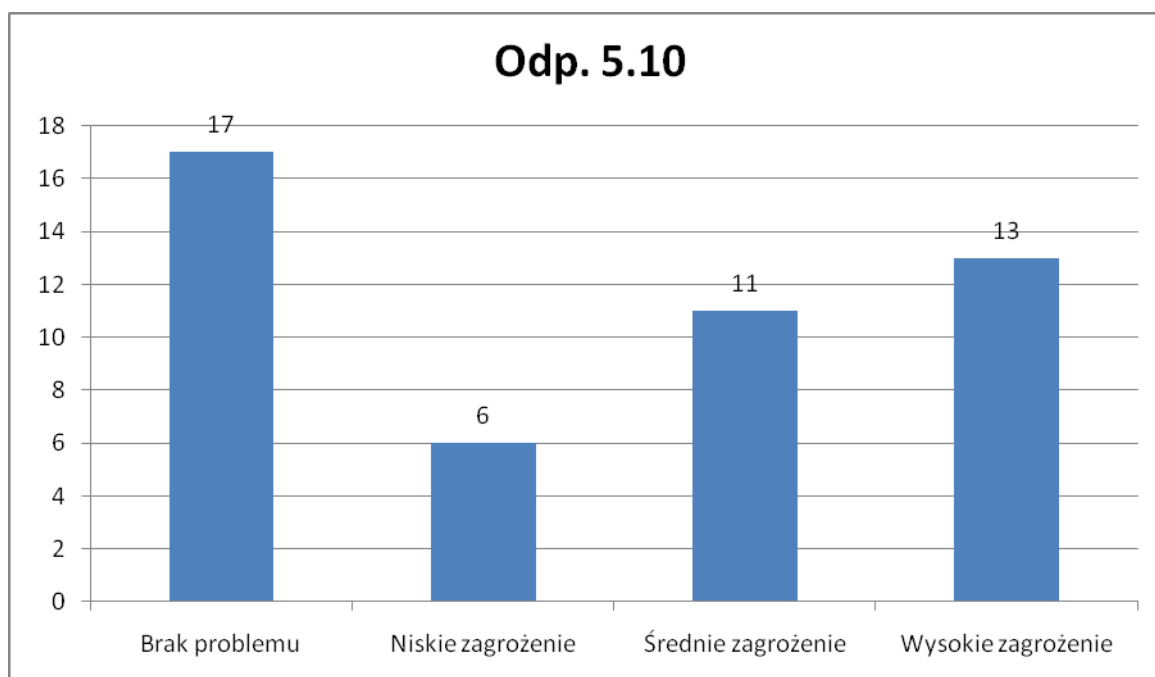
5.10 Zanieczyszczenia środowiska naturalnego

Brak problemu - 17

Niskie zagrożenie problemem - 6

Średnie zagrożenie problemem - 11

Wysokie zagrożenie problemem - 13

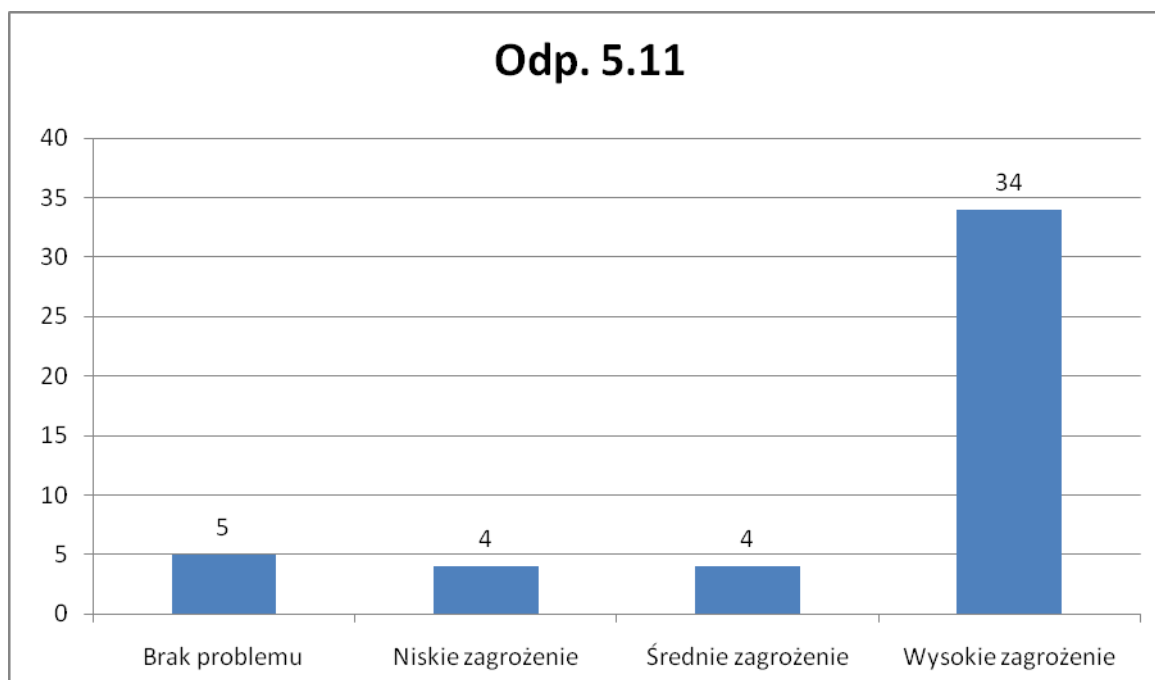
5.11 Brak miejsc pracy

Brak problemu - 5

Niskie zagrożenie problemem - 4

Średnie zagrożenie problemem - 4

Wysokie zagrożenie problemem - 34

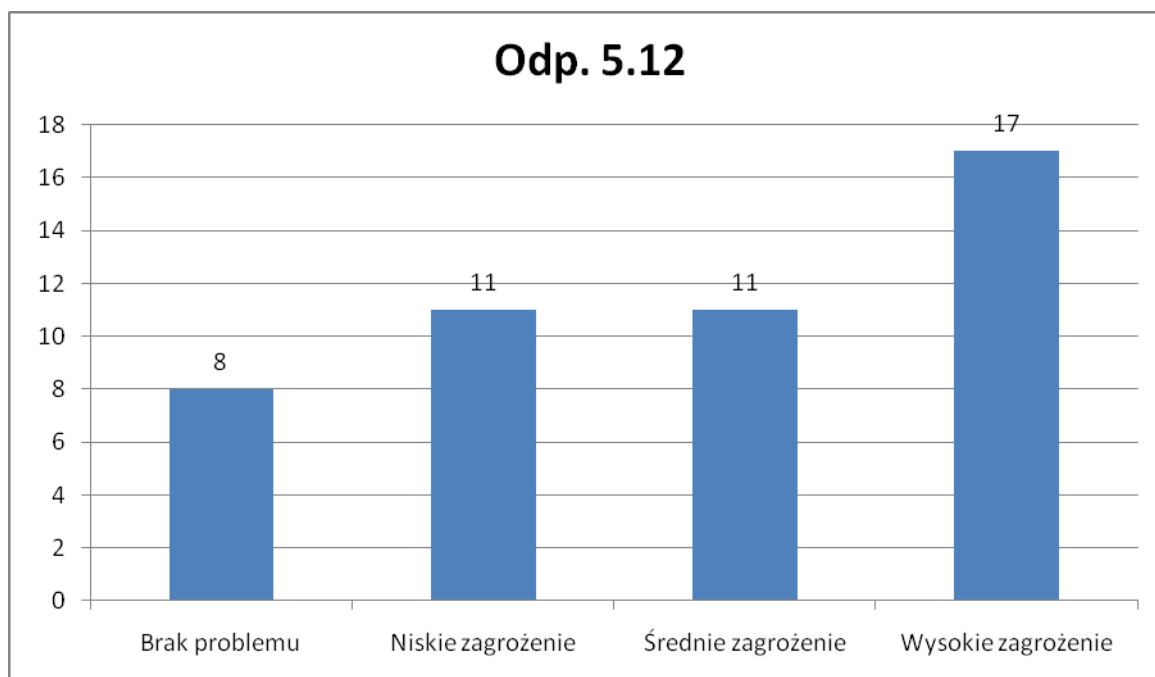
5.12 Brak centrum życia kulturalnego i społecznego

Brak problemu - 8

Niskie zagrożenie problemem - 11

Średnie zagrożenie problemem - 11

Wysokie zagrożenie problemem - 17

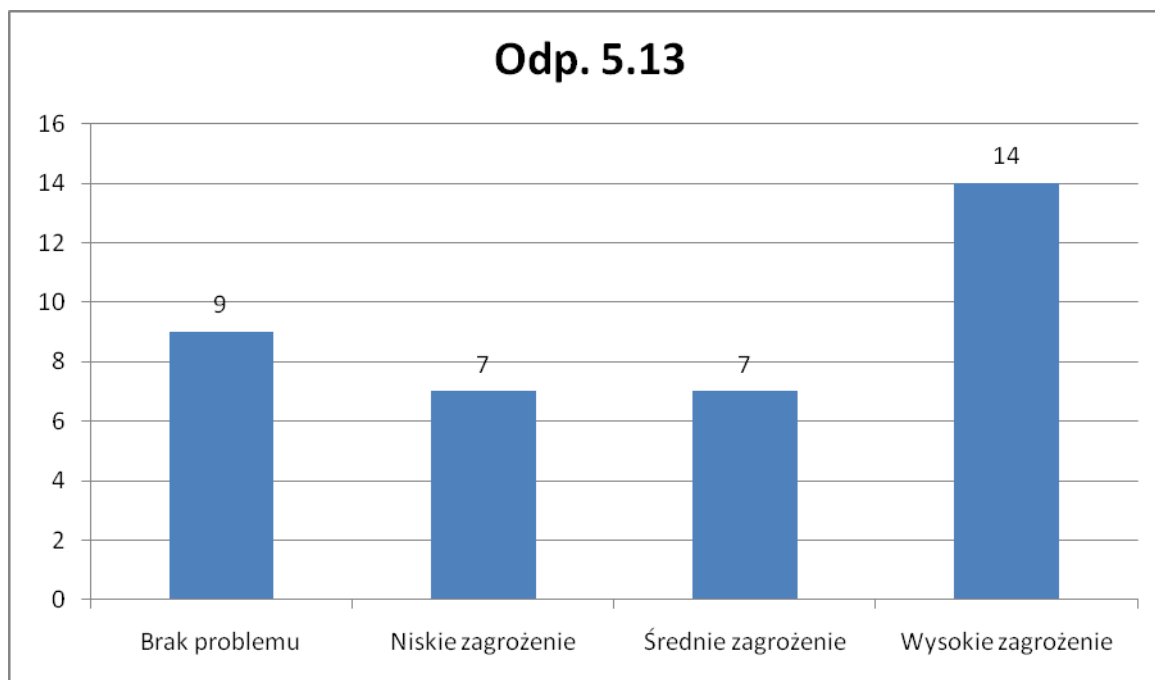
5.13 Niewykorzystanie potencjału turystycznego i słaba promocja miasta.

Brak problemu - 9

Niskie zagrożenie problemem - 7

Średnie zagrożenie problemem - 7

Wysokie zagrożenie problemem - 24

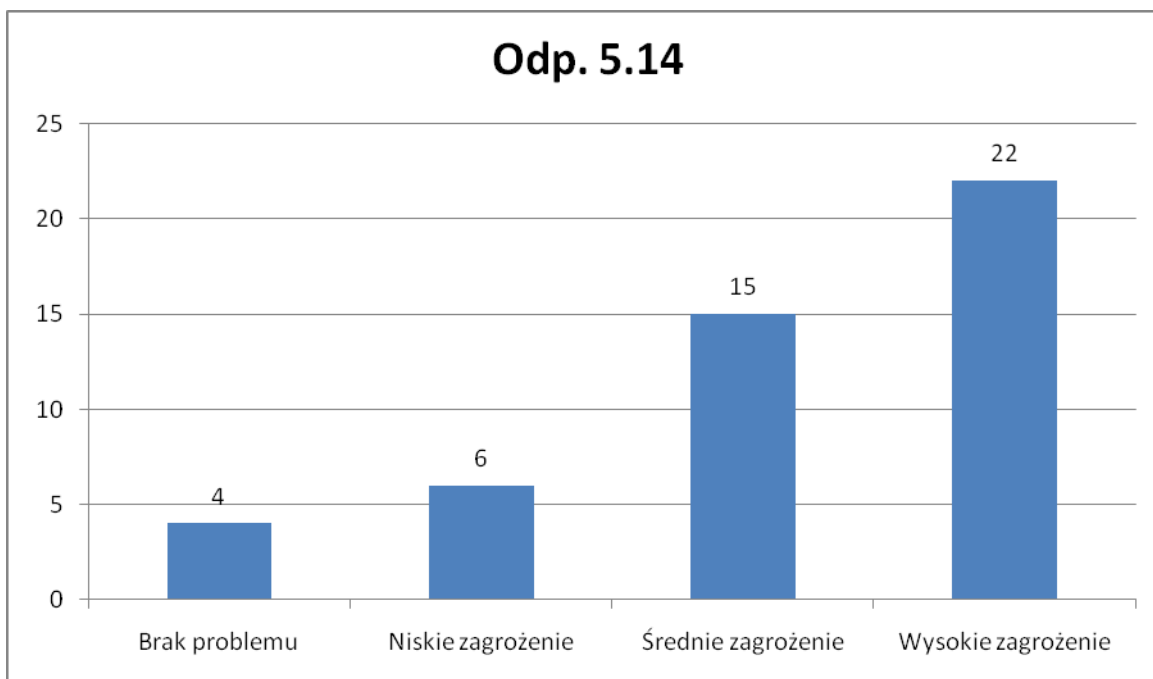
5.14 Niska estetyka otoczenia

Brak problemu - 4

Niska zagrożenie problemem - 6

Średnie zagrożenie problemem - 15

Wysokie zagrożenie problemem - 22

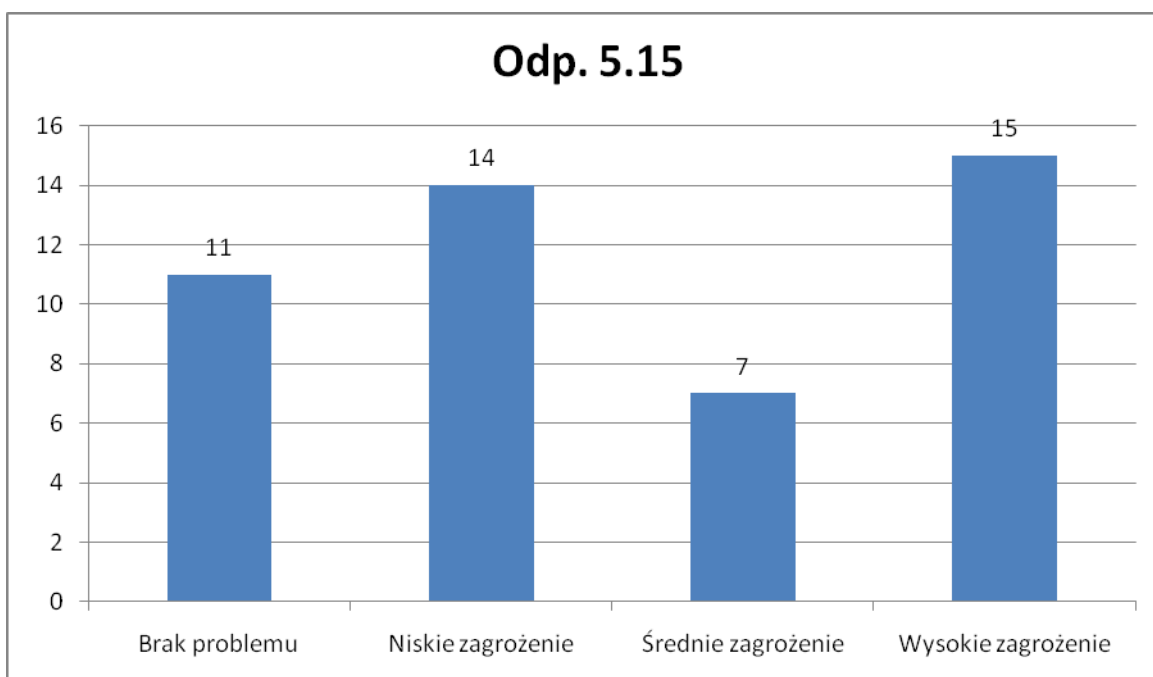
5.15 Mała ilość wydarzeń kulturalnych

Brak problemu - 11

Niskie zagrożenie problemem - 14

Średnie zagrożenie problemem - 7

Wysokie zagrożenie problemem - 15

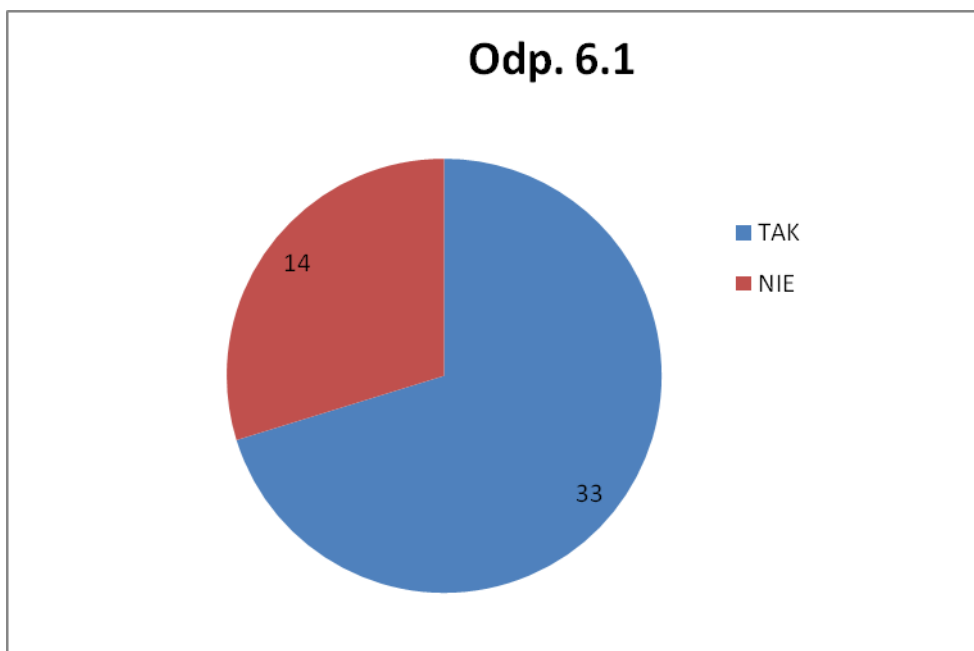

6) Które z wymienionych poniżej inwestycji Pana(i) zdaniem powinny zostać uwzględnione w Lokalnym Programie Rewitalizacji na obszarze miasta Rypina

6.1 Utworzenie centrum kulturalno- społecznego miasta

TAK - 33

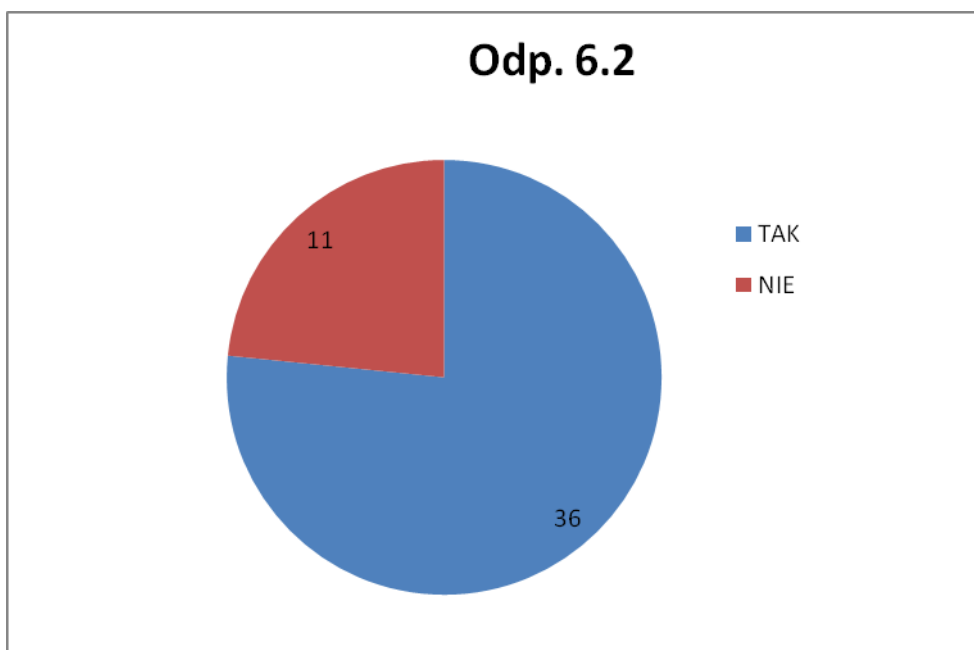
NIE - 14

6.2 Modernizacja zasobów mieszkaniowych

TAK - 36

NIE - 11

6.3 Przygotowanie uzbrojonych terenów:

6.3.1 Lokalizacja nowoczesnego targowiska

TAK - 23

NIE - 24

6.3.2 Budowa obiektów handlowo - usługowych

TAK - 34

NIE - 13

6.3.3 Budowa obiektów instytucji użyteczności publicznych

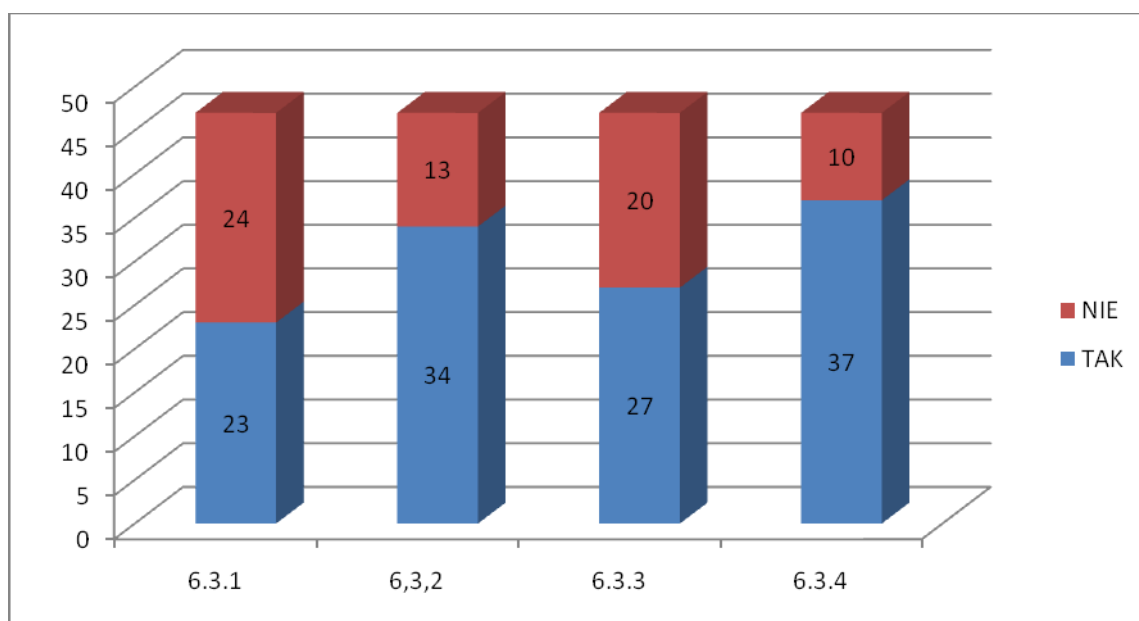
TAK - 27

NIE - 20

6.3.4 Utworzenie bezpiecznej strefy ruchu pieszego i placów zabaw dla dzieci

TAK - 37

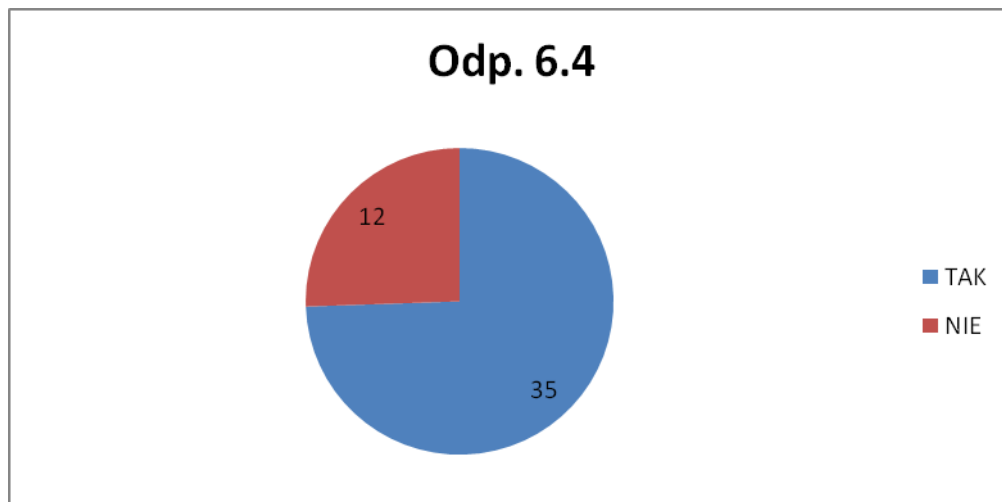
NIE - 10

6. 4. Budowa mieszkań

TAK - 35

NIE - 12

7) Proszę wskazać inne sugestie dotyczące rewitalizacji miasta Rypina.

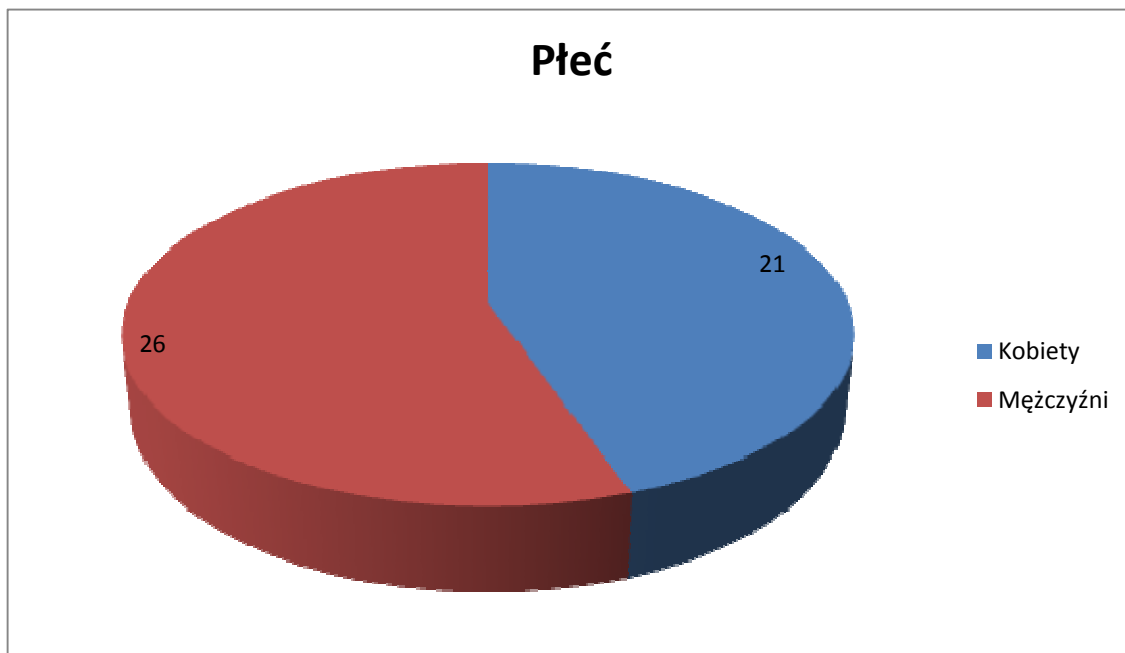
Ścieżki rowerowe na terenie miasta i gminy, przystosowanie budynków szkół do potrzeb dzieci niepełnosprawnych, remont budynku „Zgody”, remont elewacji budynku Mławska 39, budowa obwodnicy, naprawa jezdni i chodników, zagospodarowanie terenów przy ulicach: Piłsudskiego, Pl. Sienkiewicza, Tylna, Kościuszki, Piaski, Toruńska, Warszawska, Młyńska, Spokojna, Stare Osiedle, organizacja terenów zielonych i rekreacyjnych nad Rypienią, budowa placów zabaw w starej części Rypina

Metryczka

1) Płeć

Kobieta -21

Mężczyźni - 26

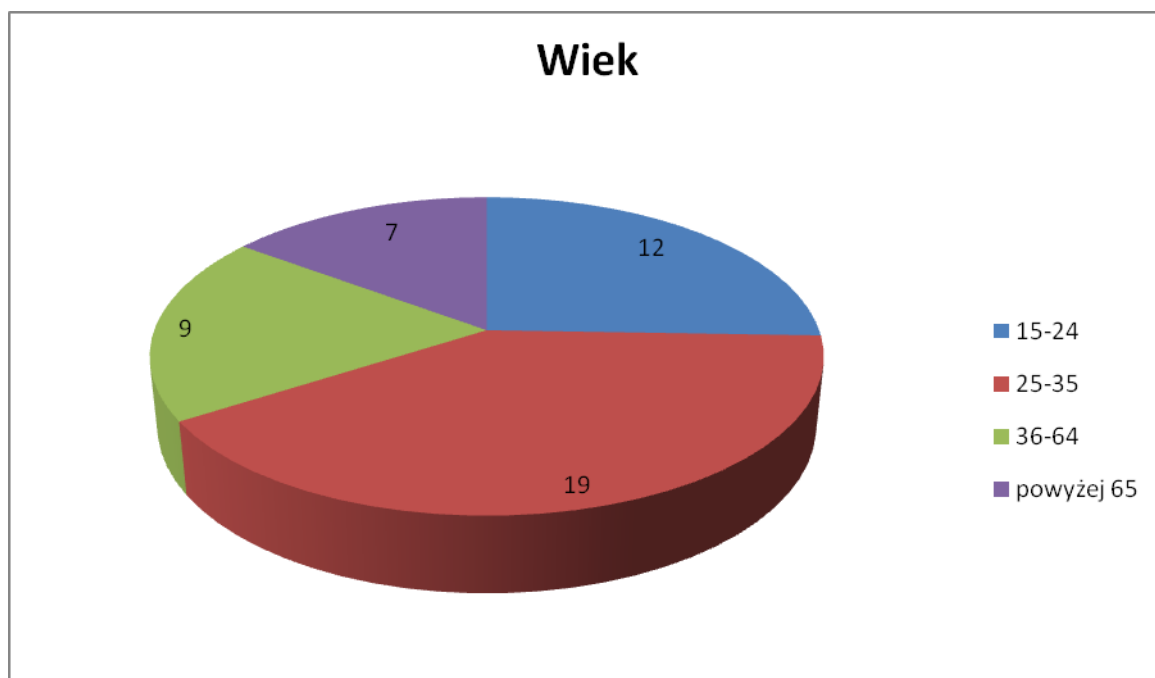
2) Wiek

15-24 lata - 12

25-35 lat - 19

36-64 lat - 9

powyżej 65 - 7

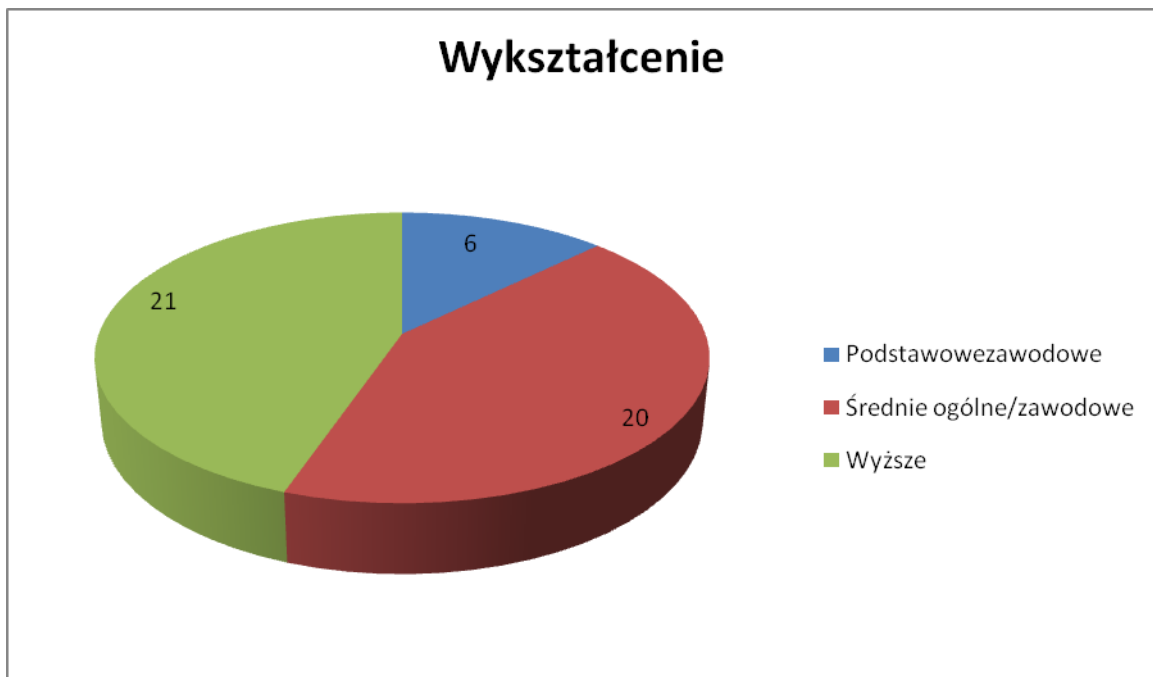

3) Wykształcenie

Podstawowe/zawodowe - 6

Średnie ogólne/zawodowe - 20

Wyższe - 21

4) Grupa zawodowa

Bezrobotny - 6

Sektor Prywatny - 15

Sektor publiczny - 12

Inne - 14

6) Czy jest Pan (i) mieszkańcem Rypina

TAK - 40

NIE - 7

7) Typ lokalu zamieszkiwanego

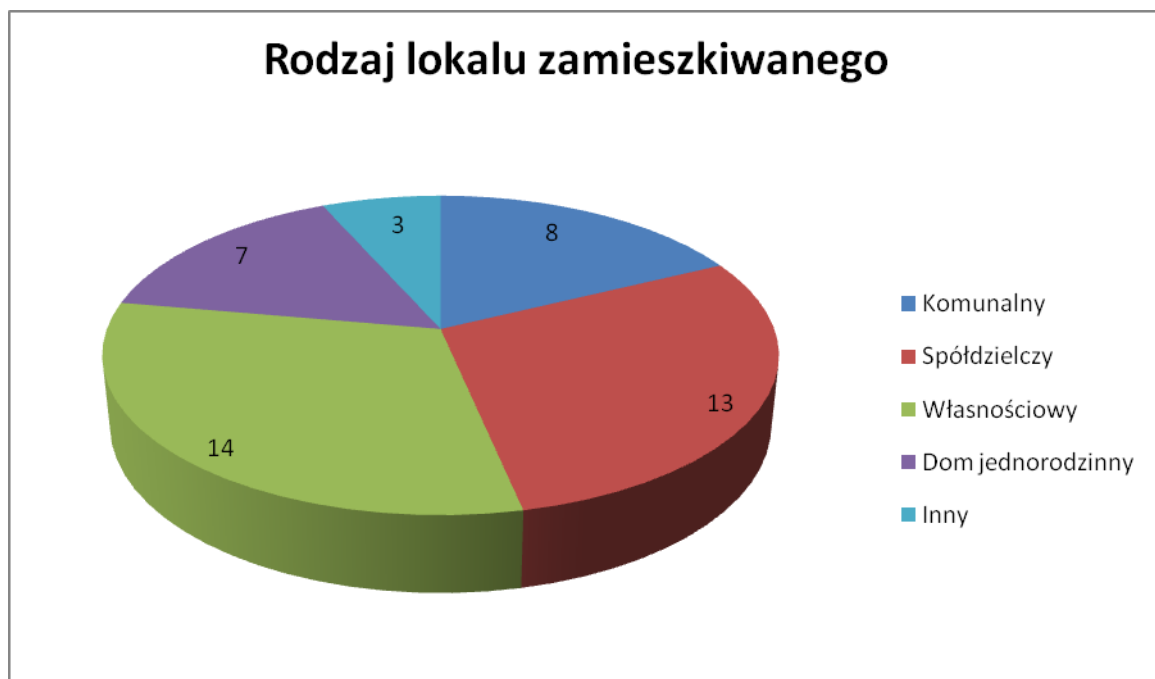
Komunalny - 8

Spółdzielczy - 13

Własnościowy - 14

Dom jednorodzinny - 7

Inny - 5

Poparcie dla wyboru Obszaru I i Obszaru II, jako obszarów wybranych do rewitalizacji miało miejsce również na spotkaniach z przedstawicielami wszystkich większych instytucji i urzędów z terenu miasta. W spotkaniach brali również udział reprezentanci organizacji pozarządowych, jak i przedsiębiorców.

Załącznik nr 4**Informacja w sprawie konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko**

Lokalne Programy Rewitalizacji (LPR) nie zostały wymienione w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. nr 199, poz. 1227), gdzie wymienione są programy, dla których wymagane jest przeprowadzanie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Jednakże, zgodnie z art. 47, obowiązek taki może zaistnieć, gdy organ opracowujący projekt LPR, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska stwierdzi, że wyznacza on ramy do późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i że realizacja LPR może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Strategiczna Ocena Oddziaływania na środowisko (SOOŚ) to sformalizowany systemowy i kompleksowy proces oceny skutków środowiskowych polityk, planów i programów oraz ich wariantów, włącznie z przygotowaniem pisemnego raportu zawierającego wnioski z tej oceny oraz wykorzystania tych wniosków w publicznym procesie podejmowania decyzji. SOOŚ Jest procesem identyfikacji, analizy i oceny skutków środowiskowych, jakie mogą powstać w wyniku realizacji polityk, programów i planów. Głównym celem SOOŚ jest weryfikacja analizowanego dokumentu z punktu widzenia spełnienia wymogów zrównoważonego rozwoju. Szczególne znaczenie SOOŚ ma w procesach decyzyjnych gospodarki przestrzennej odpowiedzialnej za kształtowanie warunków zrównoważonego rozwoju i skupiającej dużą część zadań wynikających z projektowanych polityk strategii i programów.

W związku z powyższym dla LPR może zostać przeprowadzona Strategiczna Ocena Oddziaływania na środowisko.

W odpowiedzi na wniosek Gminy Miasta Rypin z dnia 9 listopada 2009 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w piśmie z dnia 8 grudnia 2009 r., znak: RDOŚ-04.OO.6613-1073/09/KB, działając na art. 48 ust. 1 oraz art. 57 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) uzgadnia odstąpienie od przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Lokalnego Programu

Rewitalizacji Miasta Rypina” i uznaje, że realizacja postanowień tego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Program Rewitalizacji pozwala na osiągnięcie w pełnym zakresie celów środowiskowych, szczególnie w wyniku realizowanych projektów infrastrukturalnych, których istotnym elementem są zadania związane z ochroną środowiska. Program w zasadniczy sposób może przyczynić się do poprawy stanu środowiska naturalnego na terenie miasta w wyniku wielokierunkowych działań inwestycyjnych, mających na celu zrównoważony rozwój miasta.

Przyjęte w opracowanym Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Rypina na lata 2009 – 2015 zadania są spójne z polityką ekologiczną kraju i województwa oraz ich realizacja nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a odstąpienie od obowiązku przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w istotny sposób przyspieszy działania zmierzające do realizacji planowanych przedsięwzięć.

Załącznik nr 5

Opisy projektów

RPO WK-P Działanie 7.1	
Data sporządzenia opisu projektu	18.09.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Rypinie
Nazwa projektu	Budowa Nowego Centrum Rypina
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	4.000.000,000 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	800.000,00 zł
Środki RPO (EFRR):,	3.200.000,00 zł
Środki inne	
Zwięzły opis projektu	
<p>Celem projektu jest utworzenia na bazie istniejącego placu nieutwardzonego przy ulicy Nowy Rynek „Nowego centrum Miasta”- otwartej przestrzeni z nowymi elementami małej architektury, rozbudowanymi funkcjami parkingowymi, usługowymi i rekreacyjno – widowiskowy</p> <p>Projekt przewiduje :</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykonanie nawierzchni placu z dobrej jakości materiałów budowlanych (płyty i kostka granitowa, kamień , polbruk wielkowymiarowy) z przeznaczeniem na imprezy kulturalne, festyny i okazjonalne targi handlowe, przy zachowaniu wartościowego drzewostanu i wprowadzeniu elementów małej architektury i oświetlenia, - przebudowę i remont okalającej plac ulic ze znaczącym zwiększeniem ilości miejsc parkingowych, służących zarówno mieszkańcom i instytucjom zlokalizowanym wokół obszaru objętego zadaniem jak i cierpiącym na dramatyczny brak miejsc parkingowych instytucjom mieszczącym się przy ul .Mławskiej - Poczta Polska, ZUS, przy ul. Nowy Rynek Powiatowy Urząd Pracy i Zespół Szkół Nr 3, - remont i przebudowa istniejących zaniedbanych ciągów pieszych do ulic Mławskiej i Warszawskiej. <p>Wskaźnik produktu</p> <p>Długość zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją- 5266 m²</p> <p>Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej (miejsca parkingowe)- 50 szt.</p> <p>Powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rewitalizacji-11 760 tys. m²</p> <p>Powierzchnia wyremontowanej/przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym-11 760 tys. m²</p> <p>Wskaźnik rezultatu</p> <p>Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki-15</p> <p>Liczba nowych miejsc pracy powstałych w wyniku realizacji projektu kulturowych turystycznych-6</p> <p>Liczba nowych przedsiębiorstw-3 szt.</p> <p>Główne elementy składowe</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - rewitalizacja istniejącego placu przy ul Nowy Rynek obejmująca wykonanie nowej nawierzchni, terenów zielonych i małej architektury o pow. 3400 m² - przebudowa okalającej plac ulicy miejskiej z wykonaniem z parkingami – 1200 m² -modernizacja ul. Nowy Rynek (wyrównanie nawierzchni, wymiana dywanika, przebudowa chodników, wymiana studzienek, miejsca parkingowe) - 4066 m² - przygotowanie terenów inwestycyjnych pod zabudowę 1550 m² - przebudowa ciągów pieszych do ul. Mławskiej i Warszawskiej około 1500 m² <p>Łączny obszar realizowanej inwestycji obejmie około 11 760 tys. m²</p> <p>Projekt będzie przeciwdziałał niekorzystnym tendencjom pojawiającym się w rozpatrywanym obszarze miasta, jak :</p> <ul style="list-style-type: none"> - postępujące niszczenie obiektów prywatnych, spowodowane brakiem środków i inwestorów - brak zainteresowania inwestorów zaniedbanymi obszarami miasta - postępująca degradacja społeczna - migracja jednostek aktywnych do innych części miasta <p>Nasz projekt doskonale wpisuje się w będący w fazie realizacji projekt rewitalizacji istn. „Ryneczku” handlowego przy ul. Mławskiej wykonywanego ze środków własnych przy wsparciu finansowych lokalnych kupców. Atrakcyjny (oświetlenie parkowe, ławki, duża różnica poziomów terenu) ciąg pieszy do ulicy Warszawskiej pozwoli na połączenie Rypińskiego Centrum Promocji i Kultury i przywrócić dawną świetność ciekawego architektonicznie obiektu. „Nowe Centrum Rypina” znajduje się w bezpośredniej bliskości terenów zarezerwowanych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego pod zabudowę usługowo-mieszkalną z pasażami handlowymi oraz planowanym do realizacji przedmiot prywatny kompleksem hotelowo-gastronomicznym na bazie zabytkowego młyna przy ulicy Mławskiej.</p>	
Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Rypinie
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Urząd Miejski w Rypinie
Harmonogram działań	<ul style="list-style-type: none"> -przygotowanie dokumentacji projektowej-II kw. 2009 -opracowanie studium wykonalności I kw. 2010 - złożenie wniosku o dofinansowanie I kw. 2010 -wyłonienie nadzoru i wykonawcy II kw. 2010 -nadzór i wykonawstwo II kw.- IV kw. 2010
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	II kw. 2010
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	IV kw. 2010
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Tomasz Kosiński Kierownik Wydziału Infrastruktury i Inwestycji Urzędu Miejskiego Rypinie tel. 54 280 96 32, e-mail: tomasz.kosinski@rypin.eu

RPO WK-P Działanie 7.1	
Data sporządzenia opisu projektu	03.11.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Rypinie
Nazwa projektu	Rewitalizacja obszaru przy ul. Nowe Osiedle - I etap (mieszkalnictwo)
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	1.430.000,00 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	286.000,00 zł
Środki RPO (EFRR):,	1.144.000,00 zł
Środki inne	
Zwięzły opis projektu	
<p>Zwięzły opis projektu: Celem projektu jest rewitalizacja obszaru- głównie budynków wielorodzinnych- komunalnych przy ul. Nowe Osiedle- etap I. Budynki znajdujące się w/w obszarze pochodzą z okresu II wojny światowej (1941-1943) i wymagają odnowy. Dodatkowo na tym terenie występują problemy związane z bezrobociem, zubożeniem i przestępczością. Wiele rodzin jest beneficjentami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie. Zadanie będzie składało się z dwóch etapów w I rewitalizacji zostaną poddane 4 domy (17,16,6,7), zaś w drugim dwa (2,9). Pierwszym etapem objętych zostanie 163 osoby, zaś w drugim 76 osób. W ramach rewitalizacji budynków mieszkalno komunalnych- wielorodzinnych zaplanowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wymianę dachów z płyt azbestowo- cementowych na blacho dachówkę, -remont i izolacja więzi dachowej, - wymianę orynnowania i obróbek blacharskich, -ocieplenie dachów wełną mineralną, - docieplenie elewacji styropianem metodą lekko- moką, - skucie istniejących tynków, - wymiana istniejących stolarki okiennej drewnianej na PCV, - wymiana drzwi wejściowych do budynku i wewnętrznych do piwnic, - przebudowa wejść do budynków- rozbiórka zniszczonych schodów zewnętrznych i budowa nowych, -remont klatek schodowych, -wykonanie izolacji części podziemnej budynku, -renowacja podejść i chodników wokół budynków (400 m²), -nasadzenia zieleni, - budowa i wyposażenie placu zabaw, <p>Poprawa standardów życia mieszkańców oraz estetyki zamieszkiwanych przez nich budynków wpłynie na poprawę wizerunku obszaru i samopoczucie lokalnej społeczności. Dodatkowo ze względu na specyfikę bardzo duże znaczenie będzie miało połączenia projektu inwestycyjnego z projektami miękkimi (częścią z nich mieszkańcy są już objęci; 9.1.2, 3.3.4, 7.1.1, 6.1.3- dwie edycje trzecia w przygotowaniu, zajęcia sportowe w ramach</p>	

kompleksu boisk Orlik- Rypińska Liga Orlika) kilka innych jest w przygotowaniu. Tylko kompleksowe działania pozwolą na kompleksowe rozwiązanie problemów.	
Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Rypinie
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Rypińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego.
Harmonogram działań	opracowanie dokumentacji projektowej I kw. 2010 -opracowanie studium wykonalności I kw. 2010 - złożenie wniosku o dofinansowanie II kw. 2010 -wyłonienie nadzór i wykonawców- III kw. 2010 -nadzór i wykonawstwo- III kw. 2010.- II kw. 2011
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	III kw. 2010
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	II kw. 2011
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Tomasz Kosiński Kierownik Wydziału Infrastruktury i Inwestycji Urzędu Miejskiego Rypinie tel. 54 280 96 32, e-mail: tomasz.kosinski@rypin.eu

RPO WK-P	
Data sporządzenia opisu projektu	18.09.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Rypinie
Nazwa projektu	Rewitalizacja budynku Zgody - mieszkalnictwo
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	900.000,00 zł
Źródła finansowania projektu	

Środki własne (budżet beneficjenta)	180.000,00 zł
Środki RPO (EFRR):,	720.000,00
Środki inne	
Zwięzły opis projektu	
<p>Celem projektu jest odnowa najbardziej reprezentatywnego gmachu Rypina- popularnie zwanego Zgodą. Wybudowany on został w 1917 r. na siedzibę Rypińskiego Towarzystwa Kredytowego.</p> <p>W ramach projektu wykonana zostanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wymiana pokrycia dachu z blachy ocynkowanej na pokrycie dachu z blachy cynkowej, - izolacje poziome, pionowe, odgrzybienie, -wymiana obróbek blacharskich i orynowania, -wymiana stolarki okiennej drewnianej również na drewniane, -wymiana drzwi wejściowych na drzwi drewniane, -docieplenie ścian zewnętrznych, -skucie luźnych tynków na całości obiektu, -wykonanie nowych tynków cementowo- wapiennych z zachowaniem detali architektonicznych, -renowacja oraz podświetlenie obrazu przedstawiającego Matkę Boską Częstochowską. 	
Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Rypinie
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Rypińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego
Harmonogram działań	<p>opracowanie dokumentacji projektowej II kw. 2011</p> <p>-opracowanie studium wykonalności III kw. 2011</p> <p>- złożenie wniosku o dofinansowanie IV kw. 2011</p> <p>-wyłonienie nadzór i wykonawców- I kw. 2012</p> <p>-nadzór i wykonawstwo- II kw.- III kw. 2012</p>
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	II kw. 2012
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	III kw. 2012
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	<p>Jarosław Nowak</p> <p>Kierownik Wydziału Projektów Unijnych Rozwoju i Sportu Urzędu Miejskiego w Rypinie</p> <p>tel. 54 280 96 30</p> <p>e-mail: jaroslaw.nowak@rypin.eu</p>

RPO WK-P	
Data sporządzenia opisu projektu	18.09.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Rypinie
Nazwa projektu	Rewitalizacja kamienic przy ul. Jana Pawła II i ul. Ks. Cz. Chojeckiego - mieszkalnictwo
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	300.000,00 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	60.000,00 zł
Środki RPO (EFRR):,	240.000,00
Środki inne	
Zwięzły opis projektu	
<p>Celem jest odnowa zabytkowych kamienic znajdujących się przy ul. Jana Pawła II i ul. Tylnej. Są to domy z drugiej połowy XIX (m.in. budynek dawnego magistratu z 4 ćw. XIX w.), w. o zwartej zabudowie: murowane, dwukondygnacyjne o cechach architektury eklektyczne. Są one wpisane do rejestru zabytków. Tylnej i przywrócenie stanu pierwotnego z zachowaniem charakterystycznego stylu architektonicznego i zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi. Projekt przyczyni się do odtworzenia Starego Miasta na bazie jego historycznych założeń</p> <p>W ramach projektu przeprowadzone zostanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - remont konstrukcji dachowej - docieplenie - malowanie elewacji - uzupełnianie ubytków, - renowacja elewacji, - modernizacja stolarki okiennej i drzwiowej, - wymiana stolarki wewnętrznej - odnowa ciągów komunikacyjnych, - wymiana orygnnowania, - skucie luźnych tynków - wykończenie elewacji z zachowaniem detali architektonicznych, 	
Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Rypinie
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Urząd Miejski w Rypinie
Harmonogram działań	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie dokumentacji projektowej II kw. 2013 - opracowanie studium wykonalności III kw. 2013 - złożenie wniosku o dofinansowanie IV kw. 2013

	-wyłonienie nadzór i wykonawców- I kw. 2014 -nadzór i wykonawstwo- II kw.- III kw. 2014
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	II kw. 2014
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	III kw. 2014
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Jarosław Nowak Kierownik Wydziału Projektów Unijnych Rozwoju i Sportu Urzędu Miejskiego w Rypinie tel. 54 280 96 30 e-mail: jaroslaw.nowak@rypin.eu

RPO WK-P	
Data sporządzenia opisu projektu	18.09.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Rypinie
Nazwa projektu	Rewitalizacja „dawnego” Miejskiego Domu Kultury
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	2.000.000,00 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	400.000,00 zł
Środki RPO (EFRR):,	1.600.000,00 zł
Środki inne	
Zwięzły opis projektu	
<p>Celem projektu jest odnowa budynku dawnego Miejskiego Domu Kultury przy ul. Kościuszki 10. Wybudowany on został w latach trzydziestych XX wieku ze składek społeczeństwa i pierwotnie jako Dom Katolicki. Jest to budynek wolnostojący, murowany o powierzchni użytkowej 1284m². Budynek jest całkowicie podpiwniczony z fundamentami murowanymi. Ściany piwnic i nadziemna z cegły ceramicznej, schody żelbetonowe wykończone lastrykiem. Stropy drewniane. Dach konstrukcji drewnianej, pokryty papą. W ramach projektu zostaną przeprowadzone następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozbiórka pokryć i deskowania dachu, -docieplenie dachu wełną mineralną, -impregnacja więzi dachowej, -wykonanie deskowania z płyt OSB, -pokrycie dachu papą termozgrzewalną, -docieplenie i paraizolacja, 	

<ul style="list-style-type: none"> -wymiana orynnowania, -wymiana stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej, -wymiana stolarki wewnętrznej -wymiana podłóg z desek -częściowa wymiana i impregnacja belek konstrukcji stropów drewnianych, -usunięcie polep glinianych, -izolacja akustyczna stropów, -wykonanie podłóg z płyty OSB i paneli na części sklejka parkietowa, -wykonanie posadzek z płytek kamionkowych na ciągach komunikacyjnych, -naprawa i częściowa wymiana tynków ścian i stropów, -odnowienie balustrad wewnętrznych, -skucie luźnych tynków na całości obiektu, -roboty malarskie, -wykonanie nowych tynków cementowo- wapiennych z otworzeniem detali architektonicznych, malowanie elewacji. 	
Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Rypinie
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Urząd Miejski w Rypinie
Harmonogram działań	<p>opracowanie dokumentacji projektowej IV kw. 2010</p> <ul style="list-style-type: none"> -opracowanie studium wykonalności IV kw. 2010 - złożenie wniosku o dofinansowanie I kw. 2011 -wyłonienie nadzór i wykonawców- II kw. 2011 -nadzór i wykonawstwo- III kw.- IV kw. 2011
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	III kw. 2011
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	IV kw. 2011
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	<p>Jarosław Nowak Kierownik Wydziału Projektów Unijnych Rozwoju i Sportu Urzędu Miejskiego w Rypinie tel. 54 280 96 30 e-mail: jaroslaw.nowak@rypin.eu</p>

RPO WK-P

Data sporządzenia opisu projektu	3.11.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Rypinie
Nazwa projektu	Rewitalizacja kamienicy przy ul. Warszawskiej 28 - mieszkalnictwo

Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	120.000,00 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	24.00,00 zł
Środki RPO (EFRR):,	96.00,00 zł
Środki inne	
Zwięzły opis projektu	
<p>Celem projektu jest rewitalizacja kamienicy z początku XX w, znajdującej się w centrum miasta przy ul. Warszawskiej w pobliżu drogi wojewódzkiej. W ramach zaplanowanych prac przeprowadzone zostaną następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> -termomodernizacja ścian styropianem, -wymiana orynowania -naprawa i zabezpieczenie konstrukcji dachowej, -wymianę poszycia dachowego, wykonanie stolarki okiennej, -wymiana stolarki wewnętrznej -naprawa drzwi wejściowych. -renowacja elewacji z zachowaniem detali architektonicznych, 	
Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Rypinie
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Urząd Miejski w Rypinie
Harmonogram działań	<p>opracowanie dokumentacji projektowej I kw. 2011</p> <ul style="list-style-type: none"> -opracowanie studium wykonalności I kw. 2011 - złożenie wniosku o dofinansowanie I kw. 2011 -wyłonienie nadzór i wykonawców- II kw. 2011 -nadzór i wykonawstwo- III kw.- IV kw. 2011
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	III kw. 2011
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	IV kw. 2011
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	<p>Jarosław Nowak Kierownik Wydziału Projektów Unijnych Rozwoju i Sportu Urzędu Miejskiego w Rypinie tel. 54 280 96 30 e-mail: jaroslaw.nowak@rypin.eu</p>

POLiG

POLiG Działanie 8.3.3	
Data sporządzenia opisu projektu	3.11.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Rypinie
Nazwa projektu	Szklane okno na świat
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	800.000,00 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	120.00,00
Środki PO IG (EFRR):,	680.00,00
Środki inne	
Zwięzły opis projektu	
<p>Celem projektu jest umożliwienie 40 rodzin zagrożonym wykluczeniem (w tym osobom niepełnosprawnym) umożliwienia dostępu do Internetu (koszt dostępu do Internetu, koszt sprzętu komputerowego, szkoleń użytkowników). Projekt skierowany jest do rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym- beneficjentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie . W dużym procencie będą to mieszkańcy Obszaru II- ul. Nowe Osiedle. Głównym celem projektu jest łamanie barier rozwojowych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu informatycznemu i społecznemu mieszkańców małych miejscowości. Oprócz dostarczenie sprzętu beneficjenci projektu zostaną przeszkoleniu w zakresie obsługi komputerów, korzystania z Internetu. Duży nacisk w projekcie będzie położony na wykorzystanie posiadanego sprzętu do poszukiwania pracy, a w przypadku dzieci i młodzieży do wykorzystania go jako pomocy edukacyjnej.</p>	
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Urząd Miejski w Rypinie
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	II kw. 2011
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	II kw. 2012
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Jarosław Nowak Kierownik Wydziału Projektów Unijnych Rozwoju i Sportu Urzędu Miejskiego w Rypinie tel. 54 280 96 30 e-mail: jaroslaw.nowak@rypin.eu

PO KL

Priorytet III Działanie 3.3 Poddziałanie 3.3.4	
Data sporządzenia opisu projektu	25.08.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Rypinie
Nazwa projektu	Z Nauką Ścisłą za Pan Brat
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	15.069.741,36 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	0,00
Środki PO KL (EFS):,	15.069.741,36 zł
Środki inne	0,00
Zwięzły opis projektu	
<p>Wdrożenie ponadregionalnego programu podnoszącego u uczniów poziom umiejętności oraz kompetencji o kluczowym znaczeniu dla zdolności do zatrudnienia oraz kontynuowania edukacji ze szczególnym uwzględnieniem nauk mat- przyr., technologii informacyjno-komunikacyjnej i umiejętności uczenia się. W ramach projektu realizowane będą następujące działania: Dodatkowe zajęcia rozwijające umiejętności uczniów w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych na poziomie podstawowym, dodatkowe zajęcia rozwijające umiejętności uczniów w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych na poziomie ponadpodstawowym, letnie obozy naukowe, zimowe warsztaty naukowe „ Wyspy odkryć” z zajęciami na Uniwersytecie Dzieci i Młodzieży, Warsztaty Kształtujące umiejętności uczenia się, Młodzieżowe Koła Naukowe, Festiwal Nauki, szkolenia dla nauczycieli. W projekcie biorą udział przedstawiciele sześciu województw: kujawsko- pomorskie (Rypin, Barcin, Powiat Rypiński, Gminy: Rypin, Skrwilno, Rogowo, Brzuze, Wąpielsk), pomorskie (Gmina Słupsk), wielkopolskie (Gmina i Miasto Kłodawa), warmińsko- mazurskie (Nowe Miasto Lubawskie), łódzkie (Łęczyca), mazowieckie (Gmina Szczutowo). Szkoły biorące udział w projekcie zostaną wyposażone w tablice interaktywne, laptopy, projektory multimedialne, mikroskopy (gimnazja), odczynniki chemiczne. W projekcie weźmie udział 4680 uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Liderem projektu jest miasto Rypin.</p>	
Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Rypinie
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Urząd Miejski w Rypinie
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	I kw. 2009 r.
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	I kw. 2012 r.

Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Jarosław Nowak Kierownik Wydziału Projektów Unijnych Rozwoju i Sportu Urzędu Miejskiego w Rypinie tel. 54 280 96 30 e-mail: jaroslaw.nowak@rypin.eu
--	---

Priorytet VII Działanie 7.1 Poddziałanie 7.1.1	
Data sporządzenia opisu projektu	25.08.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Nazwa projektu	Nie jesteś sam - program aktywizacji społecznej w Rypinie - II edycja
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	191.614,00 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	20.108,97 zł
Środki PO KL (EFS):,	171.505,03 zł
Środki inne	0,00
Zwięzły opis projektu	
Jego celem głównym było przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji rodzin dysfunkcyjnych i członków ich rodzin poprzez stworzenie systemu umożliwiającego osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych dążenie do ich usamodzielnienia gospodarczego, społecznego, zawodowego. W ramach projektu prowadzone były działania w ramach instrumentu aktywnej integracji (kursy doskonalące dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników projektu), praca socjalna (m.in. wymagane zatrudnienie dodatkowego pracownika), zasiłki i pomoc w naturze oraz prace społeczno użyteczne.	
Podmiot zarządzający	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	I kw. 2009 r.
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	IV kw. 2009 r.
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Marta Kubas – Trędewicz Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie tel. 54 280 96 51

	e-mail: marta.kubas.tredewicz@rypin.eu
--	--

Priorytet IX Działanie 9.5	
Data sporządzenia opisu projektu	3.11.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Rypinie
Nazwa projektu	Wesoła ulica
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	50.000,00 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	0,00
Środki PO KL (EFS):,	50.000,0 zł
Środki inne	
Zwięzły opis projektu	
<p>Celem projektu jest organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży bezpośrednio w ich środowisku na tzw. „ulicy” przez pedagogów ulicznych. Projekt swoim założeniem obejmuje dzieci i młodzież z Obszaru II- ul. Nowe Osiedle. Jego głównym celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu. Zajęcia odbywały by się bezpośrednio w miejscu zamieszkania jak również na obiektach miejskich (Boisko Orlik, Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji). Zajęcia sportowe, artystyczne i wyrównawcze będą prowadzone przez profesjonalną kadrę przy współdziałaniu organizacji społecznych.</p>	
Podmiot zarządzający	
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Urząd Miejski w Rypinie
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	III kw. 2011
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	II kw. 2012
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Jarosław Nowak Kierownik Wydziału Projektów Unijnych Rozwoju i Sportu Urzędu Miejskiego w Rypinie tel. 54 280 96 30 e-mail: jaroslaw.nowak@rypin.eu

Priorytet IX Działanie 9.5	
Data sporządzenia opisu projektu	25.08.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Rypinie
Nazwa projektu	Nowe szanse edukacyjne dla mieszkańców Rypina
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	43.800,00 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	0,00
Środki PO KL (EFS):,	43.800,00 zł
Środki inne	0,00
Zwięzły opis projektu	
Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu wiedzy i rozwój umiejętności posługiwania się nowoczesnymi ICT przez kadry dydaktyczne i zarządczo- administracyjne instytucji oświatowych.	
Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Rypinie
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Urząd Miejski w Rypinie
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	II kw. 2009 r.
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	III kw. 2009 r.
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Małgorzata Świtalska Dyrektor Miejskiego Zespołu Obsługi Oświaty, tel. 54 280 96 36 e-mail: malgorzata.switalska@rypin.eu
Priorytet VI Działanie 6.1 Poddziałanie 6.1.2	
Data sporządzenia opisu projektu	25.08.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Powiatowy Urząd Pracy
Nazwa projektu	Profesjonalna kadra
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	81.100,00 zł
Źródła finansowania projektu	

Środki własne (budżet beneficjenta)	12.165,00 zł
Środki PO KL (EFS):,	68.935,00 zł
Środki inne	0,00
Zwięzły opis projektu	
<p>Głównym celem projektu jest zwiększenie w 2009 r. dostępności usług w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego oraz podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie rypińskim. Założenia te będą osiągnięte poprzez: utrzymanie w 2009 r. poziomu zatrudnienia powyższych kategorii zawodowych na poziomie z końca 2008 r.; upowszechnienie indywidualnego podejścia do osób bezrobotnych poprzez zastosowanie Indywidualnego Planu Działania. Poddziałanie 6.1.3 PO KL; dostosowanie kwalifikacji zawodowych bezrobotnych i poszukujących pracy do wymogów lokalnego rynku pracy wykorzystując narzędzia usług rynku pracy.</p> <p>W ramach projektu dofinansowane są trzy stanowiska pośredników pracy oraz jedno stanowisko doradcy zawodowego. Dofinansowanie to przyczyni się w znacznym stopniu do utrzymania standardów określonych w rozporządzeniu MPiPS w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia przez publiczne służby zatrudnienia usług rynku pracy /Dz.U. Nr 47 z 2007 r., poz. 315/.</p>	
Podmiot zarządzający	Powiatowy Urząd Pracy
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Powiatowy Urząd Pracy
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	I kw. 2009 r.
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	IV kw. 2012
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Piotr Chmielewski Kierownik Instrumentów Rynku Pracy tel. 54 280 21 44 e-mail: piotr@pup.rypin.pl

Priorytet VI Działanie 6.1 Poddziałanie 6.1.3

Data sporządzenia opisu projektu	25.08.2009
Podmiot zgłaszający projekt	Powiatowy Urząd Pracy
Nazwa projektu	Razem po etat
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	1.936.200,00 zł
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	0,00
Środki PO KL (EFS):,	1.936.200,00 zł

Środki inne	0,00
Zwięzły opis projektu	
<p>Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom zarejestrowanym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rypinie jako bezrobotne, w tym w szczególności osobom znajdującym się w szczególnej sytuacji na rynku pracy: bezrobotnych do 24 roku życia</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezrobotnych powyżej 45 roku życia (w tym zwłaszcza osób w wieku 50-64 lata) - bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie - bezrobotnych niepełnosprawnych - długotrwale bezrobotnych, <p>Formy wsparcia: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże, szkolenia, środki na podjęcie działalności gospodarczej.</p>	
Podmiot zarządzający	Powiatowy Urząd Pracy
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Powiatowy Urząd Pracy
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	I kw. 2008 r.
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	IV kw. 2013 r.
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Piotr Chmielewski Kierownik Instrumentów Rynku Pracy tel. 54 280 21 44 e-mail: piotr@pup.rypin.pl

Załącznik nr 6 – Diagnoza stanu wyjściowego.

I. DIAGNOZA STANU WYJŚCIOWEGO

1.1. Rys historyczny

Rypin to jedno z najstarszych polskich miast. Pierwsze informacje o nim pochodzą z 1065 r. z tzw. Przywileju Bolesława Śmiałego dla klasztoru Benedyktynów w Mogilnie. W XI wieku miasto stało się stolicą odrębnej jednostki terytorialnej okręgu grodowego, czyli kasztelanii, a od XIV wieku, Rypin stał się powiatem. W ciągu ostatniego tysiąclecia Rypin czterokrotnie pozbawiany był swej pozycji miasta stołecznego północnej części Ziemi Dobrzyńskiej. Dochodziło do tego z różnych przyczyn:

- w latach 1236-1300 - rozbięcie dzielnicowe,
- 1772-1795 - Rozbiory Polski,
- 1916-1918 - I wojna światowa,
- 1975 - 1998 - reformy administracyjne (po Gierkowskiej reformie administracyjnej).

Pierwszy gród znajdował się na terenie wsi Starorypin i wielokrotnie był atakowany przez plemiona bałtyckie Prusów i Litwinów. Potężne zniszczenia miasta nastąpiły podczas najazdu Krzyżaków w 1329 r. Rypin był aż trzykrotnie okupowany przez Krzyżaków, dopiero II Pokój Toruński w 1466 r., doprowadził do uspokojenia się sytuacji na Ziemi Dobrzyńskiej. Rypin został ponownie odbudowany na nowym miejscu na wzgórzu nad Rypienicą. Miejsce to było łatwiejsze do obrony.

Przywilej lokacyjny dla Rypina wydał 24 czerwca 1345 roku Władysław Książę Dobrzyński. Miasto zajmowało niewielką przestrzeń około 3 ha. Prawdopodobnie już w tym czasie obwarowane było murem i posiadało dwie bramy: sierpecką na południu i drugą koło mostu na Rypienicy.

Spokojny rozwój trwał do XVII w., Rypin liczył wówczas 900 mieszkańców, czyli był stosunkowo dużym ośrodkiem miejskim, jak na tamte czasy. Najazdy szwedzkie (1626 – 1629) zrujnowały Rypin, tak jak wiele innych miast. Miasto zostało spalone i z liczącej niemal tysiąc osób osady, została garstka mieszkańców. Wojna polsko - szwedzka z lat 1655-1660 przyczyniła się do dalszego upadku miasta. Nie oszczędziła go także Wojna Północna z lat 1700-1721. Ponownie miasto odżyło po tych wydarzeniach ok. połowy XVIII w. Powstały

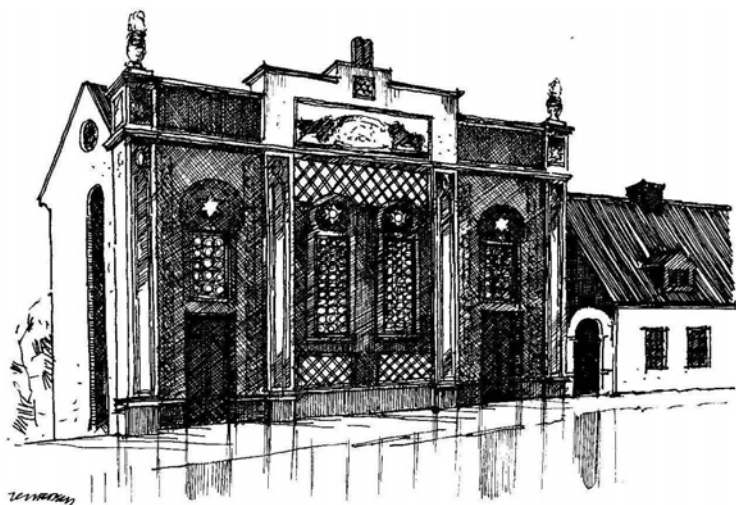
wtedy nowe osady, powiększył się areal ziemi uprawnej oraz rozwinęło się osadnictwo na zasadach czynszowych.

W 1779 r. burmistrz nadał Żydom przywileje, na mocy których otrzymali szereg uprawnień i stali się pełnoprawnymi obywatelami miasta. Żydzi doprowadzili do rozwoju gospodarczego regionu, dzięki ich działaniom prężnie rozwijały się zakłady i handel.

Po drugim Rozbiorze Polski w 1793 r., Rypin znalazł się w granicach Państwa Pruskiego. W 1797 roku, z całej Ziemi Dobrzyńskiej utworzony został jeden powiat z siedzibą w Lipnie i dwa sądy powiatowe w Lipnie i Rypinie.

W 1807 r. miasto trafiło do utworzonego przez Napoleona Bonapartego Księstwa Warszawskiego, a następnie po Kongresie Wiedeńskim w 1815 r., z całą Ziemią Dobrzyńską bez Złotoryi i Górzna - do Królestwa Polskiego. Dopiero po upadku Powstania Listopadowego miasto znalazło się pod zaborem rosyjskim.

W XIX w. w Rypinie i okolicach miało miejsce wiele zdarzeń utrwalonych w historii Polski: wyjście wojsk polskich generała Macieja Rybińskiego po upadku Powstania Listopadowego, początki tzw. partyzantki Zaliwskiego w 1833 r., czy też wydarzenia Powstania Styczniowego.

Rycina nr 1 - Synagoga

W czasie I wojny światowej, od 1915 r. Rypin znajdował się pod władzą niemiecką. Z obszaru Królestwa Polskiego, które było okupowane przez Niemców, utworzono Generalne Gubernatorstwo Warszawskie. W latach okupacji działało Towarzystwo Rolnicze, Polska Macierz Szkolna i utworzona została konspiracyjna organizacja wojskowa pod nazwą Polska Organizacja Wojskowa (POW). Odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 r., doprowadziło do wyzwolenia spod niemieckiej okupacji. W Rypinie odrodziły się polskie

władze lokalne, a od stycznia 1919 r. gród nad Rypienicą ponownie stał się stolicą powiatu, będącego częścią województwa warszawskiego.

Okres II Rzeczypospolitej był czasem rozkwitu miasta. Rozbudowano infrastrukturę: szpital św. Marcina (obecnie dr Franciszka Dłutka), Szkołę Podstawową im. Józefa Piłsudskiego (obecnie SP Nr 1), gimnazjum (obecnie Zespół Szkół Nr 1 im. ks. Czesława Lissowskiego), stadion miejski (obecnie boisko Gimnazjum im. Józefa Wybickiego). Rozwijała się także gospodarka. Powstały m. in.: Spółdzielnia Mleczarska ROTR, Bank Spółdzielczy, Spółdzielczy Młyn Rolniczy. Swoje struktury miały w Rypinie liczne organizacje ogólnopolskie i stowarzyszenia lokalne. Działo się to wszystko w warunkach wielonarodowości i wielokulturowości miasta, co obrazują świątynie w nim istniejące: kościół katolicki św. Trójcy, kościół ewangelicko-augsburski, synagoga czy cerkiew prawosławna.

Do ludzi, którzy zapisali się w historii miasta należą: burmistrz Józef Budzanowski, księża Czesław Lissowski i Stanisław Gogolewski, działacze gospodarczy Władysław Żochowski, Jan Rudowski oraz Kazimierz Gorczyński. W wyniku reformy administracyjnej z 1938 r., Rypin znalazł się w województwie pomorskim.

II wojna światowa, to okres bardzo dramatyczny dla miasta i jego mieszkańców. W dniu 8 października 1939 r. Hitler wydał dekret „O podziale i zarządzie terenów wschodnich”, na mocy którego Rypin i powiat weszły w skład Okręgu Rzeszy Gdańsk Prusy Zachodnie.

Rycina nr 2 - Fragment pomnika cmentarza gminy żydowskiej

W pierwszych miesiącach okupacji, gestapo poddało mieszkańców miasta i powiatu akcji eksterminacyjnej. Rypiński "Dom Kaźni" stał się miejscem męczeńskiej śmierci nauczycieli, księży, urzędników, ziemian, Żydów. Najwięcej osób zginęło w lasu w Rusinowie oraz Raku koło Skrwilna. Mimo tych represji, od wiosny 1940 działał w Rypinie i okolicach ruch oporu Polskiego Państwa Podziemnego i jego formacji zbrojnych: Związku Walki Zbrojnej, a później Armii Krajowej. Dnia 21 stycznia 1945 roku, miasto i powiat zostały wyzwolone spod okupacji hitlerowskiej przez wojska II Frontu Białoruskiego 65 Armii, dowodzone przez gen. Pawła Batowa. Po kapitulacji Niemiec, w mieście powstały struktury przyszłej władzy komunistycznej. Mieszkańcy, którzy byli związani z ruchem oporu, zostali wywiezieni na wschód lub osadzeni w specjalnych obozach. W okolicach Rypina od 1947 do 1948 roku działały resztki oddziałów akowskich.

Okres powojenny, do czasu kiedy Rypin był stolicą powiatu (do 1975r.) cechował się dynamicznym rozwojem miasta. Były lokowano w nim ważne inwestycje takie, jak: Fabryka Akcesoriów Meblowych, Zespół Szkół Ekonomicznych, rozbudowany Szpital Powiatowy.

W 1965 roku założono spółdzielnię mieszkaniową, która w okresie swej działalności oddała do użytku kilka tysięcy mieszkań.

Po likwidacji powiatów, Rypin stracił na znaczeniu i w systemie centralnego planowania zmniejszył się napływ środków inwestycyjnych.

Ważnym wydarzeniem było powołanie w 1982 r. przez biskupa płockiego Bogdana Sikorskiego, drugiej parafii rzymskokatolickiej pod wezwaniem św. Stanisława Kostki. Dnia 28 czerwca 1983 roku, parafia uzyskała zezwolenie na budowę kościoła i plebanii. Prace trwały do sierpnia 1990 roku, następnie kościół pw. Najświętszego Serca Jezusowego został poświęcony przez biskupa płockiego Zygmunta Kamińskiego.

Upadek komunizmu w 1989 r., powstanie III Rzeczypospolitej, a także odrodzenie samorządu terytorialnego gminnego w 1990 r. i powiatowego w 1998 r., stworzyły nowe szanse rozwoju miasta Rypina.

1.2. Społeczeństwo

1.2.1. Struktura demograficzna i społeczna/ trendy

Struktura demograficzna ludności i jej analiza stanowi podstawę budowy prognozy potrzeb społecznych. Procesy demograficzne decydują o skali rozwoju miasta, jego dynamice oraz o skali potrzeb społeczeństwa miasta.

Miasto Rypin według danych z grudnia 2007r. zamieszkiwało 16 582 mieszkańców, a strukturę ludności przedstawia poniższa tabela.

Wszystkie dane demograficzne dotyczące Rypina przeanalizowano na tle danych charakterystycznych dla całego województwa oraz powiatu rypińskiego. Dane dotyczące samego miasta ujęto także w rozbiciu na poszczególne jego dzielnice.

Tabela nr 1 – Liczba mieszkańców, powierzchnia i gęstość zaludnienia na terenie województwa kujawsko-pomorskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	POWIERZCHNIA W KM ²	LICZBA MIESZKAŃCÓW	IŁOŚĆ OSÓB NA KM ²
Województwo kujawsko-pomorskie	17 972	2 066 136	115
Powiat Rypiński	587	44 143	75
Miasto Rypin	10,96	16 582	1504

Źródło: GUS, 2007r.

Należy zauważyć, że Miasto Rypin cechuje się stosunkowo dużą gęstością zaludnienia w stosunku do innych ośrodków podobnej skali w regionie. Gęstość zaludnienia wynosi w Rypinie 1504 os/km², podczas gdy dla innych ośrodków miejskich w regionie kształtuje się ona odpowiednio na poziomie: Brodnica 1192 os/km², Golub – Dobrzyń 1741 os/km², Kowalewo Pomorskie 911 os/km², Lipno 1349 os/km².

Tabela nr 2 – Ludność miasta Rypina w podziale na mężczyzn i kobiety na tle województwa i powiatu

Stan na 31.12.2007r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Woj. kuj.-pom.	2 066 136	996 661	1 069 475
Powiat rypiński	44 143	21 683	22 460
Rypin	16 582	7 878	8 704

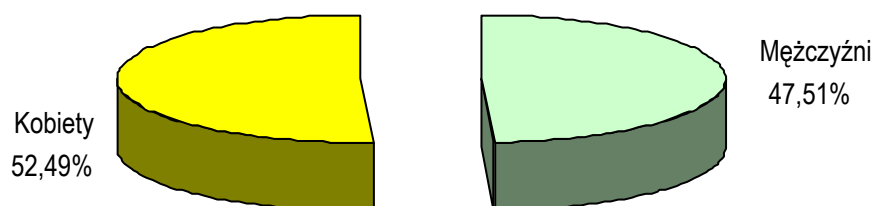
Źródło: GUS, 2007r.

Ogółem ludność miasta Rypina cechuje nierównowaga między liczbą mężczyzn a liczbą kobiet. Współczynnik feminizacji wynosi 110 tzn. że na 100 mężczyzn przypada 110 kobiet. Zatem kobiety stanowią ponad 50 % ogólnej ludności miasta Rypina – wykres nr 1.

Liczba ludności miasta Rypina od 2000 roku przyjęła nieznaczną tendencję rosnącą. W badanym okresie obserwujemy powolny, ale systematyczny wzrost, który spowodował, że obecnie (2007 r.) liczba ludności jest większa o 77 osób w porównaniu z rokiem 2000.

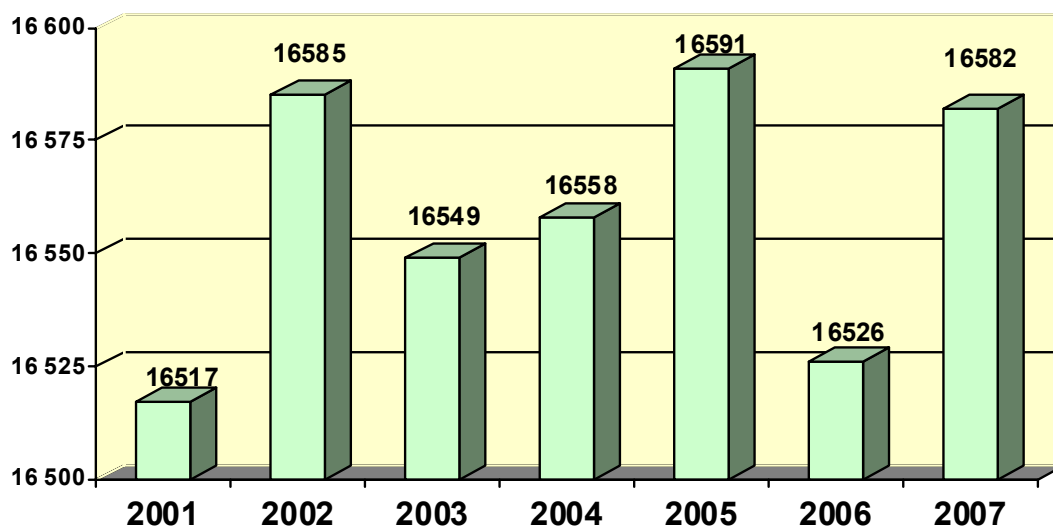
Wykres nr 1 – Struktura ludności Rypina według płci

Struktura ludności miasta Rypina według płci

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Tabeli nr 2

Wykres nr 2 – Liczba mieszkańców Rypina w latach 2001 - 2007

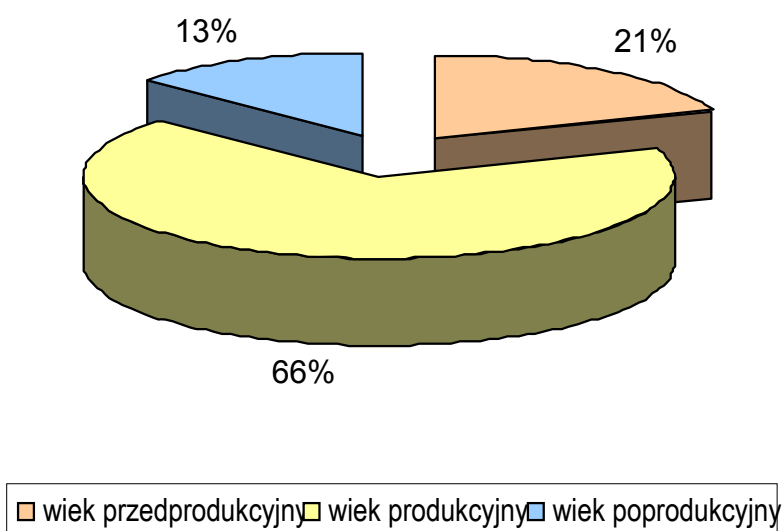
Źródło: GUS, 2007r.

Rypin należy do miast młodych demograficznie. Dominującą grupą w mieście jest ludność w wieku produkcyjnym. Udział tej grupy w łącznej liczbie ludności wynosi 66%. Do licznych grup należy także grupa ludzi młodych (0-17 lat) -21 %. Natomiast grupie ludzie w

wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej) stanowi 13% ogółu ludności miasta Rypin – prezentuje to wykres nr 3

Wykres nr 3

Struktura ludności Rypina według grup wiekowych

Źródło: Opracowanie na podstawie tabeli nr 3

Udziały poszczególnych grup wiekowych wśród mieszkańców miasta Rypina na tle mieszkańców powiatu i województwa, zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela nr 3 - Ludność miasta Rypina wg grup wiekowych na tle województwa i powiatu

Stan na 31.12.2007r.

Wyszczególnienie	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Woj. kuj.-pom	421 767	1 334 274	310 095
Powiat rypiński	10 079	27 272	6 792
Rypin	3 510	10 904	2 168

Źródło: Ewidencja Ludności, Urząd Miejski w Rypinie, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Na terenie miasta Rypina (według danych z grudnia 2007r.), liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 3 510 osób, w wieku produkcyjnym 10 904 osób, natomiast w wieku poprodukcyjnym 2 168 osób. Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosiła 52,1. Sytuacja ta przedstawia się dla miasta bardziej korzystnie niż dla całego powiatu rypińskiego, w którym wartość ta wynosi 61,9 oraz

województwa kujawsko pomorskiego (54,9). Pozytywny aspekt tej relacji jest jednak w znacznym stopniu osłabiony przez występowanie na terenie miasta wysokiego bezrobocia.

Kolejne tabele obrazują poszczególne grupy wiekowe Rypina w podziale na kobiety i mężczyzn.

Tabela nr 4 - Udział kobiet zamieszkujących Rypin w poszczególnych grupach wiekowych

Stan na 31.12.2007r.

Grupy wiekowe	Kobiety	Udział %
Przedprodukcyjna (0 – 17 lat)	1 728	19,85 %
Produkcyjna (18 – 59 lat)	5 480	62,96 %
Poprodukcyjna (60 lat i więcej)	1 496	17,19 %
RAZEM	8 704	100,0 %

Źródło: Ewidencja Ludności, Urząd Miejski w Rypinie

Wśród kobiet zamieszkujących miasto Rypin najsilniejszą grupę stanowią kobiety w wieku produkcyjnym, bo prawie 63% ogólnej liczby kobiet. Zbliżony udział mają pozostałe dwie grupy wiekowe - między 17,19 a 19,85 %.

Tabela nr 5 - Udział mężczyzn zamieszkujących Rypin w poszczególnych grupach wiekowych

Stan na 31.12.2007r.

Grupy wiekowe	Mężczyźni	Udział %
Przedprodukcyjna (0 – 17 lat)	1 782	22,62 %
Produkcyjna (18 – 64 lat)	5 424	68,85 %
Poprodukcyjna (65 lat i więcej)	672	8,53 %
RAZEM	7 878	100,0 %

Źródło: Ewidencja Ludności, Urząd Miejski w Rypinie

Podobna jest sytuacja w przypadku mężczyzn, gdzie najsilniejszą grupę stanowią mężczyźni między 18 a 64 rokiem życia, bo blisko 69 % ogólnej liczby mężczyzn miasta Rypina. Inaczej wygląda udział pozostałych grup wiekowych w porównaniu z udziałem kobiet. Ponad 22% ogółu liczby mężczyzn stanowią mężczyźni w wieku przedprodukcyjnym, a zaledwie 8,5% w wieku poprodukcyjnym.

Analizując strukturę wiekową w mieście Rypinie, można zauważyć, że społeczeństwo starzeje się. Taka sytuacja występuje także na terenie kraju i nie wydaje się, by ta negatywna tendencja w najbliższych latach miała ulec odwróceniu. Może to w perspektywie najbliższych lat skutkować spadkiem liczby mieszkańców miasta. Szansą dla rozwoju miasta i przeciwdziałania negatywnym skutkom starzenia się społeczeństwa są osoby pochodzące z

wyżu demograficznego w wieku od 10-29 lat, które obok osób w wieku 65 i więcej lat, stanowią duży odsetek społeczności lokalnej.

Stworzenie właściwych warunków życia, pozwalających na realizację w sferze zawodowej, kulturalnej i sportowo - rekreacyjnej jest konieczne, aby zahamować odpływ młodej części społeczeństwa, z którą związana jest przyszłość miasta Rypina. Wykreowanie odpowiednich mechanizmów wsparcia i motywacji dla mieszkańców w sferze zawodowej i społecznej, powinno znaleźć odzwierciedlenie w zdynamizowaniu procesów rozwoju społeczno - gospodarczego, we wzroście dobrobytu mieszkańców, szeroko rozumianej poprawie jakości życia i wzroście atrakcyjności zamieszkania na terenie miasta.

Tabela nr 6 - Struktura wieku ludności miasta

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4	858	439	419
5-9	855	431	424
10-14	1 007	521	486
15-19	1 333	661	672
20-24	1 410	718	692
25-29	1 375	689	686
30-34	1 121	561	560
35-39	992	454	538
40-44	1 083	508	575
45-49	1 345	634	711
50-54	1 479	688	791
55-59	1 218	564	654
60-64	721	338	383
65-69	549	253	296
70 i więcej	1 236	419	817

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS, 2007

Ważny aspekt w charakterystyce demograficznej społeczeństwa stanowią ruchy naturalne ludności, a także migracje zewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały. Analizy dotyczące tej tematyki zawarte zostały w poniższych tabelach.

Tabela nr 7 - Ruch naturalny ludności Rypina na tle województwa i powiatu

Stan na 31.12.2007r.

Wyszczególnienie	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
Woj. kuj.-pom	21 814	20 327	1 487
Powiat rypiński	499	472	27
Rypin	172	158	14

Źródło: Ewidencja Ludności, Urząd Miejski w Rypinie, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Miasto Rypin według danych z grudnia 2007 r. zamieszkiwało 16 582 mieszkańców. Przyrost naturalny w Rypinie jest dodatni i wynosi 14.

Ważny aspekt w charakterystyce demograficznej społeczeństwa stanowią ruchy naturalne ludności, a także migracje zewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały. Analizy dotyczące tej tematyki zawarte zostały w poniższych tabelach.

Tabela nr 8 - Migracje wewnętrzne i zagraniczne mieszkańców Rypina na tle województwa i powiatu

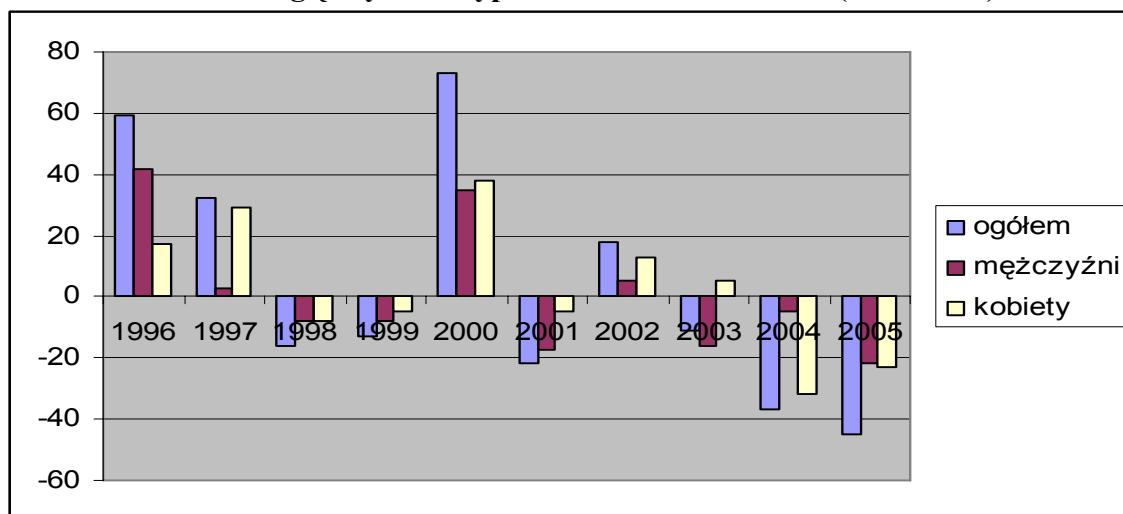
Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Napływ	Odływ	Saldo migracji
Woj. kuj.-pom	29 144	31 516	-2 372
Powiat rypiński	572	738	-166
Rypin	223	230	-7

Źródło: Ewidencja Ludności, Urząd Miejski w Rypinie, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Saldo migracji w obrębie miasta Rypin przyjęło w 2007r. wartości ujemne. Można zauważyć stopniowy wzrost odpływu ludności z terenów miasta. W roku 2001 odpływ ludności wynosił 189 osób i wzrósł w roku 2007 do 230 osób. Spowodowane jest to przede wszystkim wysokim bezrobociem, sięgającym 22,9 %. Ludność najbardziej mobilna i wykształcona zaczęła przenosić się do ośrodków bardziej rozwiniętych, takich jak Toruń, Bydgoszcz czy Włocławek, czyli do miejsc, w których warunki ekonomiczne bardziej sprzyjają mieszkańcom. W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej, coraz więcej osób poszukuje pracy także poza granicami kraju.

Wykres nr 4 - Migracje na pobyt stały gminne wg płci migrantów w wartościach bezwzględnych w Rypinie w latach 1996-2005 (dane GUS)

1.2.2. Grupy społeczne wymagające wsparcia w ramach Programu Rewitalizacji.

Przemiany społeczno - gospodarcze zachodzące w kraju spowodowały nasilenie się wielu problemów społecznych, z którymi borykają się także mieszkańcy Rypina. Świadczy o tym m.in. wysoka liczba osób korzystających ze wsparcia socjalnego, wysoka liczba bezrobotnych, a także problem wykroczeń i przestępstw na terenie miasta Rypina.

W Rypinie występuje wiele niekorzystnych zjawisk, powodujących konieczność udzielania wsparcia socjalnego. Poniższa tabela obrazuje poziom ubóstwa w mieście.

Tabela nr 9 – Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Rypinie z uwzględnieniem postępowań eksmisyjnych

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba postępowań eksmisyjnych i eksmisji z lokali mieszkalnych
Rypin	2 032	11

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2007r.

Obszar miasta zamieszkują 16 582 osoby. Spośród tych osób aż 2 032 mieszkańców korzysta z pomocy społecznej. Wynika z tego, że ponad 12% osób zamieszkujących miasto Rypin jest w **ciężkiej sytuacji finansowej**. Liczba postępowań eksmisyjnych i eksmisji z lokali mieszkalnych wynosi 11.

W tabeli zamieszczonej poniżej przedstawiono liczbę rodzin, które są objęte pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z wyszczególnieniem przyczyn przyznawania pomocy rodzinom zamieszkałym w Rypinie.

Tabela nr 10 – Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Rypinie wg przyczyn udzielenia świadczenia w latach 2004-2007

Stan na 31.12.2007 r.

Przyczyny udzielenia świadczenia	Lata			
	2004	2005	2006	2007
Bezrobocie	643	650	695	451
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	196	198	197	170
Niepełnosprawność	283	355	334	307
Długotrwała choroba	29	53	32	37
Potrzeba ochrony macierzyństwa	51	41	31	63
Alkoholizm	18	68	57	53
Ubóstwo	744	781	762	531
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	22	24	21	16
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	7	7	9	7

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie

Jak wynika z danych powyższej tabeli, głównymi przyczynami udzielania pomocy największej liczbie rodzin są: ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność i bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Zwiększone zapotrzebowanie na pomoc w zakresie funkcjonowania społecznego i materialnego mieszkańców Rypina, szczególnie widoczne jest w latach 2004-2006. Dane dla roku 2007 wskazują na poprawę sytuacji materialnej mieszkańców miasta. Wzrost dotyczył jedynie potrzeby ochrony macierzyństwa i długotrwałej choroby. Pozostałe przyczyny udzielania świadczeń uległy zdecydowanemu zmniejszeniu (np. bezrobocie i ubóstwo).

Z powyższej analizy przyczyn udzielania pomocy wynika, iż znaczna liczba osób korzystała z pomocy społecznej z powodu **bezrobocia**.

Poniżej przedstawiono tabele obrazujące zagadnienia związane z bezrobociem w Rypinie i jego dzielnicach na tle powiatu i województwa.

Tabela nr 11 - Bezrobotni miasta Rypina wg czasu pozostawania bez pracy na tle bezrobotnych województwa i powiatu

Stan na 30.06.2007 r.

Wyszczególnienie	1-3	3-6	6-12	12-24	Powyżej 24	Razem
Woj. kuj. - pom.	33 501	17 346	16 685	16 593	39 118	123 243
Powiat rypiński	844	657	692	313	322	2 828
Rypin	363	284	304	121	118	1 190

Źródło: PUP w Rypinie

Tabela nr 12 - Bezrobotni miasta Rypina wg wykształcenia na tle bezrobotnych województwa i powiatu

Stan na 30.06.2007r.

Wyszczególnienie	Wykształcenie				
	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Woj. kuj.-pom.	5 372	23 517	9 978	39 674	44 702
Powiat rypiński	144	640	354	605	1 085
Rypin	72	280	183	235	420

Źródło: PUP w Rypinie

Tabela nr 13 - Bezrobotni miasta Rypina wg wieku na tle bezrobotnych województwa i powiatu

Stan na 30.06.2007r.

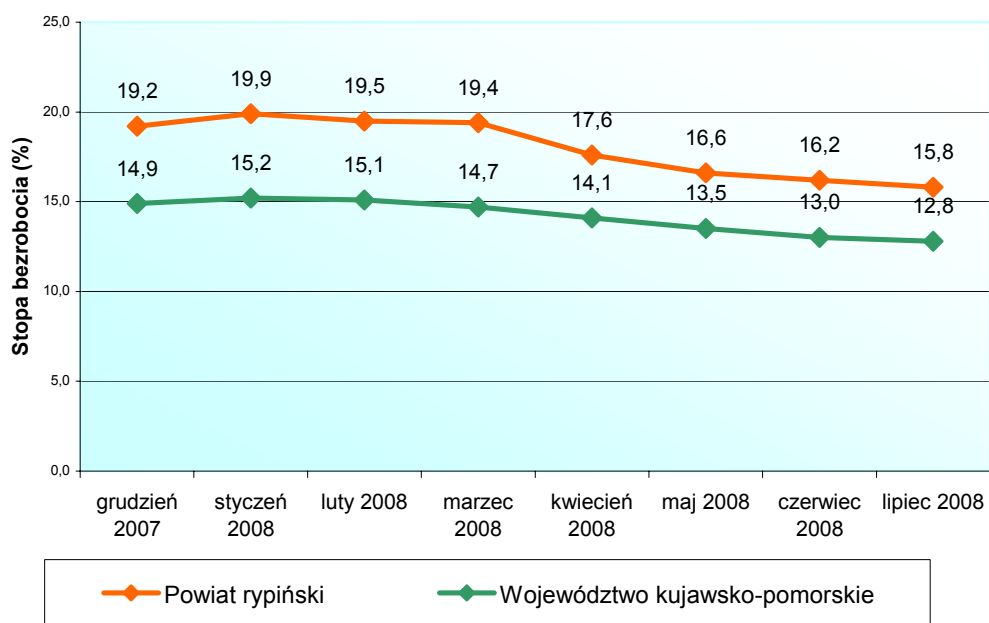
Wyszczególnienie	Wiek				
	18-24	25-34	35-44	45-54	55 i powyżej
Woj. kuj.-pom	24 340	34 901	25 073	29 931	8 998
Powiat rypiński	883	771	503	507	164
Rypin	344	325	202	244	75

Źródło: PUP w Rypinie

Poniżej zobrazowano liczbę zarejestrowanych bezrobotnych miasta Rypina w latach 2002-2007, z której wynika, iż bezrobocie w Rypinie systematycznie maleje. Jednak porównując spadek bezrobocia w powiecie rypińskim, w którym jest zlokalizowany Rypin, ze spadkiem bezrobocia obserwowanym w województwie kujawsko-pomorskim, wywnioskować należy, że stopa bezrobocia w niniejszym regionie jest nadal bardzo wysoka. Sytuację tę obrazuje poniższy wykres.

Wykres nr 5 - Stopa bezrobocia w powiecie rypińskim na tle województwa kujawsko – pomorskiego

Stan na 30.06.2008r.

Tabela nr 14 - Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Rypin w latach 2002-2009

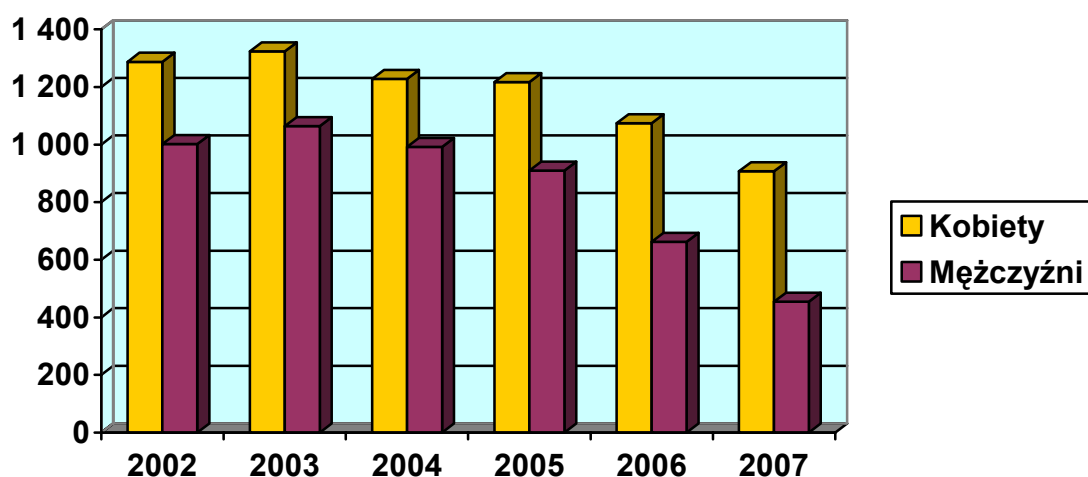
Stan na 31.12.2009r.

Wyszczególnienie	Lata							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	2 289	2 387	2 220	2 125	1 736	1 361	1 058	1 190
Kobiety	1 287	1 323	1 228	1 216	1 074	907	678	739
Mężczyźni	1 002	1 064	992	909	662	454	380	451

Źródło: WUP w Toruniu

Bezrobocie w Rypinie dotyczy zarówno kobiety, jak i mężczyzn. Spadek liczby bezrobotnych dotyczy w większym stopniu mężczyzn. Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych jest znacznie większy od udziału mężczyzn. Na poniższym wykresie przedstawiono strukturę bezrobocia wg płci w latach 2002-2007.

Wykres nr 6 - Struktura bezrobocia wg płci w latach 2002-2007

Źródło: WUP w Toruniu

Z analizowanych danych wynika, że kobietom znacznie trudniej znaleźć pracę niż mężczyznom. Największy udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych był w roku 2007, kiedy to kobiety stanowiły prawie 67 % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy. Stan ten utrzymywał się również w roku 2008. Z najbardziej aktualnych danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rypinie tj. na dzień 30 czerwca 2009 r., udział ten wynosił 62,10 % (739 bezrobotnych kobiet i 451 bezrobotnych mężczyzn).

Niepokojącym zjawiskiem występującym w Rypinie jest duży udział osób młodych w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Tabela nr 15 - Zarejestrowani bezrobotni miasta Rypin wg wieku w latach 2001-2009

Stan na 31.12.2009r.

Wyszczególnienie	Lata								
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
18 – 24 lata	575	596	673	544	537	436	300	275	344
25 – 34 lata	592	582	615	577	547	396	356	265	325
35 – 44 lata	593	571	524	486	443	357	267	186	202
45 – 54 lata	425	490	512	529	499	436	336	239	244
55 – 59 lat	39	46	59	76	90	95	85	75	61
60 – 64 lata	3	4	4	8	9	16	17	18	14
Ogółem	2 227	2 289	2 387	2 220	2 125	1 736	1 361	1 058	1 190

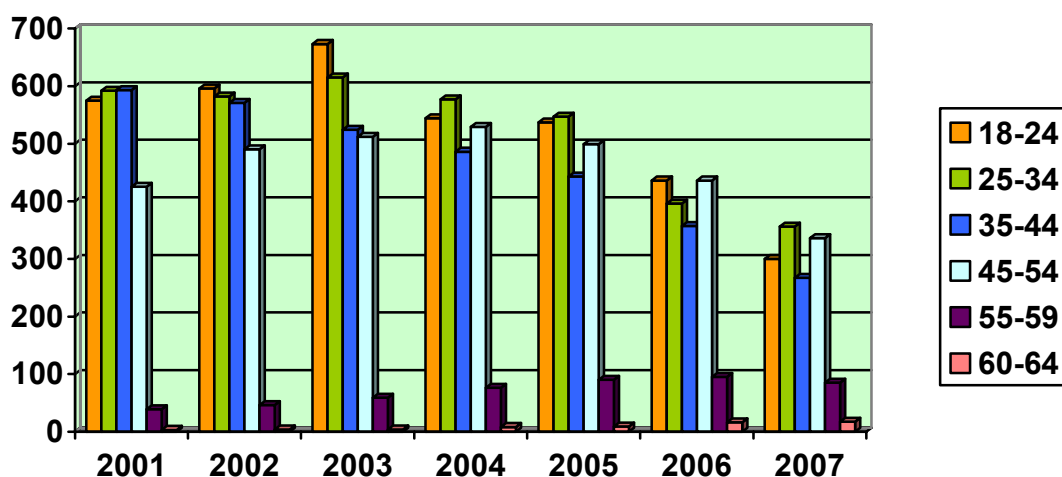
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie

Najliczniejszą grupę bezrobotnych w badanych latach stanowią osoby między 25 a 34 rokiem życia. Niepokój budzi również rosnąca liczba osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 55-59 lat. W roku 2001 stanowili oni 39-osobową grupę, a na dzień dzisiejszy grupa ta wrosła do 61 osób tj. blisko 2-krotnie.

Z danych obrazujących strukturę bezrobocia na koniec grudnia 2007 r. wynika, że spadek bezrobocia widoczny w całym kraju, województwie i powiecie ma swoje odzwierciedlenie także w Rypinie, choć dynamika spadku stopy bezrobocia nie jest tak wysoka, jak w innych regionach.

Wykres nr 7 - Struktura bezrobocia mieszkańców Rypina według wieku w latach 2001 - 2007

Źródło: Opracowanie na podstawie danych tabeli nr 15

Tabela nr 16 - Zarejestrowani bezrobotni miasta Rypin wg wykształcenia w latach 2001-2009

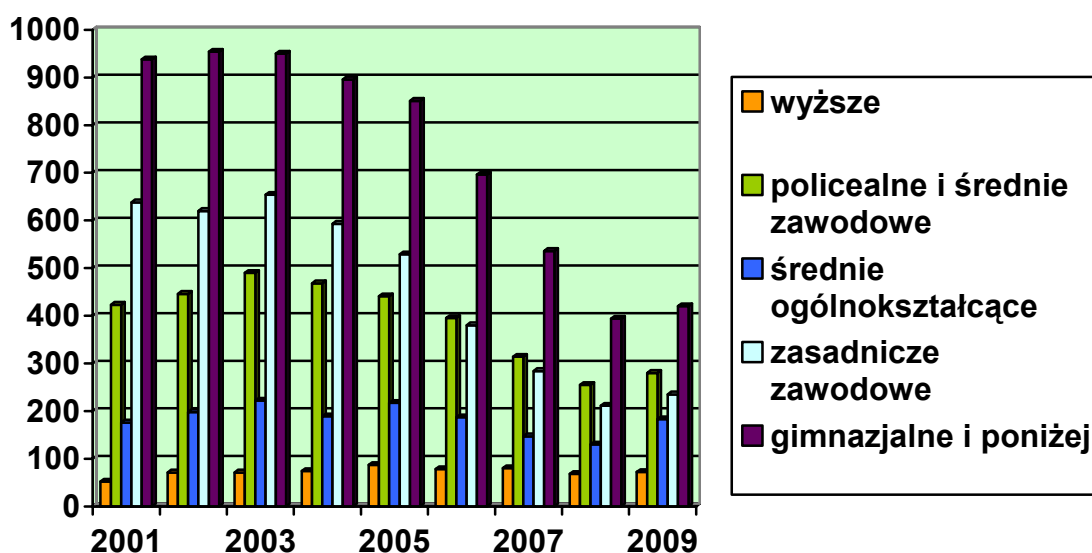
Stan na 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Lata								
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
gimnazjalne i poniżej	938	954	950	896	851	696	536	394	420
zasadnicze zawodowe	638	620	654	593	529	380	284	211	235
średnie ogólnokształcące	176	198	222	189	217	187	147	130	183
policealne i średnie zawodowe	423	446	490	468	441	395	314	255	280
Wyższe	52	71	71	74	87	78	80	68	72

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie

Analizując liczbę bezrobotnych według kryterium wykształcenia, najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Niepokojącym zjawiskiem jest wysoka liczba bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Grupa ta w ostatnich latach stała się liczniejsza od bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W wyszczególnionych grupach notujemy systematyczny spadek liczby bezrobotnych, co odzwierciedla ogólne tendencje krajowe. Wyjątek stanowią osoby z wykształceniem wyższym, których liczba w roku 2007 minimalnie wzrosła w stosunku do roku 2006.

Wykres nr 8 - Struktura bezrobocia mieszkańców Rypina według wykształcenia w latach 2001 - 2009

Źródło: Opracowanie na podstawie tabeli nr 16

W 2007 roku największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wg wykształcenia posiadały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Na zbliżonym poziomie klasyfikowali się bezrobotni z wykształceniem policealnym i zasadniczym zawodowym. Natomiast najmniejszy udział miały osoby z wykształceniem wyższym. Analizując strukturę bezrobocia według wykształcenia, widać, że liczba bezrobotnych zmniejsza się ale liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym pozostaje nadal na wysokim poziomie. Największy spadek bezrobocia można odnotować w odniesieniu do bezrobotnych z wykształceniem zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym.

Problem bezrobocia w Rypinie jest pogłębiany przez wysoki udział bezrobotnych, którzy pozostają bez zatrudnienia ponad 24 miesiące. Oznacza to, że bardzo duża liczba osób pozostaje w długotrwałym bezrobociu, a ich powrót na rynek pracy jest bardzo trudny.

Tabela nr 17 - Bezrobotni miasta Rypina wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2001-2009

Stan na 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Lata								
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
do 1 miesiąca	110	142	178	158	133	114	143	137	157
1 – 3 miesięcy	240	248	311	247	339	325	268	291	206
3 – 6 miesięcy	257	223	246	211	262	203	172	206	284
6 – 12 miesięcy	363	349	292	298	270	252	154	136	304
12 – 24 miesięcy	483	429	408	389	296	243	177	122	121
pow. 24 miesięcy	774	898	952	917	825	599	447	166	118

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie

Tabela nr 18 - Bezrobotni miasta Rypina wg wybranych zawodów

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Miasto Rypin		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
- bez zawodu,	277	89	188
- technik mechanik,	9	9	0
-asystent ekonomiczny,	59	19	40
- kucharz,	12	1	11
- sprzedawca,	151	11	140
- ślusarz,	27	26	1
- piekarz,	4	4	0
- krawiec,	7	0	7
- szwaczka,	27	0	27
- obuwnik przemysłowy,	10	1	9
- robotnik gospodarczy	9	4	5

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie na dzień 31.12.2007 roku, największą grupę bezrobotnych, zarówno kobiet, jak i mężczyzn, stanowiły osoby nie posiadające zawodu, które stanowią ponad 20% ogółu bezrobotnych miasta Rypina. Tuż za nimi klasyfikuje się grupa bezrobotnych o zawodzie sprzedawcy. Stanowią oni ok. 11% ogólnej liczby bezrobotnych. Najmniej bezrobotnych osób jest w zawodzie piekarz, krawiec, technik mechanik i robotnik gospodarczy.

Kolejny problem społeczny nękający nie tylko mieszkańców Rypina, związany jest z **poziomem przestępczości.**

W poniższych tabelach przedstawiono dane dotyczące poziomu przestępczości i naruszeń prawa w mieście w 2007 r. oraz dane dotyczące popełnionych wykroczeń i wniosków skierowanych do Sądu Grodzkiego za lata 2005, 2006 i 2007

Tabela nr 19 – Poziom przestępczości i naruszeń prawa w mieście Rypin w 2007 r.

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Przestępstwa i wykroczenia stwierdzone, poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi	w tym czyny karalne nieletnich
Rypin	492	12

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Rypinie

Tabela nr 20 - Liczba wykroczeń i wniosków skierowanych do Sądu Grodzkiego mających miejsce na terenie miasta Rypina w latach 2005-2007

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Lata		
	2005	2006	2007
p-ko obyczajowości	78	71	105
Kradzieże	39	42	21
uszkodzenie mienia	6	13	1
ust. o wych. w trzeźwości	92	135	197

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Rypinie

Jak wynika z analizy popełnionych wykroczeń, większa ich część dotyczy ustawy o wychowaniu w trzeźwości – 197 przypadków oraz przeciwko obyczajowości – 105 przypadków. Innym rodzajem wykroczeń są kradzieże. W 2006 roku dokonano 42 kradzieży, a w 2007 liczba ta zmalała do 21 kradzieży. Powyższe wykroczenia stanowią problem zwłaszcza dla właścicieli sklepów, gdzie bardzo często zbijane są szyby w oknach wystawowych, a także właścicieli pojazdów zaparkowanych na parkingach niestrzeżonych gdzie urywane są lusterka i zbijane szyby. Największy wzrost wykroczeń notuje się w przypadku wykroczeń przeciwko obyczajowości, gdzie w 2007 roku tych wykroczeń było o 34 więcej niż w roku poprzednim.

Dane na temat ilości zdarzeń kryminalnych mających miejsce na terenie miasta Rypina przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 21 - Ilość zdarzeń kryminalnych w Rypinie w latach 2005-2007

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Lata		
	2005	2006	2007
bójka i pobicia	3	4	5
Zgwałcenia	-	-	-
kradzież mienia	93	71	73
kradzież pojazdów	3	10	2
kradzież z włamaniem	56	56	59
rozboje i wymuszenia	7	5	5
przestępstwa narkotykowe	24	12	25
przestępstwa gospodarcze	100	101	90

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Rypinie

Z przedstawionego wyżej zestawienia wynika, że najczęściej popełnionych przestępstw dotyczy przestępstw gospodarczych – 90 przypadków oraz kradzieży mienia – 73 przypadki. W 2007 roku zanotowano również kradzieże z włamaniem do mieszkań, garaży, obiektów handlowych i gastronomicznych – 59 przypadków. Niepokojącym zjawiskiem są przestępstwa narkotykowe, których na terenie Rypina dokonano w liczbie – 25.

Do największej ilości zdarzeń dochodzi w obszarze nr II - 158

Jeśli chodzi o rok 2007, to z danych statystycznych udostępnionych przez Komisariat Policji na koniec roku zarejestrowano ogółem 834 przypadki popełnionych wykroczeń, w tym:

- przestępstwa - 696
- w tym czyny nieletnich - 12

1.2.3. Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Nie prowadzi się szczegółowych statystyk dotyczących dochodowości gospodarstw domowych w poszczególnych gminach. Dane dotyczące przeciętnego wynagrodzenia brutto można uzyskać jedynie dla województw i powiatów. Dlatego też poniższa tabela zawiera zestawienie średnich wynagrodzeń miesięcznych w województwie kujawsko-pomorskim i powiecie rypińskim, na obszarze którego zlokalizowany jest Rypin.

Tabela nr 22 - Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie kujawsko-pomorskim i powiecie rypińskim

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, rybactwo	Przemysł i budownictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe
Woj. kuj-pomorskie	2 443,17	2 722,22	2 247,39	2 456,06	2 350,54	2 347,12	2 647,40
Powiat rypiński	2 144,46	2 221,16	1 625,57	1 900,39	1 658,12	1 681,78	2 243,00

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

1.2.4. Identyfikacja problemów w sferze społecznej

W sferze społecznej miasta Rypin zidentyfikowano następujące problemy:

- większe bezrobocie wśród kobiet niż mężczyzn,
- bardzo wysokie bezrobocie wśród osób do 25 roku życia i powyżej 50 roku życia,
- duży odsetek długotrwale bezrobotnych (osobom tym trudniej jest znaleźć pracę, z uwagi na utratę kwalifikacji, trudności w dostosowaniu się do nowych wymogów rynku pracy),
- brak kwalifikacji zawodowych wśród osób bezrobotnych, dotyczący w większym stopniu kobiety niż mężczyzn,
- największą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i poniżej (dominują kobiety), poziom wykształcenia nie odpowiada potrzebom rynku pracy, większe trudności z przekwalifikowaniem,
- duży odpływ ludzi młodych, którzy po ukończeniu studiów wyższych nie wracają do Rypina,
- występowanie obszarów skupiających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz obszarów niebezpiecznych - wysoki stopień ubóstwa i wysoka przestępczość.

1.2.5. Organizacje społeczne działające w Rypinie

Na terenie Rypina funkcjonują organizacje o różnym statusie prawnym i sferze działalności; cztery zarejestrowane są w Krajowym Rejestrze Sądowym, pozostałe to koła i oddziały stowarzyszeń działających na terenie Rypina, uczniowskie kluby sportowe, które znajdują się w ewidencji uczniowskich klubów sportowych i stowarzyszeń kultury fizycznej oraz grupy nieformalne.

Organizacje pełnią ważną rolę społeczną: aktywizują i organizują społeczność lokalną, pozwalają zjednoczyć ludzi wokół określonych celów oraz umiejętnie wykorzystują dostępny potencjał ludzki. Dla samorządu terytorialnego organizacje społeczne, w tym pozarządowe, są wyrazicielami dążeń i oczekiwań społecznych, inicjatorami działań oraz wykonawcami zadań publicznych, w formie i zakresie, w którym zadania te zostały im powierzone.

Organizacje prowadzą działalność w następujących sferach:

UPOWSZECHNIANIE KULTURY FIZYCZNEJ I SPORTU

1. Rypiński Klub Sportowy „LECH” Rypin – działa od 1922 roku.

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Sportowa 41
Zakres działalności statutowej	Mieści się na obiektach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji – pojemność 1500 miejsc siedzących. Znajdują się tam cztery korty tenisowe, boisko do piłki siatkowej plażowej, dwa boczne boiska oraz płyta główna boiska, na którym swoje mecze rozgrywa drużyna seniorska Lecha Rypin. Zakres działalności Klubu obejmuje: Planowanie i organizowanie życia sportowego w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe, angażowanie wszystkich członków czynnie uprawiających sport do różnorodnych form aktywności ruchowej, dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych, uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działania, organizowanie różnorodnych form współzawodnictwa sportowego ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych, kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości, promocja kultury fizycznej i sportu. Nieodpłatne organizowanie treningów dla zawodników różnych grup wiekowych w piłce nożnej popularyzacja lekkiej atletyki.

2. Młodzieżowy Klub Sportowy „Ekonomik” Rypin

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Dworcowa 11
Zakres działalności statutowej	Działalność klubu obejmuje między innymi: - upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, - kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i tradycji. - tworzenie oraz prowadzenie sekcji sportowych, rekreacyjnych i turystycznych.

3. Powiatowo - Miejski Szkolny Związek Sportowy w Rypinie – działa od 1999 r.

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Kościuszki 51
Zakres działalności statutowej	Powiatowo – Miejski Szkolny Związek Sportowy w Rypinie działa na obszarze powiatu rypińskiego w województwie Kujawsko – Pomorskim. Zajmuje się krzewieniem kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży uczącej się w szkołach na terenie powiatu.

4. Parafialny Klub Sportowy „STAŚ – RYPIN”

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Ks. Antoniego Podlesia 6
Zakres działalności statutowej	<p>Klub powstał 18 stycznia 1998 roku. Na mocy uchwały Zebrania Założycielskiego powołano do życia nowe stowarzyszenie, którego zadaniem jest planowanie i organizowanie życia sportowego młodzieży w szczególności uczniów, w oparciu o zasady etyki katolickiej.</p> <p>Oferta klubu dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenia zajęć sportowo – rekreacyjnych (tenis stołowy, piłka nożna, rowery), - lokalnych, krajowych i międzynarodowych zawodów sportowych, - organizacji i uczestniczenia w obozach sportowych, - korzystania z obiektów sportowych, - spędzania czasu w godzinach poza lekcyjnych oraz w dni wolne od zajęć szkolnych.

5. Uczniowski Klub Sportowy Jedynka Rypin

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. 3 Maja 3
Zakres działalności statutowej	Organizowanie i propagowanie sportu wśród dzieci i młodzieży, prowadzenie działalności w zakresie sportu i rekreacji ruchowej poprzez udział w rozgrywkach sportowych, organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych, prowadzenie działalności wychowawczej, popularyzatorskiej w zakresie kultury fizycznej.

6. Uczniowski Klub Sportowy Orlik

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Sportowa 24
Zakres działalności statutowej	Planowanie i organizowanie życia sportowego uczniów we wsparciu o możliwości obiektów i sprzętu sportowego.

7. Uczniowski Klub Sportowy Trójka

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Młyńska 12
----------------	------------------------------

Zakres działalności statutowej	Planowanie i organizowanie życia sportowego uczniów we wsparciu o możliwości obiektów i sprzętu sportowego.
--------------------------------	---

OCHRONA I PROMOCJA ZDROWIA

8. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Rypin

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Kościuszki 10
Zakres działalności statutowej	<p>Reprezentowanie interesów członków stowarzyszenia i osób chorych na cukrzycę, organizowanie i prowadzenie edukacji diabetologicznej wśród chorych na cukrzycę i całego społeczeństwa przez szkolenia i prasę fachową, działalność na rzecz poprawy sytuacji ekonomicznej i zdrowotnej ludzi chorych na cukrzycę, pozyskiwanie bezreceptowych środków farmakologicznych i sprzętu, integracja środowiska diabetyków i sympatyków.</p> <p>Obszary działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, - działalność charytatywna, - ochrona i promocja zdrowia, - działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

9. Stowarzyszenie Ruch Kobiet do Walki z Rakiem Piersi Europa-Donna Rypin – działa od 2000 r.

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Nowy Rynek 17
Zakres działalności statutowej	<p>Działalność statutowa obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, - ochronę i promocję zdrowia.

REKREACJA I WYPOCZYNEK**DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY****10. Stowarzyszenie Osób Działających Na Rzecz Ludzi Niepełnosprawnych „RAZEM” – działa od 1995 r.**

Adres siedziby	87- 500 Rypin, ul. Strażacka 1/50
Zakres działalności statutowej	Świadczenie pomocy dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym z niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną oraz ich rodzinom i opiekunom. Działanie na rzecz wszystkich osób niepełnosprawnych i zagrożonych pozbawieniem opieki i pomocy.

11. Polski Związek Niewidomych – Koło Terenowe - Rypin

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Jana Pawła II 10/7
Zakres działalności statutowej organizacji pożytku publicznego	Do zadań statutowych należą następujące zadania: - pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, - działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

12. Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej – Zarząd Okręgowy Bydgoszcz - Rypin

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Warszawska 473
Zakres działalności statutowej	Działalność związku obejmuje następujące obszary: - pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, - ochrona i promocja zdrowia.

KULTURA, SZTUKA, OCHRONA DÓBR KULTURY I TRADYCJI**13. Dobrzyńskie Towarzystwo Naukowe - Rypin**

Adres siedziby	87– 500 Rypin, ul. Nowy Rynek 5
Zakres działalności statutowej	Towarzystwo zajmuje się między innymi: a) zbieraniem i przechowywaniem wszelkiego rodzaju materiałów naukowych, bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych związanych przede wszystkim z ziemią dobrzyńską, b) wydawaniem we własnym zakresie, bądź za pośrednictwem instytucji wydawniczych, dzieł i roczników, sprawozdań oraz czasopism naukowych, popularnonaukowych, literackich z dziedziny historii, kultury, oświaty i sztuki, c) wydawaniem drukiem periodyku pt. „Rocznik Dobrzyński”, d) organizowaniem cyklicznych posiedzeń naukowych, odczytów i wykładów publicznych, sesji i konferencji naukowych, seminariów i sympozjów oraz wystaw i zjazdów promujących ziemię dobrzyńską, e) prowadzeniem działalności popularnonaukowej za pośrednictwem nowoczesnych nośników informatycznych, w tym Internetu, f) prowadzeniem działalności oświatowej i szkoleniowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, g) współdziałaniem ze stowarzyszeniami kulturalnymi i zawodowymi oraz współpracą z podmiotami gospodarczymi oraz organizacjami samorządowymi, h) podejmowaniem akcji popularyzujących problematykę regionu, w szczególności naukę i kulturę.

14. Katolickie Stowarzyszenie „CIVITAS CHRISTIANA” - Rypin

Adres siedziby	87–500 Rypin, ul. Nowa 9
Zakres działalności statutowej	"Civitas Christiana" systematycznie organizuje pielgrzymki, wycieczki, zajmuje się także działalnością wydawniczą, publicystyczną i dokumentalną związaną z regionem Ziemi Dobrzyńskiej. Stowarzyszenie ustanowiło nagrodę regionalną na rzecz dorobku w różnych dziedzinach nauki, kultury, sportu osób urodzonych, wychowanych na Ziemi Dobrzyńskiej. Patronem nagrody został Ks. Czesław Lissowski (1895-1942) - historyk regionalista, kapelan wojskowy i straży pożarnej, radny kilku kadencji, prefekt, a potem wicedyrektor rypińskiego gimnazjum.

15. Rypińskie Towarzystwo Muzyczne

Adres siedziby	87 – 500 Rypin, ul. Młyńska 12
Zakres działalności statutowej	Działalność Rypińskiego Towarzystwa Muzycznego obejmuje sfery: kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji.

16. Stowarzyszenie Chóralne Chór Nauczycieli „BELCANTO” - Rypin

Adres siedziby	87 – 500 Rypin, ul. Młyńska 4
Zakres działalności statutowej	Obecny skład chóru liczy 40 osób. Dyrygent chóru opracowuje repertuar, prowadzi próby chóru oraz komponuje muzykę do niektórych wierszy rypińskich poetów. Dwudziestoletnia historia Belcanto to bogaty repertuar, ponad 120 pieśni patriotycznych, ludowych, sakralnych, popularnych, rozrywkowych, prezentowanych na ponad 200 koncertach. Członkowie chóru sześciokrotnie brali udział w Ogólnopolskim Przeglądzie Chórów Nauczycielskich w Poznaniu i Ostrowie Wielkopolskim, zdobywając liczne nagrody.

DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA ROZWÓJ GOSPODARCZY, W TYM ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**17. Rypińskie Zrzeszenie Przedsiębiorców i Pracodawców**

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Sikorskiego 4
Zakres działalności statutowej	Rozwój regionalnych struktur gospodarczo – społecznych poprzez: działania na rzecz pobudzenia życia gospodarczego regionu, występowanie o zwiększenie nakładów z budżetu regionalnego i krajowego na inwestycje publiczne, szczególnie infrastrukturalne, pobudzenie inwestycji prywatnych, promocję i reklamę regionalnych inicjatyw i osiągnięć gospodarczych i kulturalnych, informacje o prawnych i organizacyjnych aspektach funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw, działania na rzecz ochrony ekologicznej regionu, występowanie przeciw częstym modyfikacjom systemu podatkowego, współdziałanie z samorządem terytorialnym, domaganie się proinwestycyjnej polityki kredytowej banków, działania na rzecz uporządkowania systemu informacyjnego i statystycznego, wspieranie procesu przekształceń gospodarczo-społecznych, zwalczanie nieuczciwej konkurencji, wypowiedanie się w sprawach publicznych, prowadzenie własnych przedsięwzięć gospodarczych, mogących wesprzeć finansowo działania statutowe.

DZIAŁALNOŚĆ WSPOMAGAJĄCA ROZWÓJ WSPÓLNOT I SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH

18. Polski Czerwony Krzyż – Zarząd Rejonowy - Rypin

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Mławska 30/31
Zakres działalności statutowej	Zapobieganie cierpieniom ludzkim i ich łagodzenie we wszelkich okolicznościach i w każdym czasie, przy zachowaniu bezstronności oraz bez jakiegokolwiek dyskryminacji, zwłaszcza z powodu narodowości, przynależności do grupy etnicznej, pochodzenia społecznego, rasy, płci, religii lub poglądów politycznych.

19. Klub Seniora „Srebrny Włos”

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Kościuszki 10
Zakres działalności statutowej	<p>Klub Seniora „Srebrny Włos” powstał 13 maja 1974 roku.</p> <p>W ramach klubu działają: zespół wokalny, zespół biesiadny, teatr poezji, teatr jednego aktora, sekcja kulinarna i hafciarska.</p> <p>Klub poszerza swoją działalność na ośrodki gminne oraz miasta ościennie. Wszystkie zespoły biorą udział w organizowanych przeglądach oraz obsługują uroczystości klubowe i lokalne.</p> <p>Siedzibą Klubu jest Miejski Ośrodek Kultury.</p> <p>Członkowie spotykają się w każdą środę w kawiarni MOK „Muza”.</p>

RATOWNICTWO I OCHRONA LUDNOŚCI

20. Miejski Związek Ochotniczych Straży Pożarnych

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Jana Pawła II 3
Zakres działalności statutowej	Działanie w duchu ideałów postępowej lewicy, rozwijanie kontaktów międzypokoleniowych, zaspokajanie politycznych, kulturalnych, edukacyjno-naukowych i socjalnych potrzeb członków, działanie w zakresie kultury fizycznej, sportu, turystyki, rekreacji fizycznej oraz ochrony środowiska, organizowanie działalności samopomocowej na rzecz ochrony zdrowia, pomocy społecznej i dobroczynności, tworzenie warunków do upowszechniania wiedzy społecznej oraz postępowych, patriotycznych tradycji.

21. Rypińska Ochotnicza Straż Pożarna

Adres siedziby	87-500 Rypin, ul. Strażacka 4
Zakres działalności statutowej	Działanie w zakresie kultury fizycznej, sportu, turystyki, rekreacji fizycznej oraz ochrony środowiska, organizowanie działalności samopomocowej na rzecz ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

1.3. Gospodarka Rypina

Rypin jest stosunkowo dobrze wyposażony w infrastrukturę istotną dla rozwoju przedsiębiorczości. W mieście odnajdujemy trzy banki, sześć bankomatów, siedem stacji paliw, sześć aptek, biura rachunkowe i księgowe, restauracje, bary, zajazdy i trzy hotele. Przedsiębiorcy mają dostęp do usług telekomunikacyjnych i Internetu. Opiekę zdrowotną zapewniają Szpital Powiatowy, SPZOZ i NZOZ oraz pogotowie ratunkowe. Nad bezpieczeństwem czuwają Komenda Powiatowa Policji, Komisariat Policji, Miejska i Ochotnicza Straż Pożarna. Miasto stanowiące siedzibę władz samorządowych, będące wielofunkcyjnym ośrodkiem administracyjno - usługowym i mieszkaniowym, jest wyposażone w infrastrukturę techniczną. Ma to istotny wpływ na rozwój gospodarczy miasta.

1.3.1. Główni pracodawcy/ struktura i trendy

W maju 2007 roku na terenie miasta według ewidencji działalności gospodarczej Burmistrza Rypina, prywatną firmę prowadziło 1 908 przedsiębiorców, którzy posiadali aktualny wpis do Ewidencji Działalności Gospodarczej. Od 2004r. obserwujemy nieznaczny spadek liczby podmiotów gospodarczych. W 2004 r. na terenie Rypina zarejestrowanych było 2 066 prywatnych firm, a w 2007 r. nastąpił spadek o 158 firm (1 908 prywatnych firm).

Największa grupa osób prowadzących działalność gospodarczą działa w sferze handlu i napraw - 768, budownictwa – 264 i obsługi nieruchomości - 201.

Ze względu na fakt, iż dominują małe podmioty, ich rotacja jest dość duża, szczególnie w branży handlowej. **Na terenie miasta dominują następujące branże przemysłu: przemysł rolno - spożywczy, branża transportowa i odzieżowa.**

Do największych przedsiębiorstw mających swoją lokalizację na terenie miasta należą:

1. Spółdzielnia Mleczarska ROTR - przetwórstwo mleka metodą UHT, proszkownia,
2. REJS, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe, Akcesoria Meblowe, Elżbieta i Jan Rejs,
3. PROTECH Spółka z o.o., obróbka metali,
4. Przedsiębiorstwo Komunalne KOMES Sp. z o.o.,
5. Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.,
6. GASPOL S.A.,
7. PPHU Zalmet (zlokalizowany w najbliższej okolicy miasta Rypina),

8. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „EMIX” (zlokalizowany w najbliższej okolicy miasta Rypina).

W 2007 roku rozpoczęły się starania o włączenie terenów przemysłowej części miasta Rypina do Podstrefy Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Tereny inwestycyjne znajdowały się w pobliżu ulicy Bielawki i obejmowały 4 ha. W 2008 r. pozyskano inwestora firmę Pol - Aqa, która zaplanowała wybudowanie w Rypinie konstrukcji stalowych (planowane zatrudnienie 300 osób). Prace nad powstaniem Podstrefy przyspieszyły i w roku 2009 Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, powiększając ją o tereny w Rypinie, Bydgoszczy i Stargardzie Szczecińskim. Jednocześnie władze miasta podjęły starania o włączenie kolejnych 7 hektarów gruntów miejskich. Swoją deklarację co do inwestowania w tym obszarze złożył wytwórca urządzeń energetycznych - przedsiębiorstwo Brun- Pol Pomorza Kujaw (planowane zatrudnienie - 50 osób).

Podstrefa planowana jest w części przemysłowej miasta nazwanej Rypińskim Obszarem Gospodarczym. Projektem bezpośrednio powiązany z w/w działaniami jest zadanie z listy projektów kluczowych planowanych do dofinansowania w ramach RPO WK-P w latach 2007 -2013 Priorytet 5 Wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw Działanie 5.6 Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych pn. „Rypiński Obszar Gospodarczy „Bielawki”. W ramach projektu przebudowana zostanie ulica Bielawki, która stanowi drogę dojazdową do Podstrefy i pozostałych terenów inwestycyjnych

1.3.2. Struktura podstawowych branż gospodarki znajdujących się na terenie miasta /trendy/

Poniższe tabele obrazują strukturę podstawowych branż gospodarki Rypina na tle powiatu i województwa.

Tabela nr 23 - Liczba podmiotów gospodarczych

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów gospodarczych
Województwo kuj. – pom.	188 531
Powiat rypiński	3 484
Rypin	2 004

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Tabela nr 24 - Struktura podstawowych branż gospodarki Rypina w 2007 r.

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Woj. kuj – POM	Powiat rypiński	Rypin
Ogółem	188 531	3 484	2 004
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	5 067	119	17
Przemysł razem	19 138	339	195
Przetwórstwo przemysłowe	18 767	331	192
Budownictwo	19 884	569	266
Handel i naprawy	62 501	1 663	768
Hotele i restauracje	4 790	71	44
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	13 768	234	152
Pośrednictwo finansowe	7 211	78	44
Obsługa nieruchomości i firm	26 695	312	237

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Tabela nr 25 - Podmioty gospodarcze w Rypinie wg wybranych sekcji PKD w latach 2003-2007

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Lata				
	2003	2004	2005	2006	2007
Ogółem	2 061	2 134	2 103	2 008	2 004
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	21	15	20	18	17
Przemysł razem	200	207	199	194	195
Przetwórstwo przemysłowe	197	205	196	191	192
Budownictwo	277	285	264	256	266
Handel i naprawy	842	868	841	791	768
Hotele i restauracje	41	44	44	42	44
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	158	157	158	150	152
Pośrednictwo finansowe	53	52	50	45	44
Obsługa nieruchomości i firm	210	231	250	244	237

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Szansą na ożywienie społeczno-gospodarcze podupadłych ośrodków miejskich są programy rewitalizacji, które powinny zmierzać do wzrostu atrakcyjności walorów i zasobów lokalnych (zarówno tkanki urbanistycznej, infrastruktury, środowiska naturalnego, jak i zasobów ludzkich), aby w ten sposób stymulować rozwój gospodarczy i społeczny miast jako ważnych struktur rozwoju regionalnego. Bezrobocie w Rypinie sięgające 22,9 % rzutuje na pojawienie się szeregu problemów społecznych, takich jak rosnące ubóstwo, patologie społeczne, osłabienie więzi społecznych, jak i niski stopień aktywności mieszkańców i ich identyfikowania się z miastem.

Analizując istniejące podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według wybranych sekcji, widać, że dominują **handel i naprawy** (768 podmiotów), co stanowi 38,32% wszystkich podmiotów gospodarczych na terenie miasta. Na drugim miejscu plasuje się **budownictwo** (266 podmiotów gospodarczych), co stanowi 13,27 % wszystkich podmiotów gospodarczych na terenie miasta. Dużą rolę odgrywa także **obsługa nieruchomości i firm** (237 firm) – 11,83 % wszystkich podmiotów, **przetwórstwo przemysłowe** (192 firmy) – co stanowi prawie 9,58 % ogółu podmiotów. Najmniej liczną kategorię stanowią **rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo** (17 podmiotów) – 0,84% oraz **hotele i restauracje** (44 podmioty – 2,20%) i **pośrednictwo finansowe** (44 podmioty – 2,20%). Liczba hoteli i restauracji jest stosunkowo mała. W tak atrakcyjnym turystycznie miejscu jakim jest Rypin, liczba firm świadczących usługi turystycznie powinna być zdecydowanie większa.

Na terenie Rypina zarejestrowanych jest ponad 2 004 podmiotów gospodarczych, a więc około 57,52% wszystkich podmiotów gospodarczych powiatu rypińskiego.

Tabela nr 26 - Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg wybranych sekcji PKD w latach 2002-2006

Stan na 31.12.2006 r.

Wyszczególnienie	Lata				
	2003	2004	2005	2006	2007
Ogółem	1 743	1 800	1 740	1 632	1 622
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d
Przemysł razem	b/d	b/d	b/d	b/d	b/d
Przetwórstwo	158	166	161	157	158

przemysłowe					
Budownictwo	258	266	245	236	244
Handel i naprawy	762	792	761	709	686
Hotele i restauracje	40	43	42	39	41
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	151	149	149	141	143
Pośrednictwo finansowe	51	50	48	43	42
Obsługa nieruchomości i firm	146	152	147	142	133

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

2.3.3. Liczba podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach /trendy

Tabela nr 27 - Podmioty gospodarcze wg sektorów własności w Rypinie w 2007 r.

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Woj. kuj.-pom	188 531	6 399	182 132
Powiat rypiński	3 484	161	3 323
Rypin	2 004	96	1 908

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Tabela nr 28 - Podmioty gospodarcze wg sektorów własności w Rypinie w latach 2003-2007

Stan na 31.12.2007 r.

	Lata				
	2003	2004	2005	2006	2007
Sektor publiczny	59	68	92	93	96
Sektor prywatny	2 002	2 066	2 011	1 915	1 908
Ogółem	2 061	2 134	2 103	2 008	2 004

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Liczba podmiotów gospodarczych w mieście Rypin w roku 2007 wynosiła 2004 przy czym ponad 95% to podmioty sektora prywatnego. W ostatnich latach notuje się wzrost liczby podmiotów sektora publicznego (59 w roku 2003r. – 96 w 2007r.), który mimo niewielkiej liczby podmiotów jest znaczącym pracodawcą.

Tabela nr 29 - Podmioty gospodarcze wg form własności w Rypinie w 2007 r. (sektor prywatny)

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Woj. kuj - pom	Powiat rypiński	Rypin
Spółki handlowe	9 924	86	62
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego	1 601	9	5
Spółki cywilne	12 731	246	41
Spółdzielnie	1 027	17	9
Fundacje i stowarzyszenia i organizacje społeczne	4 521	70	25
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	148 248	2 866	1 622
Pozostałe, w tym: zakłady osób prowadzących działalność gospodarczą, spółki prawa handlowego, spółki prawa handlowego z udziałem kapitału zagranicznego	4 080	29	144

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Na terenie powiatu rypińskiego zarejestrowanych jest 3 484 podmiotów gospodarczych, z czego 2 004, a więc blisko 58 % wszystkich podmiotów gospodarczych powiatu rypińskiego jest zarejestrowanych w mieście Rypin. Należy jednak pamiętać, iż w Rypinie mieszka ponad 37% wszystkich mieszkańców powiatu. Dlatego liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców nie wypada już tak atrakcyjnie.

W mieście Rypin, podobnie jak w powiecie rypińskim, dominują firmy handlowo-usługowe o zasięgu lokalnym. Wśród podmiotów gospodarki narodowej, w mieście dominują **osoby fizyczne**, stanowiące 81 % wszystkich zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów. Na terenie Rypina funkcjonują 62 spółki handlowe, w tym 5 z udziałem kapitału zagranicznego.

Tabela nr 30 - Podmioty gospodarcze wg FP w Rypinie w latach 2003-2007

Stan na 31.12.2007 r.

	Lata				
	2003	2004	2005	2006	2007
Spółki handlowe	53	55	56	59	62
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego	6	6	5	5	5

Spółki cywilne	39	38	34	43	41
Spółdzielnie	10	10	9	9	9
Fundacje i stowarzyszenia i organizacje społeczne	22	22	23	25	25
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 743	1 800	1 740	1 632	1 622

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Kształtowanie się poziomu zatrudnienia na terenie Rypina na tle województwa i powiatu przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 31 - Pracujący w Rypinie na tle województwa i powiatu w 2007 r.

Stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Woj. kuj-pomorskie	434 562	227 313	207 249
Powiat rypiński	6 502	3 520	2 982
Rypin	4 582	2 436	2 146

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Tabela nr 32 - Zatrudnienie w Rypinie w latach 2003-2007

Stan na 31.12.2007 r.

	Lata				
	2003	2004	2005	2006	2007
Pracujący	3 976	4 061	4 467	4 591	4 582

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Dokonując analizy powyższych danych, można zauważyć wzrost zatrudnienia w kolejnych latach, począwszy od 2003 r. Wyraźna poprawa sytuacji na rynku zatrudnienia nastąpiła w roku 2005. Wskaźnik pracujących na 1000 ludności wynosił 276,3 a ze względu na różnice w proporcji płci wśród pracujących, jest on znacznie niższy w przypadku kobiet. Pięć ostatnich lat przynosi stały wzrost liczby pracujących przy czym jest to wzrost wśród mężczyzn. Wśród kobiet sytuacja jest inna. Znacznie gorsza sytuacja na rynku pracy kobiet, przeciętnie niższe zarobki, zniechęcają niektóre kobiety do podejmowania pracy zarobkowej.

Udział poszczególnych sektorów (I - rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz rybactwo, II – przemysł i budownictwo, III – usługi) w zatrudnieniu zmienia się w czasie, wraz z

przemianami społeczno-gospodarczymi, podążając w kierunku wzrostu znaczenia sektora trzeciego. Najwięcej mieszkańców Rypina zatrudnionych jest w trzecim sektorze obejmującym usługi, zarówno materialne, jak i niematerialne.

Wskaźnik bezrobocia liczony jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do aktywnych zawodowo (bezrobotni zarejestrowani + pracujący) w m. Rypin wynosi 22,9% i jest zbliżony do średniego w województwie kujawsko –pomorskim (22,1%). Wskaźnik ten dla mężczyzn (15,7%) jest jednak w Rypinie korzystniejszy niż w województwie (17,2) natomiast dla kobiet (29,7%) znacznie gorszy niż w województwie (26,8%).

1.3.4. Identyfikacja problemów /Gospodarka/

W sferze gospodarczej miasta Rypina zidentyfikowano następujące problemy:

- duże bezrobocie, mały rynek pracy (szczególnie wśród kobiet),
- niesprecyzowany charakter miasta,
- niedostateczne wyposażenie terenu w urządzenia infrastrukturalne,
- niska konkurencyjność,
- brak sprawnego, kompleksowego systemu informacji gospodarczej i promocji,
- niewielkie zainteresowanie inwestorów zewnętrznych,
- mała atrakcyjność inwestycyjna,
- duże rozdrobnienie przedsiębiorców,
- trudna sytuacja gospodarcza,
- zmniejszenie się poziomu zatrudnienia,
- emigracja siły fachowej,
- przewaga małych firm nieposiadających kapitału na rozwój ani rezerw wystarczających na przetrwanie spadków koniunktury,
- trudności ze zbytem produktu wewnętrznego,
- duży sektor publiczny.

1.4. Środowisko i zagospodarowanie przestrzenne.

1.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska

Sieć hydrograficzna

Zasadnicza sieć wód powierzchniowych o charakterze stałym, występuje głównie w części zachodniej i jest ściśle związana z dnem doliny Rypienicy i równoległe do niej usytuowaną rynną. W dnach obydwu form dolinnych występuje sieć rowów melioracyjnych, kształtujących antropogeniczny odpływ wód powierzchniowych.

W wyniku drenażu wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych, nastąpiła w mniejszym lub większym stopniu degradacja środowiska dolinnego. Uzupełnienie sieci wód powierzchniowych stanowią niewielkie oczka wodne występujące głównie w północnej części analizowanego obszaru.

Sieć wód powierzchniowych na badanym obszarze funkcjonuje w sposób dynamiczny wyłącznie podczas wiosennych roztopów, bądź w okresie intensywnych opadów deszczu. Wówczas następuje ich szybki spływ w głęboko wciętych dolinkach bocznych (wąwozy) ku Rypienicy. Swoisty rodzaj cieków tworzą w tym czasie także drogi i przebiegające prostopadle do zbocza uprawy roślin okopowych. W obrębie płaskiej i falistej powierzchni wysoczyzny morenowej w okresach wilgotnych mogą tworzyć się tzw. „wymoki”.

Struktura użytkowania gruntów

W strukturze użytkowania ziemi na terenie miasta Rypina użytki rolne zajmują 711 ha, co stanowi 64,9% ogólnej powierzchni miasta (1096 ha). Grunty orne zajmują 525 ha, co stanowi 73,8% ogólnej powierzchni użytków rolnych i są bardziej przekształconą przez człowieka formą użytkowania ziemi.

Grunty orne w granicach administracyjnych miasta charakteryzują się wysoką urodzajnością i klasyfikacją gleb. Grunty orne chronione klasy RIIIa i RIIIb stanowią 36% wszystkich gruntów ornych miasta, natomiast łącznie klasy RIII – IV stanowią aż 81%. Zwarte kompleksy tych gleb obejmują północno – zachodnią i wschodnią część miasta.

Na terenie miasta mamy 34 ha sadów, 45 ha łąk, 60 ha pastwisk oraz 41 ha lasów i gruntów zadrzewionych i zakrzewionych (w tym 20 ha lasów i 14 ha gruntów zadrzewionych i zakrzewionych).

Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują 319 ha, co stanowi 29,1% ogólnej powierzchni miasta (w tym tereny komunikacyjne: drogi – 61,0 ha, koleje – 19,0 ha).

W strukturze władania ziemi na terenie miasta zdecydowanie dominuje własność prywatna. Struktura obszarowa indywidualnych gospodarstwa rolnych na terenie miasta jest wysoce

zróżnicowana. W strukturze obszarowej indywidualnych gospodarstw dominują działki rolne do 1 ha użytków rolnych, w grupie indywidualnych gospodarstw rolnych, gospodarstwa do 1 ha użytków rolnych. Na terenie miasta brak jest gospodarstw o powierzchni powyżej 50 ha użytków rolnych.

Przeciętna powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego wynosi - 5,0 ha, a użytków rolnych - 4,5 ha. Pozostałe własności na terenie miasta to własność Komunalna, Kościelna, Spółdzielcza oraz Skarbu Państwa.

Tabela nr 33 - Wykaz gruntów na terenie miasta Rypina

WYSZCZEGÓLNIENIE		Pow. w ha
Grunty ogółem, w tym:		1 096
Użytki rolne		711
Użytki leśne i grunty zadrzewione		41
Grunty zabudowane i zurbanizowane		319
w tym	Tereny mieszkaniowe	120
	Tereny przemysłowe	42
	Tereny rekreacji i wypoczynku	19
	Tereny komunikacyjne – drogi	61
	Tereny komunikacyjne – koleje	19
	Pozostałe	58
Grunty pod wodami		5
Nieużytki		20

Źródło: Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości, Starostwa Powiatowego w Rypinie

W tabeli nr 34 przedstawiono strukturę użytkowania użytków rolnych na terenie miasta.

Tabela nr 34 - Struktura użytków rolnych na terenie miasta Rypina

Stan na 31.12.2007r.

Rodzaj użytku		Pow. w ha	Udział w %
Ogółem		711	100
w tym	Grunty orne	525	74
	Sady	34	5
	Łąki	45	6
	Pastwiska	60	8
	Grunty rolne zabudowane	14	2
	Pozostałe grunty	33	5

Źródło: Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości, Starostwa Powiatowego w Rypinie

Z danych wynika, iż największy udział użytków rolnych na terenach miasta stanowią grunty orne. W następnej kolejności są pastwiska i łąki. W niewielkiej części grunty wykorzystywane są pod sady, lasy i inne.

Zieleń miejska

W poniższej tabeli zostały przedstawione dane dotyczące zieleni miejskiej w Rypinie wraz z ilością nasadzeń.

Tabela nr 35 - Tereny zielone i nasadzenia na terenie miasta Rypina

Stan na 31.12.2006r.

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006
Tereny zieleni ogółem w ha, w tym:	31,7	31,7	33	36,2
Parki spacerowo-wypoczynkowe	4	4	4	4
Zieleńce	3	3	3	3
Zieleń uliczna	1,5	1,5	1,5	1,5
Tereny zieleni osiedlowej	23,2	23,2	24,5	27,7
Nasadzenia, w tym:				
Drzewa	565	70	376	289
Krzewy	1640	2700	1693	2570

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Z przedstawionych danych wynika, że w ostatnich latach wzrosła powierzchnia terenów zieleni w obrębie miasta. Wzrost ten jest związany z powiększaniem się terenów zieleni osiedlowej i dużej ilości nasadzeń drzew i krzewów. Na stałym poziomie utrzymuje się liczba parków i zieleńców. Za utrzymanie terenów zielonych na terenie miasta odpowiada Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Rypinie.

Powietrze

Na terenie Rypina zanieczyszczenia powietrza powodują źródła przemysłowe, energetyczne i technologiczne. Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza są także kotłownie indywidualne budynków mieszkalnych w miastach, kotłownia miejska oraz transport.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w Rypinie i okolicach są zanieczyszczenia komunikacyjne (liniowe) oraz pochodzące ze źródeł niskiej emisji, a w

mniejszym stopniu przemysłowe. Przedsięwzięcia mające na celu likwidację tego zjawiska to m.in. przewietrzanie większych skupisk źródeł emisji oraz całych miejscowości, gazyfikacja gmin oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Niezbędne jest wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszaru miasta (budowa obejść drogowych, obwodnic), przebudowa dróg o małej przepustowości, tworzenie ścieżek rowerowych, stosowanie stref (pasów) zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi do atmosfery, powstającymi podczas spalania paliw do celów energetycznych są pyły, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenki węgla oraz zanieczyszczenia technologiczne.

Lokalna uciążliwość powodowana jest przez źródła ciepła wykorzystywane do ogrzewania budynków mieszkalnych. Niska emisja przyczynia się do wzrostu w atmosferze stężeń pyłów i zanieczyszczeń gazowych. Emisja zanieczyszczeń ze środków transportu oddziałuje głównie przy trasach komunikacyjnych. Powoduje wzrost stężeń zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w powietrzu poprzez spalanie paliw, ścieranie opon, hamulców i nawierzchni dróg.

Do podstawowych zanieczyszczeń gazowych emitowanych przez środki transportu zaliczyć należy tlenki azotu, tlenek węgla, węglowodory i dwutlenek węgla oraz zanieczyszczenia pyłowe zawierające ołów, kadm, nikiel i miedź.

Hałas

Najbardziej uciążliwymi emitorami hałasu i wibracji, mającymi zasadniczy wpływ na klimat akustyczny Rypina są: trasy komunikacyjne i okoliczne zakłady przemysłowe na skutek stosowania hałaśliwych i wibracyjnych technologii oraz maszyn i urządzeń.

Hałas komunikacyjny

Głównymi czynnikami wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie ruchu i udział transportu ciężkiego, stan techniczny pojazdów, rodzaj nawierzchni dróg, organizacja ruchu drogowego. W mieście Rypinie potencjalne zagrożenie hałasem występuje, zatem wzdłuż dróg wojewódzkich, obsługujących ruch ponadregionalny i regionalny.

W związku z gwałtownym rozwojem motoryzacji oraz kilkakrotnym wzrostem liczby pojazdów poruszających się po drogach i ulicach miast, wzrosło zagrożenie środowiska hałasem komunikacyjnym, które jest proporcjonalne do tzw. wskaźnika presji motoryzacji, który wiąże gęstość sieci drogowej i natężenie ruchu w tej sieci z potencjalną liczbą ludzi objętą wpływem uciążliwości powodowanych przez środki transportu. Na terenie Rypina jest to szczególnie odczuwalne poprzez fakt, iż przez miasto przebiegają cztery drogi

wojewódzkie, którymi odbywa się wzmożony transport ciężarowy powodowany bliskością dużych zakładów (np. w Starorypinie i w Rusinowie). Drogi wojewódzkie przebiegają wśród zwartej zabudowy miasta, co powoduje znaczne utrudnienia komunikacyjne i duże natężenie hałasu oraz zagrożenie dla mieszkańców miasta i terenów podmiejskich.

Sytuacja w mieście Rypin ulegnie poprawie wraz z zakończeniem budowy obwodnicy omijającej miasto. Obwodnica miasta Rypina - jest projektem kluczowym przeznaczonym do współfinansowania w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013 Oś priorytetowa 1 Rozwój infrastruktury technicznej Działanie 1.1 Infrastruktura drogowa.

Zanieczyszczenia wód

Gospodarowanie zasobami naturalnymi, w tym wodami powierzchniowymi, podziemnymi i kopalinami zapisane jest jako priorytetowe zadanie w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju kraju i regionów. Szczególnie ważna jest ochrona przed zanieczyszczeniem oraz poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Zanieczyszczenie wód w danym regionie związane jest przede wszystkim z występującym na danym terenie rozwijającym się rolnictwem oraz przemysłem. Duży wpływ na zanieczyszczenie wód podziemnych ma także źle prowadzona gospodarka wodno - ściekowa. Na obszarze gminy większość wsi nie posiada systemów kanalizacyjnych, umożliwiających ujmowanie odprowadzanych z gospodarstw domowych ścieków. Ścieki zgromadzone są w zbiornikach bezodpływowych - tzw. szambach, większość takich zbiorników charakteryzuje zły stan techniczny zwłaszcza brak odpowiedniej szczelności, co umożliwia infiltrację ścieków do wód podziemnych i ich zanieczyszczenie. Przewidywane kierunki zmian związane są głównie z zwiększeniem czystości wód powierzchniowych i podziemnych. Ważnym jest zapobieganie przed wzrostem nadmiernej żyzności cieków oraz stawów (zmniejszenie eutrofizacji), a więc uregulowanie gospodarki ściekowej, ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin, zakaz lokalizowania obiektów uciążliwych dla otoczenia w pobliżu ujęć wód, przeciwdziałanie degradacji.

1.4.2. Własność gruntów i budynków

W tabeli nr 36 została przedstawiona struktura własności gruntów na terenie miasta Rypina.

Tabela nr 36 - Podział własności gruntów rozróżnieniem typów własności

Stan na 31.12.2007r.

Właściciel		Pow. w ha
Grunty ogółem		1 011,82
z tego	Skarbu Państwa	2,45
	Gminne	253
	Osób fizycznych	703
	Spółdzielni	9
	Kościółów i związków wyznaniowych	10
	Powiatów	7,37
	Województw	0
	Spółek prawa handlowego i innych osób	27

Zródło: Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości, Starostwa Powiatowego w Rypinie

Jak wynika z przedstawionych danych na terenie miasta Rypina największa część gruntów stanowi własność 69,48% osób fizycznych. Znaczna część powierzchni miasta, ponad 25,00% jest własnością gminy, natomiast zaledwie 2,45 ha gruntów to własność Skarbu Państwa. Szczegółowy podział własności z uwzględnieniem poszczególnych typów własności przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 37 - Szczegółowa struktura własności gruntów z podziałem na poszczególne typy własności

Stan na 31.12.2007r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Udział w procentach
Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	3	0,3
Grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych z wyłączeniem gruntów PGL	28	2,77
Pozostałe grunty Skarbu Państwa	8	0,8
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste osób fizycznych	5	0,5
Grunty spółek Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych	12	1,2
Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0	0

Grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	123	12,16
Pozostałe grunty gminy	3	0,3
Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	23	2,3
Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	20	1,98
Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	47	4,6
Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	476	47,01
Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	208,2	20,58
Grunty spółdzielni	9	0,9
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	10	1
Grunty powiatu przekazane w trwałe zarząd	9	0,9
Grunty województwa przekazane w trwałe zarząd	0	0
Grunty spółek prawa handlowego	27	2,7
Powierzchnia ewidencyjna	1011,82	100

Źródło: Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości, Starostwa Powiatowego w Rypinie

Pod względem form własności lokali mieszkalnych największy udział w mieście mają mieszkania właścicieli prywatnych (ponad 52,25% wszystkich). Na kolejnym miejscu znajdują się mieszkania spółdzielni mieszkaniowych (prawie 35%). Nieduży jest udział mieszkań komunalnych – stanowią one zaledwie 12%. Szczegółowy podział przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 38 - Struktura własności budynków i lokali mieszkalnych w mieście Rypin

Stan na 31.12.2007r.

Zasoby mieszkaniowe	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Mieszkania	5276	5461	5516	5522	5588	5626	5830
Izby	18314	19244	19927	20004	20242	20388	20617
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	308,4	338,6	351,8	353,4	358,4	361,4	366,5
Mieszkania (zasoby gmin-komunalne)	673	612	670	670	690	690	681
Mieszkania (zasoby spółdzielni mieszkaniowych)	-	1927	1904	1904	1905	1905	1979
Mieszkania (zasoby zakładów pracy)	-	41	41	41	37	37	13
Mieszkania	-						

(zasoby osób fizycznych)		2765	2828	2828	2853	2867	2970
Mieszkania(zasoby Towarzystwa Budownictwa Społecznego TBS)	-	95	42	48	72	96	156
Mieszkania (zasoby pozostałych podmiotów)	-	21	31	31	31	31	31

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Z analizy tabeli wynika, że w latach 2001-2007 na terenie miasta Rypina wybudowane zostały 554 mieszkania, co stanowi 9,5% ogółu istniejących zasobów mieszkaniowych. 50,94% mieszkań to zasoby osób fizycznych, około 33,9% stanowią zasoby spółdzielni mieszkaniowych, 11,7% to zasoby komunalne, 2,7% stanowią zasoby TBS, około 0,22% zasoby zakładów pracy i około 0,53% zasoby pozostałych podmiotów.

Dobrze przedstawia się przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w mieście Rypinie. Wynosiła ona na koniec 2007r. 62,86 m² i jest niewiele mniejsza od średniej dla województwa wynoszącej 65,8 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę analogicznie na koniec 2007r. wynosiła 22,1 m² (średnia dla województwa wynosiła 21,5 m²).

Tabela nr 39 - Zasoby mieszkaniowe

ZASOBY MIESZKANIOWE	JEDN. M.	2007
Ogółem:		
Mieszkania	miesz.	5 830
Izby	izba	20 617
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	366 544
W tym własność gminy:		
Mieszkania	miesz.	681
Izby	izba	1 979
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	28 401

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Na terenie miasta działają wspólnoty mieszkaniowe oraz trzy spółdzielnie mieszkaniowe:

- Spółdzielnia Mieszkaniowa – Rypin,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Rypinianka”,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Własnościowo - Lokatorska w Rypinie.

1.4.3. Granice stref ochrony konserwatorskiej

Na terenie miasta znajduje się wiele bardzo atrakcyjnych turystycznie obiektów dziedzictwa kulturowego.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków, zgodnie z danymi Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu, delegatura we Włocławku, przedstawiono w poniższej tabeli wraz z charakterystyką ich obecnego użytkowania oraz faktycznym stanem zachowania. Na terenie miasta Rypin znajduje się 5 obiektów (lub zespołów obiektów) wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków.

STREFA „A” – strefa pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszary/obiekty szczególnie wartościowe, do bezwzględного zachowania. Wszystkie prace, prowadzone na tym obszarze lub w obiektach, należy uzgodnić z Państwową Służbą Ochrony Zabytków. Strefą „A” objęto:

Tabela nr 40 - Obiekty wpisane do rejestru zabytków na terenie miasta Rypina

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Rejestr zabytków
1.	układ urbanistyczny		XIV – XIX w.	1993.08.2-317/A
2.	zespół kościoła parafialnego:			
2.1.	Kościół parafialny rzymskokatolicki murowany pw. Św. Trójcy	Tylna 3	1355	1981.02.17-11/A
2.2.	plebania murowana		XIX w. 3 ćw.	
2.3.	dzwonnica murowana		XIX w. 4 ćw.	
2.4.	ogrodzenie z bramą murowane		1839 ok.	
2.5.	cmentarz przykościelny		XIX w. k.	
3.	Kaplica drewniana pw. Św. Barbary	Mławska	1850	1988.06.20-264/A
4.	młyn elektryczny murowany	Mławska 27	1900 ok.	1998.03.20-410/A
5.	Szpital murowany, „Dom Kaźni” ob. Muzeum Ziemi Rypińskiej	Warszawska 20	XIX w. 4 ćw.	1995.12.30-375/A

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura we Włocławku. Inwentaryzacja terenowa.

W najlepszym stanie znajdują się: zespół kościoła parafialnego i Muzeum Ziemi Rypińskiej. Zabytki są w bardzo dobrym stanie; bieżące remonty wykonywane są zgodnie z zabytkowym charakterem obiektów. Renowacji wymaga kaplica pw. Św. Barbary, choć jest w stanie zadowalającym. W stanie bardzo złym znajduje się młyn elektryczny murowany przy

ulicy Mławskiej. Jest to pustostan, któremu grozi całkowita degradacja. Wymaga natychmiastowego zagospodarowania, połączonego z kompleksowym remontem.

STREFA „B” – strefa ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru w skali nowej zabudowy. Z Państwową Służbą Ochrony Zabytków należy uzgodnić wszelkie przebudowy obiektów zabytkowych, lokalizację nowych obiektów i korektę układu przestrzennego. Strefą „B” objęto:

Tabela nr 41 - Obiekty planowane do wpisu do rejestru zabytków na terenie miasta Rypina

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Stan zachowania/uwagi
1.	zespół kościoła ewangelickiego:	Kościuszki 15		Dobry
1.1.	kościół ewangelicko – augsburski murowany		XIX w. 4 ćw.	
1.2.	pastorówka murowana		XIX w. 4 ćw.	
1.3.	ogrodzenie z bramą murowane		XIX w. 4 ćw.	
1.4.	cmentarz ewangelicki		XIX w. 2 poł.	
2.	cmentarz parafialny rzymskokatolicki z kwaterami prawosławnymi		XIX w. 1 poł.	bardzo dobry
3.	cmentarz żydowski		XIX w. 2 poł.	brak pozostałości
4.	budynek elektrowni murowany	Jana Pawła II 10	1925	Dostateczny
5.	hotel z restauracją murowane, ob. dom	Kościuszki 4 i 4A	1912	Dostateczny
6.	dom murowany	Kościuszki 5	1900 ok.	dostateczny
7.	dom murowany	Kościuszki 8	1914	dostateczny
8.	dom murowany	Kościuszki 17	XIX w. 3 ćw.	dostateczny; częściowo utracony zabytkowy charakter (stolarka)
9.	dom murowany	Kościuszki 28	1900 ok.	Dostateczny
10.	dom drewniany	Kościuszki 31	XIX w. 2 poł.	Dostateczny
11.	dom murowany	Kościuszki 41	XIX w. k.	Dostateczny
12.	dom murowany, ob. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Orzeszkowej 9	1925	Dobry
13.	dom murowany	Piłsudskiego 4	1900 ok.	dobry; częściowo utracony zabytkowy charakter (fasada parteru)
14.	dom drewniany	Piłsudskiego 13	XIX w. 3 ćw.	Dobry
15.	hotel z restauracją (Szczotkowskich) murowane,	Sienkiewicza 2	1908	Dobry

	ob. dom			
16.	bank murowany	Sienkiewicza 4	1913-1916	Dobry
17.	dom murowany	21 Stycznia 22	1913	Dobry
18.	Magistrat murowany, ob. Budynek administracyjny	Tylina 2	XIX w. 4 ćw.	Dobry
19.	dom murowany	Warszawska 28	1918	dobry; częściowo utracony zabytkowy charakter (fasada parteru)
20.	starostwo murowane, ob. UM	Warszawska 38	1928 ok.	Dobry
21.	dom murowany	Warszawska 43	XIX w. poł. ok.	Dobry

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura we Włocławku. Inwentaryzacja terenowa.

Stan zachowania opisany w powyższej tabeli jako „dostateczny” określa obiekty wymagające bieżących remontów, ale w dość dobrym stanie technicznym. Dużym zagrożeniem dla obiektów zabytkowych są remonty przeprowadzane niezgodnie z historycznym charakterem obiektów. Instalowana jest przypadkowa stolarka okienna, stosuje się nowoczesne tynki niszczące architektoniczne detale oraz stosuje się przypadkową, ostrą kolorystykę (najczęściej na parterze wykorzystywanym na pomieszczenia handlowo-usługowe).

Na terenie miasta zlokalizowanych jest również 137 obiektów (lub zespołów obiektów) znajdujących się w Ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zgodnie z danymi Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu, delegatura we Włocławku.

STREFA „W” – dotyczy udokumentowanych wykopalisk archeologicznych. Tereny objęte granicami miasta Rypina nie dostarczają zbyt wielu archeologicznych przekazów o reliktach osadnictwa pradziejowego. Znaczna liczba stanowisk archeologicznych związana jest ściśle z dziejami miasta, począwszy od wczesnego średniowiecza po nowożytność.

Przedstawione poniżej zestawienie stanowisk archeologicznych jest wynikiem analizy i weryfikacji materiałów otrzymanych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura we Włocławku. W wyniku analizy stwierdzono, że na terenie miasta Rypina znajdują się 22 stanowiska archeologiczne, z czego w terenie dokładnie zlokalizowano 21 obiektów (badania AZP). Jedno stanowisko określone w źródłach historycznych jako zamek nie zostało dokładnie zlokalizowane w ramach badań AZP (nr 087/39-51). Lokalizacja pokazana na mapie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego jest jedynie orientacyjna (na podstawie źródeł historycznych). Na liście Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Delegatura we

Włocławku przekazanej wraz z wnioskami do Studium znajdowało się 5 dodatkowych stanowisk. Analiza wykazała jednak, że znajdują się one poza granicami miasta Rypina (stanowiska 39-51/ 135, 094, 095, 102, 103, 104).

Chronologicznie przeważają stanowiska z okresu średniowiecza (zarówno wczesnego i późnego) oraz nowożytności.

Tabela nr 42 - Stanowiska archeologiczne

Lp.	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska na obszarze AZP	Nr stanowiska w miejsc.	Funkcja obiektu	Chronologia
1.	39-51	097	11	osada	nowożytność XVI–XVIII w.
2.	39-51	088	02	mury miejskie	średniowiecze późne XV w.
3.	39-51	089	03	miasto	średniowiecze późne XV w.
4.	39-51	090	04	osada	średniowiecze późne XV w. – nowożytność XV-XVI w.
5.	39-51	091	05	osada	nowożytność XVI-XVIII w.
6.	39-51	092	06	osada	nowożytność XVI-XVIII w.
7.	39-51	093	07	osada	nowożytność XVI-XVIII w.
8.	39-51	111	25	osadnictwa ślad	nowożytność XVI-XVIII w.
9.	39-51	112	26	osada	średniowiecze późne XV w. – nowożytność XV-XVI w.
10.	39-51	113	27	osada	nowożytność XVI–XVII w.
11.	39-51	087	01	zamek	średniowiecze późne XIV-XV w. 1348-1411
12.	39-51	096	10	osada	nowożytność XVI-XVIII w.
13.	39-51	110	24	osada	średniowiecze wczesne XII-XIII w.
14.	39-51	098	12	osada dwór obronny	średniowiecze późne – nowożytność XV-XVI w.
15.	39-51	099	13	osada	średniowiecze późne XIV-XV w.
16.	39-51	100	14	osada	średniowiecze późne – nowożytność XV-XVI w.
17.	39-51	101	15	osada	nowożytność XVI-XVII w.
18.	39-51	105	19	osadnictwa ślad osada	średniowiecze wczesne XII-XIII w.
19.	39-51	106	20	osada	średniowiecze późne XIV-XV w.
20.	39-51	107	21	osadnictwa ślad osadnictwa ślad	neolit średniowiecze XII-XIII w.

				osadnictwa ślad	nowożytność XVII-XVIII w.
21.	39-51	108	22	osada	średniowiecze późne – nowożytność XV-XVI w.
22.	39-51	109	23	osada	średniowiecze wczesne XII- XIII w.

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura we Włocławku. Analiza własna AZP

1.5. Infrastruktura

1.5.1. Stan systemu komunikacji

Rypin znajduje się w odległości 169 km od Warszawy, 60 km od Torunia, 56 km od Włocławka oraz 71 km od Płocka. Miasto leży w pobliżu dwóch ważnych dróg tranzytowych: Toruń - Olsztyn oraz Toruń - Warszawa. Miasto położone jest korzystnie w stosunku do głównych ciągów komunikacyjnych kraju, przez jego teren przebiegają cztery drogi publiczne kategorii wojewódzkiej o nr 560 Brodnica – Bielsk, o nr 534 Grudziądz – Rypin, o nr 557 Lipno – Rypin oraz o nr 563 Rypin – Mława.

Szczególnie duże znaczenie dla potencjału inwestycyjnego i możliwości rozwoju gospodarczego gminy ma stan ilościowy, jak i jakościowy infrastruktury technicznej, w tym drogowej. Analizując stan układu komunikacyjnego należy stwierdzić, iż sieć dróg na terenie Miasta Rypina jest **stosunkowo dobrze rozwinięta**. Niestety gorzej sytuacja wygląda z ich jakością. Sieć drogową gminy Rypin stanowią przede wszystkim drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Na terenie miasta oraz na terenach otaczających miasto, nie ma dróg zaliczanych do kategorii dróg krajowych. Drogi tej kategorii, przebiegające najbliżej miasta to droga nr 10 Szczecin – Płońsk, biegnąca przez tereny gmin położonych po południowej stronie gminy Rypin, takich jak Kikół, Lipno i Skępe oraz droga nr 52 Inowrocław – Ostróda, przebiegająca przez tereny po północnej stronie gminy Rypin. Występujące na terenie Gminy Miasta Rypin drogi wojewódzkie i powiatowe, stanowią połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa oraz połączenia między miastami, będącymi siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Na terenie Rypina zlokalizowane są również parkingi, umożliwiające parkowanie większej liczby pojazdów. Zlokalizowane są one przy ulicach: Orzeszkowej – ok. 75 miejsc parkingowych, Sportowej – ok. 80 miejsc parkingowych, Nowej – ok. 150 miejsc parkingowych oraz Dworcowej ok. 100 miejsc parkingowych.

Tabela nr 43 - Drogi w podziale na kategorie na terenie miasta Rypina (w km)

Kategoria drogi	Razem	
	Długość w km	%
Krajowe	0	0
Wojewódzkie	9,5	24
Powiatowe	6,1	14
Gminne	26	62
Razem	41,6	100

Tabela nr 44 - Drogi gminne na terenie miasta Rypina

120601C	ul. Bielawki
120602C	ul. Bukowa
120603C	ul. Cicha
120604C	ul. Cholewińskiego
120605C	ul. Garncarska
120606C	ul. Jana Pawła II
120607C	ul. Konopnickiej
120608C	ul. Kępa
120609C	ul. Koszarowa
120610C	ul. Kwiatowa
120611C	ul. 11 Listopada
120612C	ul. Lipowa
120613C	ul. Łączna
120614C	ul. Małanowskiego
120615C	ul. Nowe Osiedle
120616C	ul. Nowa
120617C	ul. Nadrzeczna
120618C	ul. Norwida
120619C	ul. Nałkowskiej
120620C	ul. Ogrodowa
120621C	ul. Dłutka
120622C	ul. Elizy Orzeszkowej
120623C	ul. Polna
120624C	ul. PCK
120625C	ul. Rynek
120626C	ul. Rzeźnicza
120627C	ul. Słoneczna
120628C	ul. Spokojna

120629C	ul. 21 Stycznia
120630C	ul. Tylna
120631C	ul. Willowa
120632C	ul. Wojska Polskiego
120633C	ul. Zduńska
120634C	ul. Zielona
120635C	ul. Żytunia
120636C	ul. Żeromskiego

Tabela nr 45 - Drogi powiatowe na terenie miasta Rypina

Nr drogi	Nazwa drogi
2118C	Szafarnia – Wąpielsk – Długie - Rypin
2208C	Starorypin Rządowy – Rypin
2214C	Rypin – Pręczki
2227C	Rypin – ul. 3 – Maja
2228C	Rypin – ul. Dworcowa
2229C	Rypin – ul. Młyńska
2230C	Rypin – Nowy Rynek
2231C	Rypin – ul. Sportowa

Wykaz dróg wojewódzkich na terenie miasta Rypina

- Ciąg drogi nr 534 przebiegu: Grudziądz – Wąbrzeźno - Golub-Dobrzyń – Rypin (długość: 1,657 km; kategoria G)

- ulica Toruńska
- ulica Kościuszki
- ulica 21 Stycznia (jeden kierunek ruchu)
- Plac Sienkiewicza (drugi kierunek ruchu: Kilińskiego – Rynek – Gdańska)

Ciąg drogi nr 563 przebiegu: Rypin – Żuromin – Mława (długość: 1,156 km; kategoria G)

- ulica Mławska

Ciąg drogi nr 560 przebiegu: Brodnica – Rypin – Sierpc – Bielsk (długość: 4 399 km; kategoria G)

- ulica Piłsudskiego

- ulica Warszawska

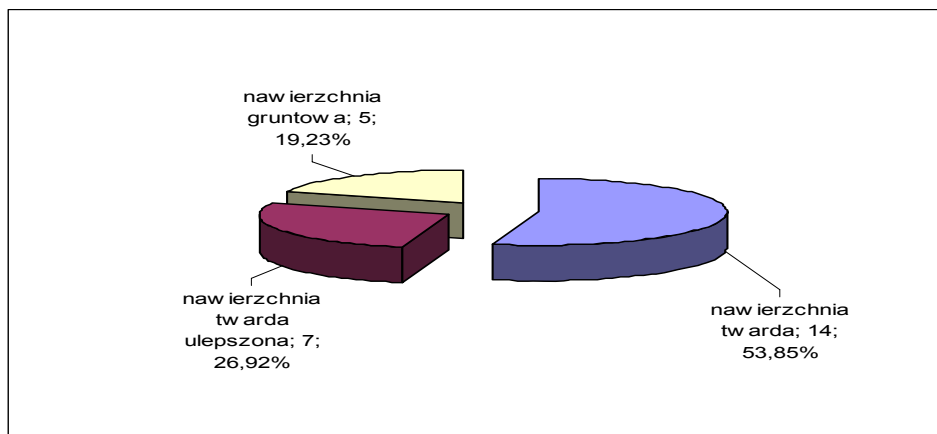
Ciąg drogi nr 557 przebiegu: Rypin – Lipno (długość: 2,320 km; kategoria Z)

- ulica Lipnowska.

Całkowita długość dróg publicznych na terenie miasta wynosi obecnie 41,6 km. Największy odsetek dróg w gminie zajmują drogi gminne o całkowitej długości 26 km, których udział sięga 62 % długości wszystkich dróg. Na drugim miejscu, z 24 % udziałem, znajdują się drogi wojewódzkie o całkowitej długości 9,5 km. Najmniejszy odsetek dróg stanowią drogi powiatowe – w sumie 14 % wszystkich dróg w mieście (6,1 km).

Całkowita długość dróg gminnych w Rypinie wynosi 26 km. Na długość tę składa się 14 km dróg o nawierzchni twardej, co stanowi aż 53,8% wszystkich dróg gminnych. W porównaniu z powiatem oraz województwem, procentowy udział tych dróg jest stosunkowo wysoki. W powiecie bowiem jest 15,5% takich dróg, natomiast w województwie 25,1%. W mieście pozostałe drogi gminne to drogi o nawierzchni twardej, ulepszonej (7 km), które stanowią 26,9%. Także tych dróg jest więcej niż w województwie (16,3%) oraz powiecie (10,3%). Najmniej liczną kategorię stanowią drogi o nawierzchni gruntowej (5 km) - 19,2%.

Wykres nr 9 - Struktura dróg gminnych według typów nawierzchni

Jak wiadomo, stan dróg rzutuje w dużej mierze na atrakcyjność danego terenu jako miejsca lokalizacji inwestycji. Stan nawierzchni ulic w Rypinie wymaga podjęcia prac modernizacyjnych i remontowych, w celu poprawy stanu w tym zakresie, a przede wszystkim w celu podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Na terenie Rypina widoczny jest także brak wystarczającej ilości miejsc parkingowych, biorąc pod uwagę szczególnie fakt, iż

miasto aspiruje do odgrywania istotnej funkcji turystycznej w regionie i na skalę kraju. Brak parkingów widoczna jest szczególnie w centrum miasta.

Dużym problemem miasta jest także ruch tranzytowy przebiegający przez centrum - szczególnie w rejonie Placu Sienkiewicza i skrzyżowania ulic Warszawskiej, Mławskiej i Piłsudskiego. Powoduje to dużą uciążliwość dla mieszkańców oraz turystów, przebywających w mieście. Ruch ciężkich pojazdów prowadzi także do niszczenia zabytkowych kamienic, znajdujących się w centrum. **Konieczna jest więc budowa obwodnicy omijającej miasto.**

Obwodnica miasta Rypina - jest projektem kluczowym przeznaczonym do współfinansowania w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013 Oś priorytetowa 1 Rozwój infrastruktury technicznej Działanie 1.1 Infrastruktura drogowa. W ramach projektu wykonana zostanie droga jedno jezdniowa o dwóch pasach ruchu, która będzie przebiegała północno - zachodnim skrajem miasta z wlotem na drodze wojewódzkiej nr 560 Brodnica – Sierpc około km 20+800 na obszarze Gminy Rypin w rejonie drogi powiatowej ul. Mleczarska i planowanym wylotem na tej samej drodze wojewódzkiej około km 25+000 na obszarze Gminy Miasta Rypina. Planowana długość drogi to 3,7 km. Projekt powstaje przy współpracy Miasta Rypina i Gminy Rypin. Szacowany koszt 30 000 000,00 zł. Celami projektu są :

- spięcie budowaną obwodnicą (z pomocą odcinka drogi powiatowej) wszystkich wylotów z miasta na kierunki: Włocławek, Toruń, Brodnica – Olsztyn, z pominięciem centrum miasta i zwartych dzielnic mieszkalnych,
- znaczące ograniczenie ruchu tranzytowego i wewnętrznego przez „Stare Centrum” miasta znajdujące się w rejestrze zabytków , docelowo wyłączenie z ruchu części zabytkowej,
- usprawnienie komunikacji w obszarze miasta Rypina poprzez pojawienie się nowej arterii komunikacyjnej pomiędzy płn. – zach. częścią mieszkalną miasta (tzw. nowe centrum) a płn.-wsch., w której zlokalizowane są szkoły i znacząca część zakładów pracy,
- stworzenie nowych perspektyw rozwoju miasta poprzez uzyskanie dostępu do nowych terenów inwestycyjnych i mieszkalnych (szczególnie zabudowy wielorodzinnej) na terenie miasta i gminy Rypin,
- stworzenie wygodnej drogi dojazdowej do Rypińskiego Obszaru gospodarczego Bielawki.

Projekt realizowany będzie jednoetapowo w latach 2011-2013. Realizacja projektu obejmuje:

- budowę odcinka od ul. Warszawskiej od km 25+000 do ul. Koszarowej,
- budowę odcinka pomiędzy ul. Koszarową i ul. Warszawską km 20+800 .

Przebiegająca przez teren miasta Rypina trasa kolei normalnotorowej, jednotorowej, relacji Kutno – Brodnica nie prowadzi ruchu pasażerskiego, jest wykorzystywana jedynie do przewozu towarów.

Miasto obsługiwane jest komunikacją autobusową, realizowaną głównie przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej, zapewniającą powiązania w zakresie podmiejskim i dalekobieżnym. Organizacyjnie PKS Rypin, posiadający siedzibę w Dylewie, jest Placówką Terenową PKS w Lipnie sp. z o.o. Na ul. Dworcowej zlokalizowany jest dworzec PKS.

Usługi w zakresie przewozów pasażerów na terenie gminy, świadczy oddział przedsiębiorstwa PKS w Rypinie. Możliwe są bezpośrednie połączenia z Brodnicą, Bydgoszczą, Gdańskiem, Golubiem – Dobrzyniem, Grudziądem, Iławą, Lipnem, Mławą, Płockiem, Sierpcem, Toruniem, Warszawą, Włocławkiem i Żurominem. Miasto dysponuje dworcem autobusowym.

Reasumując, należy stwierdzić, iż główny problemem w zakresie komunikacji na terenie miasta Rypina stanowi **zły stan nawierzchni dróg, brak odpowiedniej ilości miejsc parkingowych oraz brak obwodnicy omijającej miasto**. Sytuacja w tym zakresie przyczynia się do spadku mobilności lokalnej społeczności, a ponadto sprzyja pogłębianiu marginalizacji tego terenu. Poważnym problemem miasta Rypina jest ruch tranzytowy prowadzony przez centrum miasta. Rozwiązaniem będzie budowa planowanej obwodnicy miasta. Ulica klasy G położna będzie we wschodniej części miasta, w ciągu drogi wojewódzkiej nr 560 Brodnica – Bielsk. W swym końcowym odcinku przebiegać będzie przez teren gminy Rypin i połączy się z drogą nr 560 w rejonie skrzyżowania z drogą powiatową nr 1837C Starorypin - Zdroje.

Poprawa jakości dróg oraz budowa obwodnicy otworzy nowe tereny pod inwestycje, a także będzie wpływać pozytywnie na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej miasta oraz poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej przez istniejące już podmioty. Poprawa sytuacji w sferze gospodarczej, powinna skutkować zwiększeniem miejsc pracy na terenie Rypina, a tym samym zmniejszeniem bezrobocia. Oczekiwanym długofalowym oddziaływaniem tego zadania jest ogólna poprawa sytuacji społeczno - gospodarczej Miasta.

1.5.2. Gospodarka wodna

Na terenie miasta Rypina 16 011 osób korzysta z wody z sieci wodociągowej co stanowi 96,55% wszystkich mieszkańców miasta. Jest to najwyższy stopień zwodociągowania w powiecie rypińskim. Z analiz długości sieci wodociągowej wynika, że od 1996r. do 2007r. długość sieci wodociągowej niewiele się zmieniła (wybudowano 3,4 km wodociągowej sieci rozdzielczej), tzn. wzrosła o około 13 % i wynosi 29,0 km.

Łączna długość sieci i przyłączy wodociągowych wynosi 61 300 mb, w tym:

- sieć magistralna – 5 200 mb,
- sieć rozdzielcza – 29 000 mb,
- przyłącza wodociągowe – 27 100 mb.

Miasto Rypin zaopatrywane jest w wodę do picia z dwóch ujęć wód głębinowych:

- „Warszawska” przy ul. Wodnej – o zasobach zatwierdzonych w kategorii „B” w ilości 290 m³/h. Pobór wody odbywa się ze zlokalizowanych na terenie ujęć pięciu studni głębinowych. Pompy pracują przemiennie, w zależności od potrzeb, możliwe jest pełne osiągnięcie wydajności 290 m³/h. Ujęcie pracuje w systemie dwustopniowego pompowania wody. Na terenie ujęcia znajdują się zbiorniki wyrównawcze o pojemności 300 m³, w których gromadzona jest wydobyta woda po procesie uzdatniania w filtrach otwartych, a następnie pompowana do sieci miejskiej.

- Bielawy – Bielawki – o zasobach zatwierdzonych w ilości 100 m³/h.

Pobór wody odbywa się z trzech studni głębinowych, których łączna wydajność wynosi 83,1 m³/h. Ujęcie pracuje w systemie dwustopniowego pompowania wody. Wydobyta woda po uzdatnieniu gromadzona jest w dwóch zbiornikach wyrównawczych o pojemności 2 x 215 m³ + 430 m³. Tłoczenie wody do sieci następuje pompami przez hydrofony. Stacja działa bezobsługowo.

Obydwa ujęcia wody posiadają aktualne decyzje zasobowe oraz pozwolenia wodno – prawne na pobór wody i eksploatację urządzeń służących do poboru wody. Aktualny pobór wody wynosi ca 2,28 tys. m³, z czego wynika, że zasoby są wykorzystywane w niewielkim stopniu i w najbliższym okresie nie zachodzi konieczność ich zwiększenia.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających jakości a także ze względu na ochronę zasobów wodnych dla eksploatowanych na terenie gminy ujęć wody muszą być ustanowione strefy ochronne ujęć wody. Istniejące ujęcia wody mają wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej 8-9 m od studni.

Dla ujęcia wody „Warszawska” przy ulicy Wodnej wyznaczone zostały zarówno strefy ochrony bezpośredniej jak i pośredniej. Projekt przewiduje strefę pośrednią w obrębie ulic: 21 Stycznia, Warszawskiej, Łącznej oraz rzeki Rypienicy. Na terenie ochrony pośredniej zewnętrznej zabronione są roboty i czynności powodujące zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia takie jak:

- wprowadzanie ścieków do ziemi lub do wód powierzchniowych,
- rolnicze wykorzystanie ścieków,
- przechowywanie i składowanie odpadów promieniotwórczych,
- budowa nowych osiedli mieszkaniowych,
- wydobywanie kopalin,
- lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu,
- lokalizowanie wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych,
- mycie pojazdów mechanicznych na terenach nieskanalizowanych,
- urządzenie parkingów i obozowisk,
- wykonywanie nowych projektów melioracyjnych i odwodnień budowlanych,
- lokalizowanie zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt,
- lokalizowanie cmentarzy i grzebanie zwierząt,
- stosowanie nawozów sztucznych w dawkach przekraczających właściwości sorpcyjne gleby,
- lokalizowanie nowych ujęć wody.

Z analizy lokalnych warunków środowiska, sposobu jego zagospodarowania, a także warunków hydrogeologicznych dla ujęcia wody „Bielawy – Bielawki” ogranicza się strefę ochronną tylko do strefy bezpośredniej znajdującej się w obrębie istniejących ogrodzeń ujęć. Osobnego opracowania będzie wymagało usytuowanie w pobliżu tego ujęcia wody zakładów o szczególnie szkodliwym oddziaływaniu na środowisko.

Miasto posiada wystarczające zasoby wodne dla zaopatrzenia w wodę odbiorców w ich granicach administracyjnych. Dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa. Z analizy zasięgu sieci systemu miejskich wodociągów wynika, że na terenie miasta istnieją pojedyncze tereny poza zasięgiem obsługi sieci wodociągowej, wymagające rozbudowy sieci. Dotyczy to rejonów, gdzie zabudowa mieszkaniowa znajduje się w stanie rozproszonym, głównie na obrzeżach miasta. Niezbędna jest rozbudowa systemu wodociągowego dla uzyskania jakości wody dostarczanej odbiorcom, zgodnej z przepisami krajowymi i UE, zapewnienie ciągłości i dostępności usług zaopatrzenia w wodę.

Problemem pozostaje istnienie starych sieci wodociągowych, które wymagają remontów, renowacji i wymiany. Stan sieci wodociągowej, z uwagi na wiek i stopień zużycia jest niezadowalający i wymaga częściowej wymiany. 78 % sieci wodociągowej to sieć stara, wybudowana 21 do 30 lat temu.

Długość sieci wodociągowej w Rypinie wynosi 29 km, natomiast długości sieci kanalizacyjnej 31,2 km. Sieć kanalizacyjna obsługuje 1094 przyłącza do budynków jedno i wielorodzinnych, natomiast sieć wodociągowa 1607 przyłączy. Z sieci kanalizacji sanitarnej korzysta 14.146 mieszkańców i za jej pośrednictwem odprowadza 465,1 dm³ nieczystości płynnych. Z sieci wodociągowej korzysta 16.068 osób. Miasto skanalizowane jest w 85,3% a zwodociągowane w 96,5%. Długość sieci świadczy o zadawalającej długości sieci kanalizacyjnej w stosunku do sieci wodociągowej na terenie Rypina w porównaniu do powiatu (762,3 km-wodociąg, 86,7 km-kanalizacja) i województwa (19903,1 km - wodociąg, 4782,4 km-kanalizacja). Porównując stan infrastruktury w roku 2002 do stanu obecnego, widać, iż na terenie Rypina nastąpił niewielki wzrost długości sieci wodociągowej (wzrost o 2,1%) oraz długości sieci kanalizacji sanitarnej (wzrost o 6,7%).

1.5.3. Gospodarka ściekowa

Na terenie miasta znajduje się mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych, obsługująca mieszkańców miasta i częściowo gminy sąsiednie. Proces oczyszczania rozpoczyna się od dostarczenia ścieków z przepompowni i samochodów asenizacyjnych na oczyszczalnię. Oczyszczanie biologiczne odbywa się w reaktorze biologicznym, składającym się z 10 komór, gdzie zachodzą procesy redukcji fosforu, azotu i innych zanieczyszczeń organicznych, oparte na osadzie czynnym – mikroorganizmach. Oddzielenie osadu czynnego od ścieków następuje w osadniku wtórnym, skąd czyste i klarowne ścieki odprowadzane są do rzeki Rypienicy. Skratki wywożone są do Zakładu Utylizacji odpadów komunalnych Rypin w Puszczy Miejskiej, natomiast piasek z piaskownika jest wykorzystywany na potrzeby oczyszczalni. Osad poddany fermentacji w WKF, po 100 dniach poddawany jest procesowi odwadniania na zagęszczaczu i prasie taśmowej. Nie jest rozwiązana sprawa gospodarki osadami ściekowymi, są one przechowywane w magazynie osadów.

W 2006r. w ramach zadań inwestycyjnych, przedsiębiorstwo wprowadziło „technologię higienizacji i utylizacji osadów ściekowych”, instalując ciąg niezbędnych urządzeń. System oparty jest na wykorzystaniu pyłów dymnicowych.

Ilość powstających komunalnych osadów ściekowych jest uzależniona od zawartości zanieczyszczeń w ściekach, przyjętej i realizowanej technologii oczyszczania oraz stopnia rozkładu substancji organicznych w procesie tzw. stabilizacji. W ostatnich latach nastąpił wzrost ilości wytwarzanych osadów, co jest wynikiem rozwoju systemu sieci kanalizacyjnej. W nadchodzących latach przewiduje się dalszy wzrost ilości wytworzonych komunalnych osadów ściekowych.

Gospodarka komunalnymi osadami ściekowymi napotyka szereg problemów. Często osady są zanieczyszczone w takim stopniu, że nadają się tylko do składowania. Zagospodarowanie osadów poprzez składowanie nie jest preferowanym kierunkiem, jednakże będzie pod względem ilościowym dominującym. Preferowane natomiast kierunki to: kompostowanie i termiczne przekształcanie.

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania komunalnymi osadami ściekowymi wymaga uwzględnienia zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków oraz kontroli jakości i ilości komunalnych osadów ściekowych stosowanych na powierzchni ziemi.

Preferowanym rozwiązaniem powinno być spalanie komunalnych odpadów ściekowych w instalacjach do tego przystosowanych.

Miasto posiada w znacznym stopniu rozwiązana gospodarkę ściekową. Na koniec 2006r. 13 995 osób korzystało z gminnej sieci kanalizacyjnej, co stanowi 84,40% wszystkich mieszkańców. Jest to bardzo wysoki stopień skanalizowania w stosunku do gmin powiatu rypińskiego.

Ogólna długość sieci kanalizacyjnej z przyłączami wynosiła na koniec 2006 r. 41 360 km, w tym:

- kanalizacja ogólnospławna – 13 000 mb,
- kanalizacja sanitarna – 18 160 mb,
- kolektory tłoczne – 2 700 mb,
- przyłącza kanalizacyjne – 7 500 mb.

Stopień skanalizowania miasta na koniec 2007r. wynosił 96,5 %. Wskaźnik procentowy długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej w gminie wynosi 67,5 %, tzn., że na każdy 1km sieci wodociągowej, przypada 0,675 km sieci kanalizacyjnej.

Proces wyposażenia aglomeracji w Polsce w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków powinien zostać zakończony do końca 2015 roku. Wymagać to będzie budowy, rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych i systemów kanalizacji zbiorczej.

Obszar i granice aglomeracji kanalizacyjnej do uwzględnienia w KPOŚK wyznaczono, uwzględniając zasięg sieci kanalizacyjnych dla ścieków komunalnych zakończonych oczyszczalniami ścieków komunalnych, zwanych dalej „systemem kanalizacji zbiorczej”, przy czym do tej samej aglomeracji należą tereny obsługiwane przez sieć kanalizacyjną oraz tereny, na których planuje się budowę takiej sieci, wyznaczone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, decyzjach o lokalizacji inwestycji celu publicznego lub wieloletnich planach rozwoju i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych.

Przy wyznaczaniu obszaru aglomeracji zwracano uwagę na to, aby realizacja sieci kanalizacyjnej na obszarze aglomeracji z doprowadzeniem do oczyszczalni ścieków była uzasadniona finansowo i technicznie, przy czym wskaźnik długości sieci obliczany jako stosunek przewidywanej do obsługi przez system kanalizacji zbiorczej liczby mieszkańców aglomeracji i niezbędnej do realizacji długości sieci kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami i przewodami tłocznymi doprowadzającymi ścieki do oczyszczalni) nie był mniejszy od 120 mieszkańców na 1 km sieci.

Dla miasta Rypina wyznaczony został obszar aglomeracji kanalizacyjnej o RLM 29 811, zatwierdzony Rozporządzeniem Wojewody Nr 91/2006 z dnia 01 sierpnia 2006r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Rypin (Dz. Urz. Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 16 sierpnia 2006r. Nr 107 poz. 1632). Aglomeracja oparta jest o oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w miejscowości Rypin obsługującą miasto Rypin oraz wsie: Ławy, Głowińsk, Balin, Kowalki, Sikory, Dylewo, Starorypin Prywatny, Rusinowo, Borzymin, Cetki, położone w gminie Rypin; wsie Marianowo, Gulbiny, Trąbin – Wieś, Trąbin – Rumunki, Łączonek, Ostrowite, Dobre, Przyrowa, Brzuze, Mościska, Piskorzyn, Ugoszcz, Giżynek, Okonin, Radzynek, Kleszczyn, Żałe i Somsioły z terenu gminy Brzuze; wsie: Bąkowizna, Ruda, Nadróż, Sitnica, Charszewo, Pinino, Stary Kobrzyniec, Lasoty, Pręczi, Świeżawy, Rogowo, Rogówko, Rojewo, Brzeszczki Duże, Korzeniowo, Borowo, Sosnowo, Kosiory, Górki, Czumsk Duży, Zamość i Karbowizna z terenu gminy Rogowo.

1.5.4. Gospodarka elektroenergetyczna

Podstawowym źródłem zasilania w energię elektryczną miasta jest stacja 110/15 kV w Rypinie z transformatorami 2x16 MVA. Stacja ta pod względem mocy wystarczy dla zaspokojenia potrzeb miasta i gminy poza 2020r.

Istnieje możliwość zasilania rezerwowego poszczególnych linii magistralnych 15 kV z sąsiednich stacji 110/15 kV w Lipnie, Brodnicy i Golubiu - Dobrzyniu.

Przez teren miasta przebiegają linie elektroenergetyczne WN:

- 110 kV GPZ Rypin – do stacji pomp na rurociągu ropy naftowej i dalej do GPZ Lipno,
- 110 kV GPZ Rypin – GPZ Brodnica.

Dla linii napowietrznych 110 kV wynikają konsekwencje przestrzenne w postaci zajęcia terenu – pas ograniczonego użytkowania terenu (pas technologiczny) – 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach).

Sieć zasilająca magistralna i terenowa na terenie miasta jest wystarczająca dla aktualnych potrzeb zasilania energią elektryczną odbiorców.

Konieczna jest rozbudowa i modernizacja sieci rozdzielczej 15 kV, związana z rozwojem miasta, w tym budowa odpowiedniej ilości stacji transformatorowych 15/0,4 kV, głównie szafkowych.

Dla linii napowietrznych SN wynikają konsekwencje przestrzenne w postaci zajęcia terenu – pas ograniczonego użytkowania terenu (pas technologiczny) – 13 m (po 6,50 m od osi linii w obu kierunkach).

Na terenie miasta Rypina nie są zlokalizowane odnawialne źródła energii.

1.5.5. Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie miasta i gminy w ciepło oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła i kotłowniach osiedlowych i zakładowych. Urządzenia te emitują do atmosfery SO₂, NO₂, CO w ilościach, które dla pojedynczego pieca czy kuchni wydają się znikomo małe, ale bardzo uciążliwe ze względu na bezpośredniość oddziaływania.

Urządzenia grzewcze należy modernizować poprzez zainstalowanie paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń (paliwa ekologiczne).

1.5.6. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie miasta nie występuje sieć gazociągów, w związku z powyższym nie została rozwinięta gospodarka gazem przewodowym.

W mieście rozwinięta jest gospodarka gazem bezprzewodowym, który używany jest w gospodarstwach domowych.

Zgodnie ze Studium Gazyfikacji Miasta, ogrzewanie gazowe przewidziane jest dla 100% budownictwa jednorodzinne oraz 50% odbiorców w budownictwie wielorodzinnym. Zaopatrzenie w paliwo gazowe może zostać zrealizowane po spełnieniu technicznych i

ekonomicznych warunków dostawy, określonych przez przedsiębiorstwo energetyczne, Zakład Gazowniczy zgodnie z ustawą Prawo Energetyczne.

1.5.7. Identyfikacja problemów ze względu na stan infrastruktury

Celem przeprowadzonej analizy było określenie cech i czynników gospodarki przestrzennej miasta, które mogą mieć największe odzwierciedlenie w procesach rewitalizacyjnych. Z tego względu lista nie będzie obejmować wszystkich zidentyfikowanych w badanych obszarach problemów, a jedynie te, które mają bezpośredni związek z wdrożeniem programu rewitalizacji.

W trakcie analizy sfery przestrzennej zidentyfikowano następujące problemy, których rozwiązanie będzie możliwe na skutek wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji:

1. Duże potrzeby modernizacyjne dróg gminnych i wewnętrznych – ograniczona mobilność mieszkańców oraz potrzeba tworzenia parkingów na terenie miasta,
2. Niebezpieczeństwa na drogach miasta ze względu na stale rosnącą liczbę pojazdów różnego typu (szczególnie pojazdów ciężarowych),
3. Brak kanalizacji sanitarnej w niektórych częściach miasta,
4. Zabezpieczenie przed dalszym zanieczyszczeniem koryta rzeki Rypienicy,
5. Występowanie wielu zabytków architektonicznych, wymagających odnowienia i przeprowadzenia procesów rewitalizacyjnych,
6. Całkowita degradacja niektórych budynków (wymagana jest rozbiórka).

II. ANALIZA STRATEGICZNA (SWOT)

Celem powyższej analizy jest rozważenie mocnych i słabych stron oraz wstępna analiza szans i zagrożeń, związanych z podjęciem planu rewitalizacji.

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie czynników:

- wewnętrzne pozytywne – mocne strony – walory, które w pozytywny sposób wyróżniają z otoczenia,
- wewnętrzne negatywne – słabe strony – konsekwencje ograniczeń zasobów,
- zewnętrzne pozytywne – szanse – zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane, staną się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia,

- zewnętrzne negatywne – zagrożenia – wszystkie czynniki zewnętrzne, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju.

Analiza ta pozwala na ocenę zjawisk kryzysowych i określa jaka ich część winna podlegać realizacji programu zmierzającego do usunięcia zjawisk kryzysowych i przyczynić się do lepszej jakości życia mieszkańców w przyszłości.

Tabela nr 46 - Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Istniejący węzeł kolejowy 2. Dobry stan spółek miejskich 3. Bezpieczny poziom zadłużenia miasta 4. Dostępność siły roboczej 5. Wzrost kompetencji i aktywność sektora MŚP 6. System wspierania przedsiębiorczości (TFPK) Dobry system budownictwa społecznego 7. Aktywność organizacji pozarządowych 8. Aktualne dokumenty programowe (WPI, strategia, plany wieloletnie) 9. Dobra współpraca z powiatami i sąsiednimi gminami oraz współpraca z miastami partnerskimi (Bauska, Łęczycza) 10. Dobry stan środowiska naturalnego 11. System segregacji odpadów 12. Wysoki stopień skanalizowania i zwodociągowania miasta 13. Dobrze zorganizowana ochrona zdrowia 14. Historia miasta 15. Regionalne muzeum 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak centrum życia społecznego i kulturalnego miasta 2. Wysokie bezrobocie strukturalne 3. Położenie w stosunku do dużych ośrodków i dróg komunikacyjnych 4. Niedostatek uzbrojonych terenów inwestycyjnych 5. Brak gazyfikacji przewodowej 6. Słaba infrastruktura drogowa 7. Mała aktywność społeczna i zawodowa 8. Niedostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy 9. Zły stan istniejącej substancji mieszkaniowej – komunalnej oraz niszczenie zabytkowych obiektów na terenie miasta 10. Brak obwodnicy miasta 11. Zły stan istniejącej sieci ciepłej oraz jej brak w niektórych obszarach miasta 12. Niewystarczająca liczba budowanych nowych mieszkań 13. Zubożenie mieszkańców 14. Jednostronny profil produkcji lokalnych firm 15. Słaba infrastruktura turystyczna oraz zły stan istniejącej bazy kulturalnej i sportowej 16. Brak profesjonalnej bazy hotelowej i gastronomicznej 17. Brak map cyfrowych miasta 18. Zaniedbany dworzec PKS 19. Brak toalet publicznych 20. Brak schroniska dla osób bezdomnych

	<ul style="list-style-type: none"> 21. Brak schroniska dla zwierząt 22. Słaba promocja miasta 23. Bariery architektoniczne 24. Monopol w handlu 25. Zawieszenie przewozów pasażerskich 26. Słaba estetyka miasta
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskania środków pozabudżetowych 2. Rozwój gospodarczy kraju 3. Współpraca z partnerami polskimi i zagranicznymi 4. Odnowienie wizerunku miasta 5. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta 6. Powstanie centrum życia społecznego i kulturalnego w mieście 7. Wzrost cen mieszkań i gruntów w dużych ośrodkach miejskich 8. Zatrzymanie młodzieży w mieście 9. Powstanie specjalnej strefy ekonomicznej w Rypinie 10. Budowa centrum gospodarki odpadami 11. Współpraca ze szkołami wyższymi 12. Odrolnienie z mocy prawa gruntów miejskich 13. Aktywny Referat Promocji 14. Poprawa estetyki miasta 15. Współpraca z dużymi miastami regionu (Toruń, Włocławek) 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Emigracja młodych 2. Brak dofinansowania ze środków pozabudżetowych 3. Zmienne prawo 4. Znaczna odległość od planowanych autostrad i dróg szybkiego ruchu 5. Konkurencja innych miast 6. Likwidacja linii kolejowej 7. Rosnący fiskalizm państwa 8. Rosnące obciążenie samorządów 9. Krajowa sieć szpitali 10. Zmniejszenie liczby powiatów (utrata statusu miasta powiatowego) 11. Niewykorzystanie dostępnych źródeł wsparcia z Unii Europejskiej